

ระบบบริหารราชการของ
เนการา
บรูไน ดารุสซาลาม

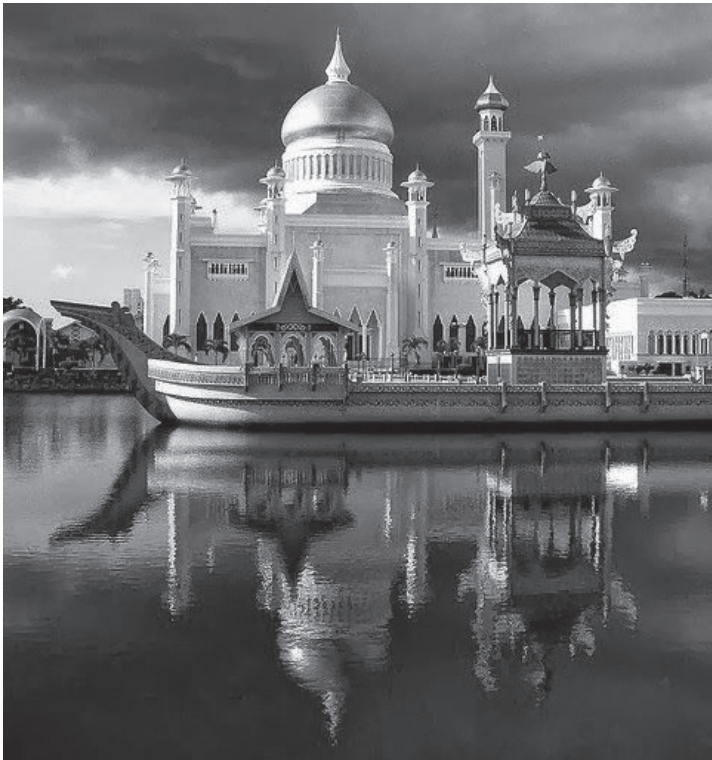

โครงการสื่อการเรียนรู้ “อาเซียน กูรู”
(Learning Package)

สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.

ระบบบริหารราชการของ
เนการา
บรูไน ดารุสซาลาม

ระบบบริหารราชการของ เนการา บรูไน ดารุสซาลาม

จัดทำโดย : สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.)
47/111 ถนนติวานนท์ ตำบลตลาดขวัญ
อำเภอเมือง นนทบุรี 11000
โทรศัพท์ 0 2547 1000, โทรสาร 0 2547 1108

หัวหน้าโครงการ : รศ.ดร.จิรประภา อัครบวร

ที่ปรึกษาโครงการ : นายสุรพงษ์ ชัยนาม
ผู้เชี่ยวชาญด้านระบบราชการใน ASEAN

บรรณาธิการ : ดร.ประยูร อัครบวร

นักวิจัย : นางสาวกิงดาว อินกอง
นายชฎานิน ประวิชไพบูลย์
นายอนุชาติ เจริญวงศ์มิตร

ผู้ประสานงานและตรวจทานคำผิด : นางสาวเขาวนุช สุมน

เลขมาตรฐานประจำหนังสือ : 978-616-548-154-0

จำนวนพิมพ์ : 5,400 เล่ม

จำนวนหน้า : 200 หน้า

พิมพ์ที่ : กรกนกการพิมพ์

คำนำ

สำนักงาน ก.พ. ในฐานะองค์กรกลางด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ภาครัฐ และได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบตามแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนในการเพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรบุคคลในระบบราชการ

จากการดำเนินการที่ผ่านมาแม้ว่าสำนักงาน ก.พ. ได้ดำเนินการจัดอบรมหลักสูตรความรู้เกี่ยวกับอาเซียนให้แก่ข้าราชการหลายครั้ง แต่ก็ยังไม่ครอบคลุมบุคลากรภาครัฐซึ่งมีจำนวนมากกว่า 2 ล้านคน สำนักงาน ก.พ. จึงเห็นควรพัฒนาชุดสื่อการเรียนรู้ “อาเซียน กูรู” เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบราชการ ซึ่งมีความหลากหลายของประเทศสมาชิกอาเซียน ทั้ง 10 ประเทศ ให้แก่บุคลากรภาครัฐ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรภาครัฐ

ทั้งนี้ทางสำนักงาน ก.พ. จึงทำความร่วมมือกับสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) จัดทำหนังสือเรื่อง “ระบบบริหารราชการของประเทศอาเซียน” เพื่อเสริมทักษะความรู้เกี่ยวกับการบริหารราชการให้แก่บุคลากรภาครัฐทุกระดับ หวังว่าท่านผู้อ่านคงได้รับความรู้และเพลิดเพลินไปกับหนังสือชุดนี้

สำนักงาน ก.พ.

ข้อคิดจากบรรณาธิการ

หนังสือเรื่อง “ระบบบริหารราชการของประเทศอาเซียน” เป็นหนังสือที่จัดทำขึ้นเพื่อเสริมทักษะความรู้แก่ข้าราชการไทย เพื่อเรียนรู้และเข้าใจระบบการบริหารงานภาครัฐของประเทศต่างๆ ในอาเซียน อันจะเป็นประโยชน์ในการติดต่อประสานงานกับข้าราชการของประเทศเหล่านั้นในอนาคต

โดยรูปแบบของหนังสือได้ปูความรู้ให้ผู้อ่านตั้งแต่ประวัติ ข้อมูลเกี่ยวกับประเทศ วิสัยทัศน์ รวมถึงความเป็นมาของระบบราชการ นโยบายการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และที่น่าจะเป็นประโยชน์ในการเรียนรู้ระบบราชการของประเทศเหล่านี้ คือเนื้อหาในส่วนของยุทธศาสตร์และภารกิจของแต่ละกระทรวง ระบบการพัฒนาข้าราชการ ท้ายเล่มผู้เขียนได้รวบรวมกฎหมายสำคัญที่ควรรู้ และลักษณะเด่นของระบบราชการที่น่าเรียนรู้ไว้ได้อย่างน่าสนใจ

หนังสือระบบบริหารราชการของประเทศในอาเซียนทั้ง 10 นี้ อาจมีเนื้อหาแตกต่างกันไปบ้าง เนื่องจากผู้วิจัยไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลของบางประเทศได้ด้วยข้อจำกัดด้านภาษา และบางประเทศยังไม่มีการจัดทำยุทธศาสตร์ของราชการกระทรวง ทางคณะผู้จัดทำหนังสือหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะมีส่วนในการติดต่อหาองค์ความรู้ภาครัฐให้กับข้าราชการไทยไม่มากนักน้อย

สุดท้าย ขอขอบคุณเจ้าของรูปภาพและเว็บไซต์ที่ช่วยเผยแพร่อาเซียนให้เป็นหนึ่งเดียวร่วมกัน

ดร.ประยูร อัครบวร
บรรณาธิการ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1. ประวัติและข้อมูลประเทศและรัฐบาล	9
1.1 ประวัติและข้อมูลประเทศโดยย่อ	10
1.1.1 ข้อมูลทั่วไป	10
1.1.2 ลักษณะทางภูมิศาสตร์	13
1.1.3 ประวัติศาสตร์	16
1.1.4 ลักษณะประชากร	19
1.1.5 ข้อมูลเศรษฐกิจ	20
1.1.6 ข้อมูลการเมืองการปกครอง	27
1.1.7 ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรม	35
1.1.8 โครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณสุขภูมิภาค	36
1.1.9 ระบบสาธารณสุข	42
1.1.10 ระบบการศึกษา	43
1.1.11 ระบบกฎหมาย	50
1.1.12 ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับ เนการาบรูไนดารุสซาลาม	54
1.2 ประวัติและข้อมูลรัฐบาลโดยย่อ	55
2. วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์	59
2.1 วิสัยทัศน์	62
2.2 เป้าหมาย	67
2.3 ยุทธศาสตร์	69
3. ประวัติความเป็นมาของระบบราชการ	75

	หน้า
4. ภาพรวมของระบบราชการ	85
4.1 รัฐบาล นโยบายรัฐบาล และนโยบายการเข้าสู่ ประชาคมอาเซียน	86
4.2 จำนวน และรายชื่อกระทรวงพร้อมที่ติดต่อ	100
4.3 จำนวนข้าราชการทั่วประเทศพร้อมคุณลักษณะหลัก หรือคุณลักษณะหลักในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	109
4.3.1 จำนวนข้าราชการทั่วประเทศ	109
4.3.2 คุณลักษณะหลักของข้าราชการ	112
4.3.3 คุณลักษณะหลักของข้าราชการ ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	116
5. ยุทธศาสตร์ และภารกิจของแต่ละกระทรวง และหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบงานที่เกี่ยวกับ ASEAN	119
5.1 ยุทธศาสตร์และภารกิจของแต่ละกระทรวง	120
5.2 หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบงานที่เกี่ยวกับ ASEAN	128
6. ระบบการพัฒนาข้าราชการ	133
6.1 ภาพรวมของการพัฒนาข้าราชการ	134
6.2 กลยุทธ์การพัฒนาข้าราชการ	137
6.3 หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการพัฒนาข้าราชการ	143
7. กฎหมายสำคัญที่ควรรู้	161
7.1 กฎระเบียบข้าราชการ	162
7.2 กฎหมายแรงงาน	167
7.3 กฎหมายเข้าเมือง	170
7.4 กฎหมายครอบครัวอิสลาม	172
8. ลักษณะเด่นของระบบราชการที่น่าเรียนรู้	181
บรรณานุกรม	196

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ 1	แผนที่แสดงเขตที่ตั้งประเทศในอาเซียน	14
ภาพที่ 2	ที่ตั้งประเทศบรูไน	14
ภาพที่ 3	การค้าขายในอดีต	17
ภาพที่ 4	พระราชวังแห่งใหม่ของกษัตริย์บรูไน	19
ภาพที่ 5	แหล่งเก็บน้ำมัน	21
ภาพที่ 6	อุตสาหกรรมที่นำเข้า	22
ภาพที่ 7	รัฐสภาแห่งบรูไน	27
ภาพที่ 8	แผนที่เขตปกครองของบรูไน	29
ภาพที่ 9	แผนผังโครงสร้างการปกครอง	31
ภาพที่ 10	มหาวิทยาลัยบรูไน	44
ภาพที่ 11	สมเด็จพระราชาธิบดีฮัจญ์ ฮัสซานัล โบลเกียห์ มุอิซซัดดิน วัดเดาละห์	57
ภาพที่ 12	แสดงการขุดเจาะน้ำมัน	70
ภาพที่ 13	โครงสร้างข้าราชการพลเรือนบรูไน พ.ศ. 2552	111
ภาพที่ 14	รูปแบบการจัดการตามสมรรถนะ	112
ภาพที่ 15	สถาบันเพื่อการสร้างผู้นำนวัตกรรม และความก้าวหน้าภารกิจ	147

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 การคำนวณ	24
ตารางที่ 2 การส่งออก	25
ตารางที่ 3 การนำเข้า	26
ตารางที่ 4 จำนวนข้าราชการตามแต่ละกระทรวง	110
ตารางที่ 5 หลักสูตรที่ใช้ฝึกอบรม	146
ตารางที่ 6 หน่วยงานที่ดูแลการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	157
ตารางที่ 7 ผู้ที่จบการศึกษาทุกระดับที่เข้ารับการฝึกอบรม	158
ตารางที่ 8 โปรแกรมการฝึกอบรม	160

1

ประวัติและข้อมูลประเทศ และรัฐบาลโดยย่อ

1.1 ประวัติและข้อมูลประเทศโดยย่อ

บรูไน (Brunei) หรือ เนการา บรูไน ดารุสซาลาม (Negara Brunei Darussalam) เป็นประเทศที่อยู่บนเกาะบอร์เนียว ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ชายฝั่งทางด้านเหนือจรดทะเลจีนใต้ พรมแดนทางบกที่เหลือจากนั้นถูกล้อมรอบด้วยรัฐซาราวัก มาเลเซียตะวันออก เป็นประเทศเดียวในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ปกครองโดยระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ จึงเป็นประเทศที่มีลักษณะพิเศษที่น่าศึกษาดังนี้

1.1.1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อประเทศอย่างเป็นทางการ	เนการา บรูไน ดารุสซาลาม (Negara Brunei Darussalam) หรือ บรูไน (Brunei)
เมืองหลวง	กรุงบันดาร์ เสรี เบกาวัน (Bandar Seri Begawan)
พื้นที่ ตารางกิโลเมตร	5,765 ตารางกิโลเมตรเป็นผืนดิน 5,270 (พื้นที่ร้อยละ 70 เป็นป่าเขตร้อน) และเป็นผืนน้ำ 500 ตารางกิโลเมตร
เขตแดน	ทิศเหนือติดทะเลจีนใต้ ส่วนทิศอื่นๆ ติดกับรัฐซาราวัก ประเทศมาเลเซีย
ประชากร	415,717 คน (พ.ศ. 2555)
วันชาติ	23 กุมภาพันธ์

ภาษาราชการ

ธงชาติ

ตราแผ่นดิน

ภาษามลายู และภาษาอังกฤษ

ประกอบด้วย พื้นสี่เหลี่ยม หมายถึง สุลต่าน มีแถบสีขาวดำพาดทแยง จากขอบบนด้านซ้ายผ่านกลางพื้นธง มายังขอบล่างด้านขวา หมายถึง รัฐมนตรีที่ถวายงานรับใช้อังกฤษ สุลต่าน และมีตราแผ่นดินอยู่กลางพื้นธง

ประกอบด้วย สัญลักษณ์ 5 อย่าง คือ ราชวัช (ธง) พระกลด (ร่ม) ปีกนก 4 ขน มือสองข้าง และซีกงวเดือนหรือ พระจันทร์เสี้ยว ภายในวงเดือนซึ่ง หายขึ้นนั้น มีข้อความภาษาอาหรับ จารึกไว้ ซึ่งแปลความได้ว่า “น้อมรับ ใช้ตามแนวทางของพระอัลเลาะห์ เสมอ” (“Always in service with God’s guidance”) เบื้องล่างสุดมี แพรแถบจารึกชื่อประเทศไว้ว่า บรูไน ดารุสซาลาม (มาเลย์: **بروناي دار السلام**) แปลว่า นคร แห่งสันติ สัญลักษณ์ต่างๆ มีความหมายดังนี้

- ราชวัช (Bendera) และพระกลด (Payang Ubor- Ubor) หมายถึง สมเด็จพระราชาธิบดีแห่งบรูไนดารุสซาลาม

(ของทั้งสองสิ่งนี้ นับเป็นเครื่องราช
กฤษฎีกาตามคติบรูไน)

- ปีกนก 4 ขน (Sayap) หมายถึง การพิทักษ์ความยุติธรรม ความสงบ ความเจริญ และสันติสุขของชาติ
- มือสองข้างที่ชูขึ้น (Tangan หรือ Kimhap) หมายถึง หน้าที่ของรัฐบาลที่จะยกระดับความมั่งคั่ง สันติสุข และความวัฒนาถาวรให้เจริญรุ่งเรืองสืบไป
- ซีกงวงเดือนหงาย (Bulan) หมายถึง ศาสนาอิสลาม อันเป็นศาสนาประจำชาติ

ดอกไม้ประจำชาติ

ดอกซิมปอร์ (River Simpor) หรือที่คนไทยเรียกว่า ดอกसानชะวา (Dillenia) เป็นดอกไม้ประจำท้องถิ่นบรูไน ที่มีกลีบขนาดใหญ่สีเหลือง หากบานเต็มที่แล้วกลีบดอกจะมีลักษณะคล้ายร่ม พบเห็นได้ทั่วไปตามแม่น้ำของบรูไน และสีเขียวของใบมีความหมายถึงการพัฒนา

เข้าเป็นสมาชิกอาเซียน
สกุลเงินตรา

8 มกราคม 2527
ดอลลาร์บรูไน

อัตราแลกเปลี่ยน 1 ดอลลาร์บรูไน \approx 25.10 บาท
1 ดอลลาร์บรูไน \approx 1.37/1 ดอลลาร์
สหรัฐ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ 21.94 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ
(GDP)

รายได้ประชาชาติต่อหัว 50,500 ดอลลาร์สหรัฐ
(GDP per Capita)

สินค้าส่งออก น้ำมันดิบ ก๊าซธรรมชาติ

สินค้านำเข้า

เมทิลแอลกอฮอล์ และปิโตรเลียม

เครื่องจักรกล ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

ยานยนต์ สินค้าอุตสาหกรรมต่างๆ

อาหารสัตว์มีชีวิต เครื่องใช้เบ็ดเตล็ด

เครื่องใช้ไฟฟ้า สินค้าเกษตร อาทิ ข้าว

และผลไม้ และผลิตภัณฑ์เคมี

1.1.2 ลักษณะทางภูมิศาสตร์

ขนาดพื้นที่และอาณาเขตติดต่อ

ประเทศบรูไนตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงเหนือของเกาะบอร์เนียวในทะเลจีนใต้ ซึ่งอยู่ทางตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศไทย มีพื้นที่ 5,765 ตารางกิโลเมตร ขนาดใหญ่กว่าจังหวัดนครพนมและจังหวัดสุพรรณบุรีเล็กน้อย

ภาพที่ 1 แผนที่แสดงเขตที่ตั้งประเทศในอาเซียน
ที่มา: <http://www.aseanaffairs.com>

อาณาเขตของเนการา บรูไน ดารุสซาลาม ทางทิศเหนือและตะวันตกเฉียงเหนือติดทะเลจีนใต้ มีความยาวชายฝั่ง 161 กิโลเมตร พรมแดนพื้นดินโดยรอบทางทิศตะวันออก ทิศใต้ และทิศตะวันตกติดกับรัฐซาราวัก สหพันธรัฐมาเลเซีย มีความยาว 381 กิโลเมตร

ภาพที่ 2 ที่ตั้งประเทศบรูไน
ที่มา: <http://www.apecthai.org/>

สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบชายฝั่งทะเลและที่ราบหุบเขา ซึ่งเป็นดินตะกอนที่แม่น้ำพัดมาทับถม บริเวณที่อยู่ห่างจากชายฝั่งเข้าไปภายในเกาะ ส่วนใหญ่เป็นเนินเขา ดินแดนทางภาคตะวันออกมีลักษณะขรุขระและสูงกว่าตะวันตก มีพื้นที่ราบอยู่ทางเหนือของประเทศ ลิกเข้าไปในแผ่นดินเป็นเขตภูเขา ภูเขาที่สูงที่สุด คือ ภูเขาปากอน (Pagon) สูง 1,821 เมตรจากระดับน้ำทะเล พื้นที่ประมาณร้อยละ 75 ยังคงเป็นป่าที่มีสภาพอุดมสมบูรณ์ บริเวณชายฝั่งมีป่าชายเลนและป่าพรุ ชายหาดบริเวณภูเขาและที่ราบภูเขามีสภาพป่าเต็งรัง และบริเวณภูเขาสูงเป็นป่าดิบ บรูไนจึงยังคงมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ มีแม่น้ำสำคัญ 4 สาย คือ แม่น้ำเต็มบุง แม่น้ำเบอไลท์ แม่น้ำตุงตง และแม่น้ำบรูไน

สภาพภูมิอากาศ

ประเทศบรูไนมีสภาพภูมิอากาศเขตร้อน มีอุณหภูมิและความชื้นสูง และฝนตกเกือบตลอดทั้งปี อุณหภูมิเฉลี่ยอยู่ที่ 23-32 องศาเซลเซียส พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าไม้เขตร้อน สภาพภูมิอากาศโดยทั่วไปค่อนข้างร้อนชื้น ฝนตกชุกตลอดทั้งปี ระหว่างเดือนตุลาคมถึงเดือนธันวาคมเป็นช่วงที่ฝนตกชุกที่สุด^[4]

1.1.3 ประวัติศาสตร์

ประวัติศาสตร์

บรูไนมีประวัติความเป็นมายาวนานตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 7 มีหลักฐานที่เชื่อกันว่า บริเวณบรูไนในปัจจุบันเป็นอาณาจักรโปนิ (Po-ni) หรือ โบนี (Boni) แต่มาเป็นที่รู้จักกันมากในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 14 ถึงคริสต์ศตวรรษที่ 16 โดยบรูไนเป็นศูนย์กลางการค้าที่สำคัญบนเกาะบอร์เนียว อยู่บนเส้นทางการค้าจากประเทศจีนผ่านโมลุกกะหรือหมู่เกาะเครื่องเทศ ไปสู่ประเทศตะวันตก และมีอาณาเขตครอบครองส่วนใหญ่ของเกาะบอร์เนียวและส่วนหนึ่งของหมู่เกาะซูลู มีชื่อเสียงทางการค้า สินค้าส่งออกที่สำคัญในสมัยนั้น ได้แก่ การบูร พริกไทย และทองคำ

หลังจากนั้นบรูไนเสียดินแดนและเสื่อมอำนาจลง เนื่องจากสเปนและฮอลันดาได้แผ่อำนาจเข้ามา จนถึงสมัยคริสต์ศตวรรษที่ 19 ในปี พ.ศ. 2431 ด้วยความวิตกว่าจะต้องเสียดินแดนต่อไปอีก บรูไนจึงได้ยินยอมเป็นรัฐในอารักขาของประเทศอังกฤษ (British Protectorate) ตามข้อตกลง พ.ศ. 2443 (Agreement 1888) และต่อมาในปี พ.ศ. 2449 บรูไน

ได้ทำข้อตกลงกับประเทศอังกฤษอีกครั้ง คือ ข้อตกลงเสริม พ.ศ. 2448 และ พ.ศ. 2449 (Supplementary Agreement 1905 and 1906) และลงนามในสนธิสัญญายินยอมเป็นรัฐในอารักขาของอังกฤษอย่างเต็มรูปแบบในปี พ.ศ. 2472

ภาพที่ 3 การค้าขายในอดีต
ที่มา: <http://www.aahlulbait.org>

ประวัติศาสตร์สมัยใหม่ของบรูไนเริ่มจากการสำรวจแหล่งน้ำมันและก๊าซธรรมชาติในปี พ.ศ. 2472 ทรัพยากรธรรมชาตินี้ได้เปลี่ยนเศรษฐกิจของประเทศจากการค้าพริกไทยและการบูรมาเป็นประเทศผู้ค้าน้ำมันปิโตรเลียม แม้จะประสบปัญหาการค้าในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 แต่เมื่อสงครามยุติ เศรษฐกิจก็กลับฟื้นคืนมาได้

ในปี พ.ศ. 2501 ประเทศอังกฤษต้องการให้เกิด “สหพันธรัฐบอร์เนียวเหนือ” ซึ่งจะประกอบด้วย รัฐซาราวัก รัฐบอร์เนียวเหนือ และรัฐบรูไน

แต่สุลต่านฮัจญี เซอร์ มูดา โอมาร์ อะลี ซัยฟุดดีน (Sultan Haji Sir Muda Omar Ali Saifuddin) สุลต่านของบรูไนในขณะนั้นทรงไม่เห็นด้วย เนื่องจากบรูไนมีทรัพยากรน้ำมันปิโตรเลียมขนาดใหญ่ หากเข้าร่วมเป็น สหพันธรัฐบอร์เนียวเหนือรายได้จากน้ำมันปิโตรเลียมจะต้องแบ่งให้ ประชาชนส่วนอื่นนอกจากชาวบรูไน จึงทำให้ไม่เกิดสหพันธรัฐบอร์เนียว ขึ้น ขณะเดียวกันกลับมีข้อเสนอให้รวมบรูไนเข้ากับรัฐต่างๆ ในคาบสมุทรมลายูเป็นสหพันธรัฐมาเลเซียแทน สุลต่านโอมาร์ทรงเห็นด้วย เพราะ ชาวบรูไนเป็นกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกันกับชาวมลายู

ระหว่างการเจรจาดำเนินการจัดตั้งสหพันธรัฐมาเลเซียอยู่นั้น ในปี พ.ศ. 2505 บรูไนจัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไป พรรครักยัตบรูไน/พรรคประชาชนบอร์เนียว (Parti Rakyat Brunei/Borneo People's Party) ชนะการเลือกตั้ง และได้เสนอให้บรูไนรวมกับรัฐซาบาห์และรัฐซาราวัก แต่สุลต่านโอมาร์ทรงคัดค้าน พรรครักยัตบรูไนจึงก่อกบฏขึ้น โดยมี กองทัพแห่งชาติกาลีมันตันภาคเหนือ ซึ่งเป็นกองทัพคอมมิวนิสต์เข้าร่วม สุลต่านโอมาร์ทรงขอกองทัพอังกฤษและกองทหารกูรข่าจากสิงคโปร์เข้าปราบปรามจนสำเร็จ นับจากนั้นเป็นต้นมาบรูไนได้ปกครองภายใต้กฎอัยการศึก ส่วนการรวมรัฐเป็นสหพันธรัฐมาเลเซียนั้น ในช่วงท้ายของการเจรจาสุลต่านโอมาร์กลับทรงไม่เห็นด้วย และทรงต้องการให้บรูไนเป็น รัฐอิสระ แม้ต้องเป็นรัฐในอารักขาของประเทศอังกฤษต่อไปก็ตาม

ในปี พ.ศ. 2511 สุลต่านโอมาร์ทรงสละราชสมบัติให้แก่พระราชโอรส คือ สุลต่านฮัจญี ฮัสซานัล โบลเกียะห์ มูอิซซัดดีน วัดเดาละห์ (Sultan Haji Hassanal Bolkiah Mu'issaddin Waddalah) ซึ่งทรงปกครองประเทศมาจนถึงปัจจุบัน^[3]

บรูไนทำข้อตกลงกับประเทศอังกฤษอีกครั้งในปี พ.ศ. 2514 ซึ่งบรูไนได้เป็นประเทศอิสระ แต่สุดท้ายโนเบิลเกียะห์ทรงขอให้ประเทศอังกฤษยังคงรับผิดชอบดูแลกิจการต่างประเทศและการป้องกันประเทศอยู่ก่อน จนกระทั่งถึงวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2527 บรูไนจึงได้รับเอกราชจากประเทศอังกฤษ และได้อิสรภาพจากการอารักขาอังกฤษเมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2527

ภาพที่ 4 พระราชวังแห่งใหม่ของกษัตริย์บรูไน
ที่มา: www.mydeal.com.my

1.1.4 ลักษณะประชากร

ประเทศบรูไนมีประชากร 415,717 คน อัตราการเพิ่มของประชากรร้อยละ 3.5 ต่อปี ชนพื้นเมืองในประเทศบรูไน 7 ชนเผ่า ประกอบด้วยเผ่ามลายูบรูไน ดุซุน เบอไลต์ ตูตง บีชายา มูรุต และเกอดายัน แต่เพื่อความเป็นเอกภาพในด้านการเมืองการปกครอง โดยภาพรวมทั้ง 7 ชนเผ่า

ใช้ชื่อเรียกว่า มลายู หรือ มาเลย์ สำหรับประชากรภายในประเทศบรูไน หลากหลายเชื้อชาติ แบ่งออกเป็น เชื้อชาติมาเลย์ 250,967 คน (ร้อยละ 67) จีน 56,187 คน (ร้อยละ 15) และอื่นๆ 67,424 คน (ร้อยละ 18)

ศาสนาประจำชาติของบรูไน คือ ศาสนาอิสลาม ส่วนใหญ่นับถือ ศาสนาอิสลามนิกายซุนนีย์ (ร้อยละ 67) แต่ให้เสรีภาพประชาชนในการเลือกนับถือศาสนาอื่นได้ ปัจจุบัน ได้แก่ ศาสนาพุทธนิกายมหายาน (ร้อยละ 13) ศาสนาคริสต์ (ร้อยละ 10) และศาสนาอื่นๆ (ร้อยละ 10)

1.1.5 ข้อมูลเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจโดยรวมของบรูไนเกิดจากอุตสาหกรรมน้ำมันปิโตรเลียม ก๊าซธรรมชาติ และผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมอื่นๆ ที่ทำรายได้เข้าประเทศมาก ถึงร้อยละ 95 ของรายได้ทั้งหมด อุตสาหกรรมดังกล่าวเป็นของรัฐ ดำเนินการโดยรัฐบาล ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นการลงทุนร่วมกับบริษัทต่างชาติ นอกจากนี้ รายได้บางส่วนมาจากการลงทุนในธุรกิจต่างประเทศ

ในปัจจุบันบรูไนพยายามสร้างแรงจูงใจในการลงทุนจากต่างประเทศ โดยการจัดตั้งกระทรวงพลังงานขึ้นใหม่ เพื่อทำหน้าที่ดูแลและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติด้านพลังงาน และเปิดโอกาสให้ภาคธุรกิจที่มีความชำนาญ แม้ไม่ได้เป็นมุสลิมเข้ามาดำรงตำแหน่งในคณะรัฐมนตรีได้ เพื่อพัฒนาภาคเศรษฐกิจให้แข่งขันกับประเทศอื่นได้ รวมทั้งการปรับปรุงโครงสร้างเศรษฐกิจใหม่ โดยให้มีสัดส่วนรายได้จากกิจการอื่นเพิ่มขึ้น เนื่องจากปริมาณน้ำมันดิบกำลังลดลงเรื่อยๆ รัฐบาลได้พยายามให้

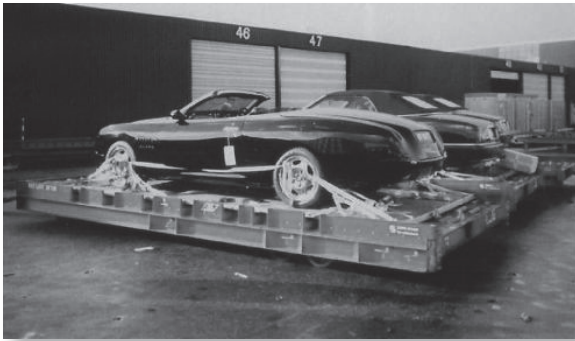
ประชาชนมีรายได้จากการประกอบกิจการของตนมากขึ้น รัฐบาลบรูไน ได้มีนโยบาย Wawasan Brunei 2035 หรือ วิสัยทัศน์บรูไน พ.ศ. 2578 (Brunei's Vision 2035) เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจ เช่น ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมที่ไม่ใช่ปิโตรเลียม ส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ส่งเสริมอุตสาหกรรมอาหาร ธุรกิจขนาดเล็ก หรือ SME ผลิตสินค้าท้องถิ่นโครงการ “หนึ่งหมู่บ้าน หนึ่งผลิตภัณฑ์ (One Village One Product หรือ OVOP)” ที่มีต้นแบบจากประเทศญี่ปุ่น นอกจากนี้ยังมีแนวทาง “การพัฒนาอย่างยั่งยืน” คือ การพัฒนาเศรษฐกิจพร้อมกับการรักษาสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

สินค้าส่งออก บรูไนจัดอยู่ในประเทศที่ร่ำรวย เป็นผู้ส่งออกน้ำมันดิบอันดับ 3 ของโลก สินค้าส่งออกหลักที่สำคัญของบรูไน คือ น้ำมันดิบ ปิโตรเลียม ก๊าซธรรมชาติ เมทิลแอลกอฮอล์

ภาพที่ 5 แหล่งเก็บน้ำมัน

สินค้านำเข้าที่สำคัญ คือ เครื่องจักรกล และผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ยานยนต์ สินค้าอุตสาหกรรมต่างๆ ส่วนที่เหลือเป็นอาหารสัตว์มีชีวิต เครื่องใช้เบ็ดเตล็ด และผลิตภัณฑ์เคมี โดยในปี พ.ศ. 2553 (ค.ศ. 2010) มีมูลค่าการนำเข้าสินค้าอยู่ที่ 3,349.3 ล้านดอลลาร์บรูไน

ภาพที่ 6 อุตสาหกรรมที่นำเข้า
ที่มา: <https://www.google.co.th>

ด้านการค้ากับไทย ในปี พ.ศ. 2555 การค้ารวมมีมูลค่า 632.89 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (19,658.37 ล้านบาท) ไทยส่งออกไปบรูไนมูลค่า 190.75 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (5,894.85 ล้านบาท) และนำเข้าจากบรูไน 442.14 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (13,763.52 ล้านบาท) โดยไทยเป็นฝ่ายขาดดุลการค้า 251.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (7,868.66 ล้านบาท) สินค้าที่ส่งออกไปบรูไน ได้แก่ ข้าว น้ำตาล หม้อแปลงไฟฟ้าและส่วนประกอบ ปูนซีเมนต์ ผลิตภัณฑ์เซรามิก ผลิตภัณฑ์ยาง กระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ เป็นต้นสินค้านำเข้าจากบรูไน ได้แก่ น้ำมันดิบ สินค้าเหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์

ด้านการลงทุนมีหน่วยงานการลงทุนบรูไน (Brunei Investment Agency-BIA) ร่วมกับกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) จัดตั้งกองทุนร่วมลงทุน (Matching Fund) ในชื่อกองทุนไทยทวีทุน 1 มูลค่าประมาณ 90 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2546 มีอายุกองทุน 8 ปี ทั้งนี้ กองทุนไทยทวีทุน 1 ได้หมดอายุลงเมื่อปี พ.ศ. 2551 และเมื่อวันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2551 กบข. และ BIA จึงได้จัดตั้งกองทุนไทยทวีทุน 2 มูลค่าประมาณ 76 ล้านดอลลาร์สหรัฐ มีอายุกองทุน 10 ปี นอกจากนี้ ยังมีการลงทุนภายใต้ BOI จำนวน 1 โครงการ คือ โครงการเอเพ็กซ์ เซอร์คิต (ไทยแลนด์) จำกัด ซึ่งเป็นธุรกิจจัดจำหน่ายแผงวงจรไฟฟ้า ส่วนไทยไปร่วมทุนทำด้านก่อสร้าง ออกแบบ และร้านอาหาร ฯลฯ

ด้านการค้ารวม บรูไนเป็นคู่ค้าอันดับที่ 9 ของไทยในอาเซียน และเป็นคู่ค้าอันดับที่ 52 ของไทยในโลก ในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2552 -2556) มีมูลค่าเฉลี่ยปีละ 413.68 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยในปี พ.ศ. 2556 การค้ารวมไทย-บรูไน มีมูลค่า 712.75 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.62 โดยไทยเป็นฝ่ายขาดดุลการค้ามูลค่า 380.34 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ตารางที่ 1 การค้ารวม

มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐฯ

ปี	ปริมาณการค้ารวม			ส่งออก		นำเข้า		ดุลการค้า
	มูลค่า	สัดส่วน	% Δ	มูลค่า	% Δ	มูลค่า	% Δ	
2551 (2008)	211.14	0.06	3.28	123.72	32.52	87.42	-21.29	36.30
2552 (2009)	226.57	0.08	7.31	117.39	-5.12	109.19	24.90	8.20
2553 (2010)	227.15	0.06	0.25	128.65	9.60	98.50	-9.79	30.15
2554 (2011)	269.05	0.06	18.44	137.04	6.52	132.01	34.02	5.02
2555 (2012)	632.89	0.13	135.23	190.75	39.19	442.14	234.93	-251.40
2556 (2013)	712.75	0.15	12.62	166.20	-12.87	546.55	23.61	-380.34

หมายเหตุ: สัดส่วน = การค้าสองฝ่ายต่อการค้ารวมของไทยทั้งหมด, % Δ = % การเปลี่ยนแปลง
ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

ที่มา: <http://www.thaifita.com>

ด้านการส่งออก บรูไนเป็นตลาดส่งออกอันดับที่ 9 ของไทยในอาเซียน และเป็นตลาดส่งออกอันดับที่ 75 ของไทยในโลก ในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2552 – 2556) การส่งออกของไทยไปบรูไนมีมูลค่าเฉลี่ยปีละ 148.01 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยในปี พ.ศ. 2556 ไทยมีการส่งออกไปยังบรูไนมูลค่า 166.20 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สินค้าส่งออกของไทยที่สำคัญ 10 อันดับแรก ได้แก่ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ข้าว เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ ปูนซีเมนต์ หม้อแปลงไฟฟ้าและส่วนประกอบ ผลิตภัณฑ์ยาง เครื่องนุ่งห่ม เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ อาหารสัตว์เลี้ยง

ตารางที่ 2 การส่งออก

มูลค่า : ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

รายการ	2553	2554	2555	2556	% Δ 56/57
1.รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	47.2	38.1	69.7	62.7	-10.16
2.ข้าว	30.7	34.5	46.8	20.3	-56.61
3.เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์	1.0	1.3	8.4	19.7	135.05
4.เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ	1.5	3.4	1.5	8.1	447.01
5.ปูนซีเมนต์	2.8	3.9	4.0	4.5	10.81
6.หม้อแปลงไฟฟ้าและส่วนประกอบ	2.6	2.2	2.9	4.2	41.65
7.ผลิตภัณฑ์ยาง	3.1	4.7	3.8	3.8	-0.09
8.เครื่องนุ่งห่ม	2.7	2.8	2.5	2.4	-3.32
9.เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ	1.0	1.1	1.5	2.3	48.54
10.อาหารสัตว์เลี้ยง	1.5	1.6	2.1	2.2	3.00
รวม 10 รายการ อื่นๆ	94.1 34.5	93.5 43.5	143.3 47.5	130.0 36.2	-9.25 -23.78
มูลค่ารวม	128.6	137.0	190.8	166.2	-12.87

หมายเหตุ: % Δ = % การเปลี่ยนแปลง

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

ที่มา: <http://www.thaifita.com>

ด้านการนำเข้า บรูไนเป็นตลาดนำเข้าอันดับที่ 8 ของไทยในอาเซียน และเป็นตลาดนำเข้าอันดับที่ 41 ของไทยในโลก ในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2552-2556) การนำเข้าของไทยจากบรูไนมีมูลค่าเฉลี่ยปีละ 265.68 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยในปี พ.ศ. 2556 ไทยมีการนำเข้าจากบรูไนมูลค่า 546.55 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 23.61 สินค้านำเข้าที่สำคัญของไทย 10 อันดับแรก ได้แก่ น้ำมันดิบ เคมีภัณฑ์ เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์โลหะ สัตว์น้ำสด แช่เย็น

แช่แข็ง แปรรูปและกึ่งสำเร็จรูป สัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์ สินแร่โลหะ
 อื่นๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ เยื่อ
 กระดาษและเศษกระดาษ และส่วนประกอบและอุปกรณ์ยานยนต์

ตารางที่ 3 การนำเข้า

มูลค่า : ล้านบาทสหรัฐ

รายการ	2553	2554	2555	2556	% Δ 56/57
1.น้ำมันดิบ	82.6	104.9	395.8	533.1	34.69
2.เคมีภัณฑ์	11.3	22.5	45.1	6.3	-86.09
3.เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์	1.2	3.4	0.2	5.2780	2,273.20
4.ผลิตภัณฑ์โลหะ	0.0387	0.2491	0.1819	0.8453	364.71
5.สัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูป และกึ่งสำเร็จรูป	0.0002	0.16.6	0.0275	0.2918	961.09
6.สัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์	0.0491	0.0226	0.0956	0.2442	155.44
7.สินแร่โลหะอื่นๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์	0.4669	0.0545	0.0025	0.1328	5,212.00
8.เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ	0.0849	0.1140	0.0554	0.1230	122.02
9.เยื่อกระดาษและเศษกระดาษ	-	0.0453	0.1549	0.0516	-66.69
10.ส่วนประกอบและอุปกรณ์ยานยนต์	0.0013	0.0001	0.0463	0.0415	-10.37
รวม 10 รายการ	94.1	131.6	441.7	546.4	23.71
อื่นๆ	2.7	0.4	0.5	0.2	-64.93
มูลค่า	98.5	132.0	442.2	546.6	23.61

หมายเหตุ: % Δ = % การเปลี่ยนแปลง

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

ที่มา: <http://www.thaifita.com>

1.1.6 ข้อมูลการเมืองการปกครอง

ประเทศบรูไนในอดีตเป็นเพียงแครัฐเล็กๆ ที่มีอิสระในการปกครองตนเอง แต่เพื่อความอยู่รอด บรูไนต้องยอมอยู่ใต้การอารักขาของอังกฤษ จนสามารถสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ และบรูไนก็ยังคงรักษาสภาพทางการเมืองไว้ได้เป็นอย่างดี เพราะผู้ปกครองหรือสุลต่านของบรูไนพยายามหลีกเลี่ยงไม่ยุ่งเกี่ยวกับความขัดแย้งของรัฐต่างๆ^[1]

ภาพที่ 7 รัฐสภาแห่งบรูไน

ที่มา: <https://www.google.co.th/search?>

ปัจจุบันประเทศบรูไนยังคงเป็นประเทศที่มีการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ซึ่งเป็นประเทศเดียวในประชาคมอาเซียนที่ปกครองด้วยระบบสุลต่าน โดยองค์สุลต่าน (Sultan) จะมีอำนาจเด็ดขาดเพียงผู้เดียว มีฐานะเป็นสมเด็จพระราชาธิบดี (Yang Di-Pertuan Negara) และเป็นประมุขสูงสุดของประเทศ (Head of State) สุลต่าน

จะทรงดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เป็นหัวหน้าคณะในการบริหารประเทศ นอกจากนั้นพระองค์ยังดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีกระทรวงกลาโหม และการคลัง โดยองค์สุลต่านจะมีอัครเสนาบดีเป็นผู้ช่วย ซึ่งพระองค์จะเป็นผู้แต่งตั้ง ลักษณะเด่นของความเป็นอริปไตยของสุลต่านบรูไน คือความเป็นเอกภาพและภราดรภาพของประชาราษฎร์ ประชาชนจะเคารพต่อสุลต่านผู้ทรงมีความยุติธรรม ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของอิสลามที่เคารพเชื่อฟังผู้นำ (Ululamri)

การปกครองของประเทศบรูไนเป็นการปกครองในรูปแบบรัฐเดี่ยว แต่เป็นรัฐเดี่ยวแบบรวมศูนย์อำนาจ (Centralization) ในด้านการบริหารราชการแผ่นดิน บรูไนไม่มีการกระจายอำนาจทางการเมืองไปยังหน่วยการปกครองในระดับล่าง การบริหารราชการแผ่นดินจึงเป็นการสั่งการตามสายบังคับบัญชา หรือเป็นลำดับชั้นจากสุลต่านและสมเด็จพระราชาธิบดีลงมาที่กระทรวง (Ministry) หรือหน่วยงานของรัฐ (Department) ต่อไปยังเขตการปกครอง (Daerah/District) และต่อไปยังตำบล (Mukim/Ward/Sub-district) และหมู่บ้าน (Kampung/Village) ซึ่งเป็นหน่วยการปกครองระดับล่างสุด และเมื่อหมู่บ้านต้องการดำเนินการใดก็จะเสนอเรื่องไปยังตำบล ซึ่งจะส่งต่อไปยังเขตการปกครอง

การที่บรูไนเป็นประเทศขนาดเล็ก ประชากรมีประมาณ 400,000 คน ทำให้รัฐบาลสามารถดำเนินการให้บริการสาธารณะต่างๆ แก่ประชาชนได้โดยตรง มีเพียงไม่กี่รายการที่รัฐบาลต้องส่งต่อการดำเนินการไปยังตำบล (Mukim) และหมู่บ้าน (Kampung) เช่น การจ่ายเงินสวัสดิการแก่ประชาชน การศาสนา การกีฬา หรือการรวมชาวบ้านพัฒนาหมู่บ้าน แต่การศึกษา การสาธารณสุข การคมนาคมขนส่ง การพัฒนาเศรษฐกิจ ฯลฯ

ภาพที่ 8. แผนที่เขตปกครองของบรูไน
ที่มา: <https://www.google.co.th/search?q>

ดำเนินการโดยกระทรวงหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้โดยตรง บุคลากรของรัฐมีประมาณ 50,000 คน เกือบทั้งหมดนี้อยู่ที่ส่วนกลางหรือรัฐบาล ส่วนงบประมาณก็ดำเนินการโดยส่วนกลางหรือรัฐบาล งบประมาณรายจ่ายของประเทศในปี พ.ศ. 2554-2555 (ค.ศ. 2011-2012) รัฐบาลตั้งไว้ 5,130 ล้านดอลลาร์บรูไน เป็นงบประมาณรายจ่ายของกระทรวงมหาดไทยเพียง 175 ล้านดอลลาร์บรูไน ซึ่งเทศบาลตำบล (Mukim) และหมู่บ้าน (Kampung) จะได้รับจากงบประมาณรายจ่ายนี้ และท้องถิ่นเอง

ก็ไม่มีรายได้เป็นของตนเองด้วย แม้ว่าเทศบาลจะสามารถจัดเก็บรายได้จากภาษีท้องถิ่นและจากบริการสาธารณะ แต่กฎหมายก็กำหนดให้จัดเก็บได้ไม่เกินร้อยละ 15 ของงบประมาณรายจ่ายที่เทศบาลได้ตั้งไว้ แต่อย่างไรก็ตามเพื่อให้เกิดสายงานการปกครองในประเทศ บรูไนจึงแยกโครงสร้างการปกครองได้ดังนี้

1. เขตการปกครอง (District) หรือ Daerah

ในภาษามาลายี เป็นหน่วยงานการปกครองระดับล่างจากกระทรวงแบ่งเป็น 4 เขตการปกครอง ประกอบด้วย เขตการปกครองบรูไน-มูอารา (Brunei-Muara) เบอไลต์ (Belait) เต็มบูรง (Temburong) และตุตง (Tutong)

2. เทศบาล (Municipality)

อยู่ในระดับชั้นเดียวกับเขตการปกครอง (Daerah/District) เป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่เป็นเมืองหรือชุมชนเมือง การบริหารงานขึ้นต่อกระทรวงมหาดไทย

3. ตำบล (Mukim/Ward)

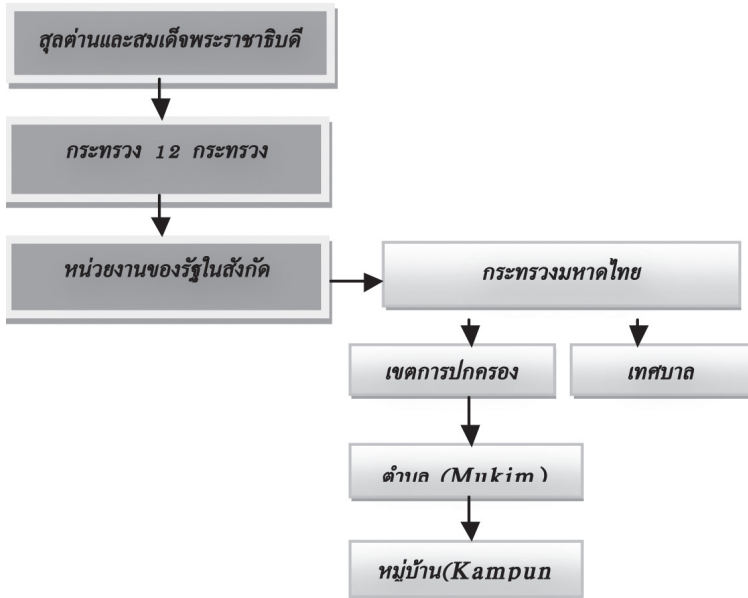
เป็นหน่วยการปกครองระดับล่างต่อจากเขตการปกครอง มีกำนันในภาษามาลายีเรียกว่า Penghulu Mukim เป็นผู้นำ

4. หมู่บ้าน (Kampung/Village)

เป็นหน่วยการปกครองระดับล่างสุด ในภาษามาลายีเรียกว่า Kampung หรือ Village ในภาษาอังกฤษ และผู้ใหญ่บ้านในภาษามาลายี เรียกว่า Ketua Kampung^[1]

โดยสรุปโครงสร้างการปกครอง ดังภาพด้านล่างนี้

ภาพที่ 9 แผนผังโครงสร้างการปกครอง
ที่มา: <http://www.kpi.ac.th>

ปรัชญาในการปกครองประเทศ

ปรัชญาการปกครองประเทศที่เรียกว่า MIB: Melayu Islam Beraja หรือ มลายู อิสลาม พระมหากษัตริย์^[10a] เป็นแนวความคิดพื้นฐานของ บรูไน นับ ตั้งแต่การเกิดขึ้นของระบบสุลต่านในนครรัฐประมาณศตวรรษที่ 14 และได้นำมาเกี่ยวพันกับหลักกฎหมายของประเทศภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญครั้งแรกที่ได้มีการร่างขึ้นในปี 1959 โดยการเชื่อมโยงไปถึงภาษามาเลย์ที่ประกาศให้เป็นภาษาประจำชาติ ศาสนาอิสลามเป็นศาสนาประจำชาติ และการปกครองในระบบสุลต่านนับเป็นแนวทางการปกครองที่สำคัญที่สุดใช้ในการบริหารการจัดการของรัฐ”^[10a] แนวความคิด

พื้นฐานเหล่านี้ได้มีการดำเนินการเรื่อยมาจนกระทั่ง ประเทศได้รับ อิสรภาพจากอาณานิคม ในปี 1984 และสุดท้ายได้ประกาศว่าประเทศบรูไน นั้นคือ Negara Melayu Islam Beraja (a Malay Islamic Monarchical State) (เมืองแห่งวัฒนธรรมมลายูภายใต้ศาสนาอิสลามโดยมีองค์ สุลต่านเป็นผู้ปกครองสูงสุดแห่งรัฐ) ซึ่งองค์ประกอบต่างๆ ภายใต้แนว ความคิดที่ให้ความสำคัญ กับคุณค่าทางด้านวิถีวัฒนธรรมมลายู ที่มี ศาสนาอิสลามเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตของพลเมืองและมีระบอบ การปกครองของประเทศนั้น ภายใต้ระบบราชาธิปไตยโดยมีสุลต่านเป็น ประมุขสูงสุด

ปรัชญาการปกครอง MIB ถูกนำมาเป็นวิธีที่ต้องมีการกล่าวถึง ใน หลายๆวาระ ดังพระราชดำรัสขององค์สุลต่าน“ข้าพเจ้าขอขอบคุณ อัลลอฮ์ ที่ได้กำหนดให้ประเทศบรูไนดาร์อุสลามเป็นประเทศอิสลาม ตั้งแต่ศตวรรษที่ 14 ด้วยเหตุผลดังกล่าว บทบาทของศาสนาอิสลามนั้น ได้เข้ามามีความสำคัญกับวิถีชีวิตของพวกเราจนถึงปัจจุบันผ่านการ พยายามของสุลต่านคนแรกของเราในประเทศนี้ และนี่คือความตั้งใจของ ข้าพเจ้าในการที่จะสนับสนุนให้รัฐบาลของข้าพเจ้าเพื่อใช้แนวทางอิสลาม ในการดำเนินการด้วยแนวทางของอะลี สุนนะฮ์วัลญามาอะฮ์ (Ahli Sunnah Wal Jamaah) กลุ่มผู้ศรัทธาที่เจริญรอยตามแนวทางของท่าน ศาสดานบีมุฮัมมัด) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต และเป็น พื้นฐานในการบริหารกิจการงานของรัฐบาลภายใต้กิจการของรัฐ”^[10a] หรือพระบรมราโชวาทที่ว่า “...เมล็ดพันธุ์ที่ทรงคุณค่าที่ยิ่งใหญ่และสูงส่ง คือรูปแบบของ MIB ซึ่งไม่เป็นที่สงสัยเกี่ยวกับลักษณะใดๆของเมล็ดพันธุ์ ที่ได้งอกขึ้นด้วยความสมบูรณ์บนผืนแผ่นดินบรูไน เพราะจากคุณลักษณะ ต่างๆ ที่ปรากฏออกมา แสดงให้เห็นว่ามันคือเมล็ดพันธุ์ที่มีความดั้งเดิม

จริงแท้ ซึ่งมีอยู่เรียบร้อยแล้ว และอัลลอฮ์ทรงกำหนดมาเพื่อชาว
บรูไน...”^[1]

จากพระราชดำรัสหรือพระบรมราโชวาทดังกล่าว ต่างสะท้อนถึง
ความสำคัญของ MIB ซึ่งสื่อถึงความหมายดังนี้

1. M: Malayu หรือ มลายู ซึ่งคำว่า “มลายู” ยังสามารถตีความ
ถึงความเป็นป็นชาวมาลายูของชาวบรูไน ดังนั้นประเทศบรูไนจึงเป็น
ประเทศของชาวมาลายู มีสุลต่านชาวมาลายูเป็นผู้ปกครองประเทศ มี
วิถีชีวิตตามวัฒนธรรมมาลายูที่สืบทอดกันมา จนกลายเป็นอุดมคติของคน
บรูไนจนถึงปัจจุบัน ซึ่งวิถีแห่งคุณค่าวัฒนธรรมที่สำคัญพอสรุปได้ดังนี้

- 1) วัฒนธรรมมาลายูถือเป็นวัฒนธรรมแห่งชาติและเป็นวิถีชีวิต
ที่ทรงคุณค่า
- 2) ภาษามลายูเป็นความมั่นคงที่แสดงให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของ
ความเป็นภาษาแห่งชาติ
- 3) ศาสนาอิสลามเป็นวิถีที่การปฏิบัติตามขนบธรรมเนียม
ประเพณีและวัฒนธรรมของมาลายูต้องยึดมั่นตั้ง
- 4) ราชประเพณีเป็นระบบที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมมาลายู

2. I: Islam หรือ อิสลาม คำว่า “อิสลาม” ในที่นี้หมายถึง ศาสนา
ที่อัลลอฮ์ได้ประทานให้ชาวมาลายูบรูไนได้ยึดถือเป็นแบบแผนในการดำรง
ชีวิต ที่อยู่ร่วมกับเพื่อนมนุษย์ ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม รวมทั้งการปกครอง
ประเทศต้องเป็นไปตามหลักการอิสลาม ที่เป็นแกนสำคัญในการบริหาร
การปกครองประเทศที่มีสุลต่านเป็นผู้นำ และมีรากฐานบนการกระ

ทำความดีที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม ซึ่งคำว่า “อิสลาม” ในบริบทของบรูไนพอสรูปได้ดังนี้

- 1) อิสลามเป็นศาสนาที่อัลลอฮ์ประทานให้
- 2) การกระทำแต่ความดีเป็นวิถีการดำเนินชีวิตที่มั่นคง อันเป็นรากฐานของอิสลาม
- 3) อิสลามเป็นระบบปกครองที่รวมพระราชาและประชาชนให้เป็นหนึ่งเดียว

3. B: Beraja คือ พระราชา หรือพระมหากษัตริย์ และในที่นี้หมายถึงระบบการปกครองที่มีองค์สมเด็จพระราชาธิบดีทรงเป็นประมุข ซึ่งถูกวางรากฐานบนการตีความตามแนวของศาสนาอิสลามแบบบรูไนว่า อำนาจการปกครองนั้น เป็นรางวัลแห่งความไว้วางใจจากพระเจ้า ให้พระองค์ปกครองประเทศด้วยความยุติธรรม

มลายู อิสลาม พระมหากษัตริย์ หรือ MIB เมื่อถูกวางรากฐานทางความคิดแล้ว รวมทั้งเกิดผลในทางปฏิบัติ ซึ่งทำให้เกิดประโยชน์ในการปกครองดังนี้

1. การปกครองที่มีความมั่นคง เสถียรภาพ
2. ทำให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของคนในชาติที่เป็นชาตินิยมมาลายู-บรูไน เกิดความร่วมมือในการทำงานร่วมกัน
3. สามารถป้องกันประเทศจากอริราชศัตรูภายนอกได้ ซึ่งทำให้สามารถรักษาเอกราชของชาติไว้ได้
4. การนำกฎหมายอิสลามมาใช้ ทำให้เกิดความเป็นธรรมในทัศนของชาวมุสลิม
5. การเปิดโอกาสให้ใช้หลักการอิสลามอย่างเปิดกว้าง ในส่วนที่

ไม่ก่อให้เกิดปัญหาความมั่นคงของชาติ ทำให้การปกครองภายในหรือการรักษาความสงบภายในทำได้สะดวกยิ่งขึ้น

1.1.7 ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรม

สภาพสังคมของบรูไน ยังมีลักษณะพื้นฐานที่ยึดหลักครอบครัว ประชาชนมีความเป็นอยู่อย่างสงบเรียบง่าย ศาสนาอิสลามมีบทบาทมาก ในการกำหนดพฤติกรรมทางสังคม สภาพการปกครองเป็นระบอบ สมบูรณาญาสิทธิราชย์ ที่มีการจัดระเบียบสังคมตามข้อบัญญัติของ ศาสนามุสลิมและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด และภาษาที่ใช้กันในบรูไนมี ภาษา馬來เยอ อังกฤษ และจีน สำหรับชนพื้นเมืองมีภาษาเป็นของตนเอง ในโลกวัฒนธรรมบรูไนก็มีเอกลักษณ์เฉพาะตน เรียกว่า โลกมลายู ที่ปฏิบัติ กันมาจนกลายเป็นอุดมคติของชาวบรูไนมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งคุณค่าของ วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นตัวกำหนดวิถีชีวิตของชาว บรูไนว่าเป็นสิ่งประเสริฐ กฎหมายสามารถลงโทษบุคคลที่ปฏิเสธขนบ ธรรมเนียมประเพณีหรือปฏิบัติตนฝ่าฝืนวัฒนธรรมและประเพณีทำหน้าที่ จัดระเบียบสังคมและจัดระเบียบกฎหมาย ในสังคมมลายูบรูไนผู้ใดไม่ ปฏิบัติตามวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีจะถูกประณามและ ลงโทษจากสังคม เช่น การเกิด การแต่งงาน เป็นต้น

วัฒนธรรมบรูไนมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับมาเลเซียและอินโดนีเซีย มาก จึงมีประเพณี ภาษา และการแต่งกายที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งสุภาพบุรุษ จะแต่งกายด้วยเสื้อแขนยาว ตัวเสื้อยาวถึงเข่า นุ่งกางเกงขายาวแล้วนุ่ง ไส้กรอง เรียกว่า บาจู มลายู (Baju Melayu) ส่วนชุดของสุภาพสตรีเรียก

ว่า บาจูรุง (Baju Kurung) จะแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่มีสีสันสดใส โดยมากมักจะเป็นเสื้อผ้าที่คลุมร่างกายตั้งแต่ศีรษะจรดเท้า เป็นการสะท้อนวัฒนธรรมและสังคมแบบอนุรักษ์นิยม

1.1.8 โครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค

เนื่องจากประเทศบรูไนเป็นประเทศที่ร่ำรวย จึงมีการพัฒนาระบบการขนส่งที่ดี ชาวท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวในประเทศบรูไนมีตัวเลือกในการใช้บริการได้หลายทาง อันได้แก่

การคมนาคมทางบก

ประเทศบรูไนมีทางหลวงสายหลักสายเดียว คือ Muara-Jerudong-Tutong มีความยาวประมาณ 1,712 กิโลเมตร การให้บริการรถเช่าในประเทศบรูไนมีราคาที่เหมาะสม รถเช่าเป็นบริการการขนส่งที่ดีที่สุดในประเทศบรูไน เนื่องจากมีราคาที่ไม่สูง สะดวก และสามารถใช้บริการได้

ที่มา: <https://www.google.co.th/search?>

ตลอดเวลา นอกจากนี้รถประจำทางก็มีราคาถูกและเป็นตัวเลือกที่ง่ายที่สุดของการขนส่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบันดาร์ เสรี เบกาวัน (Bandar Seri Begawan) ซึ่งเป็นเมืองหลวง มีการบริการรถโดยสารประจำทาง 12 ชั่วโมง/วัน ตั้งแต่เวลา 06.00-18.00 น. สามารถใช้บริการได้อย่างง่ายดาย ส่วนรถแท็กซี่จะมีราคาแพงมาก และยังมีอยู่เป็นจำนวนมาก การขนส่งผู้โดยสารสามารถเรียกใช้ได้ตามความต้องการ ส่วนการขนส่งผู้โดยสารทางรถไฟจะไม่เป็นที่นิยมในการเดินทางประเภทนี้

การคมนาคมทางอากาศ

การขนส่งทางอากาศเชิงพาณิชย์ในบรูไนเริ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2496 (ค.ศ.1953) และสร้างสนามบินใหม่ในเมือง Mukim Berakas และเปิดใช้งานในปี พ.ศ. 2517 (ค.ศ. 1974) ปัจจุบันประเทศบรูไนมีสายการบินพาณิชย์ คือ สายการบินรอยัลบรูไน ซึ่งเป็นสายการบินแห่งชาติบรูไน ก่อตั้งเมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน พ.ศ. 2517 (ค.ศ. 1974) โดยบริษัทเอกชน จะเป็นผู้อุปถัมภ์ทั้งหมด สายการบินรอยัลบรูไน มีเที่ยวบินตรงจาก

ที่มา: <http://www.chaoprayanews.com/>

บันดาร์ เสรี เบกาวัน (Bandar Seri Begawan) ไปยังจุดหมายปลายทางหลายแห่งทั่วโลก และยังเชื่อมต่อไปยังจุดที่สำคัญในเกาะบอร์เนียว เช่น Kuching, Gunung Mulu National Park เนื่องจากรอยัลบรูไนเป็นสายการบินมุสลิม จึงไม่สามารถรับรองด้วยเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเที่ยวบินได้

การคมนาคมทางน้ำ

ประเทศบรูไนมีท่าเรือที่ขนถ่ายสินค้าอยู่ทั้งหมด 6 แห่ง โดยแบ่งเป็นของภาครัฐ 3 แห่ง และภาคเอกชน 3 แห่ง ท่าเรือทั้ง 3 ท่าที่เป็นของรัฐบาลบรูไน ได้แก่

1) ท่าเรือมัวรา

ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือห่างจากเมืองหลวง 27 กิโลเมตร เป็นท่าเรือที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ มีความลึก 10 เมตร กว้าง 611 เมตร สามารถนำเรือขนาดใหญ่เข้าเทียบท่าได้

ที่มา: <https://www.google.co.th/search?>

2) ทำเรือบันดาร์เสรีเบกาวัน

เป็นทำเรือเก่าแก่ ตั้งแต่ก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 รับเฉพาะเรือที่มีความยาวไม่เกิน 30 เมตร และมีความลึกไม่เกิน 5 เมตร

3) ทำเรือกัวลาปีอเลต

ตั้งอยู่ที่แม่น้ำปีอเลต รับเฉพาะเรือที่มีความยาว 60 เมตร เพราะทำเรือยาว 61 เมตร โดยมากเรือที่เข้าเทียบท่ามักจะเป็นเรือจากประเทศเพื่อนบ้าน

ส่วนทำเรือเอกชนของบรูไนอีก 3 แห่ง ได้แก่ ทำเรือซีเรีย ทำเรือลูมุต และทำเรือตันหยงลีรัง โดยทำเรือเอกชนสองแห่งแรกมีบริษัทเชลล์บรูไนเป็นผู้ดูแล ใช้ในการขนส่งสินค้าประเภทแก๊สธรรมชาติและน้ำมัน ส่วนทำเรือตันหยงลีรังเป็นทำเรือเพื่อใช้ในการส่งออกไม้ซุง^[26]

ระบบไฟฟ้า

หน่วยงานที่ดูแลกิจการไฟฟ้าของประเทศบรูไนชื่อว่าแผนกบริการไฟฟ้า (Department of Electrical Services-DES) เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้กระทรวงพลังงาน ดูแลตั้งแต่ระบบผลิต ระบบส่ง ระบบจำหน่าย จนถึงลูกค้า ในลักษณะคล้ายกับการไฟฟ้าโดยทั่วไปในอาเซียน ก่อตั้งมาแล้ว 92 ปี เริ่มต้นด้วยการติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้าดีเซลขนาด 22 กิโลวัตต์ สำหรับการจ่ายไฟครั้งแรก และกระแสไฟฟ้าบรูไนในปัจจุบันคือ 240 โวลต์ โดยที่ปลั๊กมาตรฐานมีสามขา หรือเป็นหมุดสี่เหลี่ยมตั้งภาพ

ที่มา: <http://www.dvdgame0nline.c0m>

เพื่อสร้างความมั่นคงด้านพลังงาน ลดการพึ่งพาแหล่งทรัพยากร น้ำมันและก๊าซธรรมชาติ ที่ไม่ส่งผลกระทบต่อแหล่งผลิตอาหารและสิ่งแวดล้อม บรูไนจึงมีโครงการสำคัญๆ ที่เกี่ยวกับพลังงานทดแทน ได้แก่

1. การไฟฟ้าบรูไนมีการก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์เมื่อปี พ.ศ. 2554 ซึ่งเป็นโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์แห่งแรกของบรูไน และใหญ่ที่สุดในประเทศกลุ่มอาเซียน ขนาด 1.2 MW จากแผนงาน 50 MW โดยการสนับสนุนจากประเทศญี่ปุ่น (บริษัท เจแปน มิทซูบิชิ คอร์ปอเรชั่น จำกัด) และในด้านการส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน การไฟฟ้าบรูไนมีแผนงานที่จะให้มีสัดส่วนการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานทดแทนเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ในอีก 3 ปีข้างหน้า และเป็นสัดส่วนนี้ตลอดในอีก 20 ปี

2. จากการรายงานของ Brunei Times ประเทศบรูไนเป็นประเทศที่มีค่าไฟถูกที่สุดในบรรดาสมาชิกประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน (AC) ค่าไฟเฉลี่ยต่อหน่วยอยู่ที่ 0.09 ดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณ 2 บาทกว่าๆ) นั่นเป็นเพราะมีการอุดหนุนค่าไฟจากภาครัฐ

3. มีการนำมิเตอร์แบบจ่ายเงินล่วงหน้า (Prepaid) มาใช้งาน โดยเริ่มใช้งานในปี พ.ศ. 2555 ที่ผ่านมา

ระบบโทรคมนาคม

ประเทศบรูไนมีฝ่ายดูแลงานด้านโทรคมนาคม (Telecoms) ที่รับผิดชอบทั้งระบบการทำงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ ระบบโทรคมนาคมในที่นี่รวมถึงโทรศัพท์บ้าน โทรศัพท์ระหว่างประเทศ โทรสาร เทล็กซ์ ระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่เซลลูลาร์ เพจเจอร์ โทรเลข และเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โทรศัพท์บ้านทั้งหมดในประเทศบรูไนใช้ระบบโทรศัพท์แบบดิจิทัล

ที่มา: <https://www.google.co.th>

1.1.9 ระบบสาธารณสุข

กระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้กำหนดนโยบาย ด้านการสาธารณสุขของประเทศไทย เพื่อให้บริการให้ทั่วถึงแก่ประชาชนทุกหมู่เหล่า ไม่แบ่งชาติ ภาษา ศาสนา จึงมีนโยบาย “สุขภาพดีเพื่อทุกคน” (Health for All) โดยเน้นระบบการพัฒนาการตรวจรักษาสุขภาพให้เป็นไปตามความต้องการของประชาชน กระทรวงสาธารณสุขมีรัฐมนตรีว่าการเป็นผู้บริหารสูงสุด ซึ่งมีความรับผิดชอบทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการสาธารณสุข นอกจากรัฐมนตรีว่าการแล้ว ยังมีปลัดกระทรวงทำหน้าที่ช่วยวางแผนปฏิบัติการ และผู้อำนวยการกรมการแพทย์และสุขภาพเป็นผู้นำแผนปฏิบัติการไปดำเนินการในด้านการบริการต่างๆ ในหลายโครงการ

ประเทศไทยนับว่าเป็นประเทศหนึ่งในเอเชียที่ให้ความสำคัญกับสวัสดิการด้านสุขภาพแก่ประชาชน ชาวบรูไนสามารถเข้ารับการรักษา

ที่มา: <http://www.thaidentalmag.com>

พยาบาลของรัฐได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย นอกจากนี้ยังมีการจัดการการแพทย์เคลื่อนที่ เพื่อรักษาพยาบาลประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลความเจริญทุรกันดาร ที่สำคัญอีกอย่างคือในกองทัพบรูไนมีศูนย์พยาบาลเป็นหน่วยงานหนึ่งในกองทัพ และหากผู้ป่วยอยู่ในถิ่นทุรกันดารก็มีหน่วยแพทย์อากาศ กล่าวคือ นายแพทย์ที่ไปรักษาต้องเดินทางโดยเฮลิคอปเตอร์ไปรักษาพยาบาลถึงที่ การที่รัฐบาลบรูไนเอาใจใส่ดูแลสุขภาพของประชาชนอย่างยิ่ง นับว่ามีผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก เพราะเมื่อมีสุขภาพดีก็ย่อมทำงานได้ผลดี มีประสิทธิภาพ มีรายได้ดี และทำให้เศรษฐกิจของชาวบรูไนดีขึ้น จึงส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศดีขึ้นตามไปด้วย

1.1.10 ระบบการศึกษา

ระบบการศึกษาของประเทศบรูไน ดารุสซาลามไม่มีการศึกษาภาคบังคับ แต่การศึกษาเป็นสากลและจัดให้ฟรีสำหรับประชาชนทั่วไป การศึกษาแบ่งออกเป็นระดับก่อนประถมศึกษา 1 ปี ระดับประถมศึกษา 6 ปี ระดับมัธยมศึกษา 7-8 ปี ซึ่งแบ่งเป็นระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 2-3 ปี หรือในสายอาชีวะ อีก 2 ปี และระดับเตรียมอุดมศึกษา 2 ปี และระดับมหาวิทยาลัย 3-4 ปี ดังนี้

ระดับก่อนประถมศึกษา

เด็กทุกคนต้องเข้าศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษา 1 ปี เมื่ออายุ 5 ปี หลังจากนั้นจึงเข้าศึกษาในระดับประถมศึกษา

ภาพที่ 10 มหาวิทยาลัยบรูไน

ระดับประถมศึกษา

การศึกษาระดับประถมศึกษาแบ่งออกเป็นสองระดับ คือ ระดับประถมต้น 3 ปี และประถมปลาย 2-3 ปี หลังจากจบการศึกษาระดับประถมศึกษา 6 ปี นักเรียนจะต้องเข้ารับการทดสอบข้อสอบกลาง (PCE: Primary Certificate of Examination) ซึ่งการศึกษาในระดับนี้มีจุดประสงค์เพื่อปูพื้นฐานด้านการเขียน การอ่าน และการคำนวณให้นักเรียน เพื่อจะได้นำความรู้เหล่านี้ไปใช้ในการพัฒนาตนเอง

ระดับมัธยมศึกษา

การศึกษาระดับมัศึกษารวมใช้เวลา 7-8 ปี (มัธยมศึกษา 1-5 และเตรียมอุดมศึกษา 2 ปี)

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีระยะเวลา 3 ปี หลังมัธยมศึกษาตอนต้นแล้ว นักเรียนต้องทดสอบ BJCE (Brunei Junior Certificate of Education) จึงจะสามารถเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเลือกเรียนวิชาด้านช่างและเทคโนโลยีพื้นฐานที่สถาบันการศึกษาทางเทคนิคและอาชีวศึกษา

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ระยะเวลา 2-3 ปี นักเรียนจะเลือกเรียนสายศิลป์ สายวิทย์ หรือสายอาชีพ ตามแต่ผลการสอบ BJCE หลังจากเรียนจบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแล้ว (ระดับ 5) นักเรียนต้องสอบข้อสอบ Brunei-Cambridge General Certificate of Education: BCGCE “O” Level หรือสำเร็จการศึกษาในระดับ 6 นักเรียนต้องสอบข้อสอบ Brunei-Cambridge General Certificate of Education: BCGCE “A” Level แล้ว จึงจะมีสิทธิ์เรียนต่อระดับเตรียมอุดมศึกษา มีระยะเวลา 2 ปี

ระดับอาชีวะ

รับเด็กนักเรียนมัธยมต้นที่สนใจด้านการศึกษาและการฝึกหัดด้านอาชีวะและเทคโนโลยี โดยมีกรมการศึกษาด้านเทคนิค (Department of Technical Education-DTE) เป็นผู้รับผิดชอบดูแลการจัดการศึกษาด้านเทคนิคและอาชีวศึกษาและการฝึกอบรม (Technical and Vocational Education and Training) และโปรแกรมเกี่ยวกับการศึกษาต่อ (Continuing Education-CE)

ระดับปริญญาตรี

การศึกษาในระดับปริญญาตรีจะจัดให้แก่นักเรียนที่มีผลการศึกษามีศักยภาพในการศึกษาต่อได้ หรือศึกษาในสาขาที่เป็นความต้องการของประเทศ ซึ่งมีทั้งมหาวิทยาลัย สถาบันอาชีววะ เทคนิคต่างๆ และวิทยาลัยต่างๆ

โรงเรียนเอกชน (Non-Government Schools)

โรงเรียนเอกชนมีบทบาทในการช่วยแบ่งเบาภาระการจัดการศึกษาของรัฐบาล โดยโรงเรียนเอกชนที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงศึกษาธิการมี 5 ประเภท ได้แก่ โรงเรียนภาคบังคับตามกฎหมาย (ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับมัธยมศึกษา) โรงเรียนกวดวิชา โรงเรียนสอนคอมพิวเตอร์ โรงเรียนสอนดนตรี โรงเรียนสอนตัดเสื้อ

ระบบการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2528 กำหนดให้ใช้ภาษาอังกฤษ และภาษามาเลย์ในการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงประถมศึกษาปีที่ 3 ครูจะสอนทุกวิชาด้วยภาษามาเลย์ ยกเว้นวิชาภาษาอังกฤษซึ่งใช้ภาษาอังกฤษในการสอน สำหรับระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ขึ้นไป โรงเรียนจะใช้ทั้งภาษามาเลย์และภาษาอังกฤษในการสอน โดยภาษามาเลย์ใช้สำหรับสอนวิชาเกี่ยวกับมาเลย์ ความรู้เกี่ยวกับศาสนาอิสลาม พลศึกษา ศิลปะและการช่าง และวิชาหน้าที่พลเมือง ส่วนภาษาอังกฤษใช้ในการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และภาษาอังกฤษ เป็นต้น^[11]

นโยบายและจุดเน้นด้านการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการบรูไน ดารุสซาลาม ได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. 2550-2555 และการจัดทำวิสัยทัศน์ด้านการศึกษาของบรูไน ดารุสซาลาม พ.ศ. 2578 โดยได้ให้ความสำคัญต่อการสร้างสังคมบนพื้นฐานแห่งทักษะ และความรอบรู้ภายใต้ระบบการศึกษา “World Class Education System” ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยให้การศึกษาเป็นหนึ่งใน 8 ยุทธศาสตร์ที่สำคัญของประเทศ พร้อมทั้งได้ใช้เงินกองทุนพัฒนาในการลงทุนการศึกษาในอัตราร้อยละ 8.7 รวมทั้งการพัฒนาโครงสร้างด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT)

ระบบการศึกษาของบรูไน ดารุสซาลาม มุ่งตอบสนองความต้องการของศตวรรษที่ 21 โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเลือกเรียนสาขาวิชาการต่างๆ ในระดับอุดมศึกษา ที่มีเป้าหมายในการสร้างสรรค์สันติภาพและความรู้เรื่องของชาติ

ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาแห่งชาติของบรูไน ดารุสซาลาม เน้นในเรื่องต่างๆ ดังนี้

- การลงทุนทางการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย
- การนำแนวปฏิบัติที่ดีจากนานาชาติมาใช้ในการจัดการเรียน

การสอนของประเทศ

- การพัฒนาผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา อุดมศึกษา และอาชีวศึกษา เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดธุรกิจและอุตสาหกรรม

- การส่งเสริมสมรรถนะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร (ICT) สำหรับผู้เรียน ครู บุคลากรการศึกษา รวมทั้งการบูรณาการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ในหลักสูตรของโรงเรียน

- การดำเนินโครงการเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และเปิดโอกาสให้สามารถศึกษาต่อได้ในระดับอุดมศึกษา

- การส่งเสริมการวิจัย การพัฒนา และนวัตกรรม ทั้งจากงบประมาณภาครัฐ เอกชน และความร่วมมือกับต่างประเทศ

- การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- การพัฒนาการจัดการของสถาบันการศึกษา

นอกจากนี้ บรูไน ดารุสซาลาม ยังให้ความสำคัญต่อการดำเนินงานในเรื่องต่างๆ ดังนี้

- การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริการจัดการศึกษาในโรงเรียน วิทยาลัย และสถาบันอุดมศึกษา

- การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและสังคมในปัจจุบันและอนาคต

- การพัฒนาโรงเรียน เช่น การปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการ

จัดการเรียนการสอน เช่น การใช้คอมพิวเตอร์ หรือเทคโนโลยีสมัยใหม่
ในชั้นเรียน

- การพัฒนาผู้นำนักเรียน การพัฒนาหุ้นส่วนความร่วมมือในชุมชน
และภาคอุตสาหกรรม ด้วยการพัฒนาองค์การวิชาชีพที่มีความโปร่งใส
สามารถตรวจสอบได้ และมีประสิทธิภาพ อันจะก่อให้เกิดการพัฒนา
การเรียนการสอน

ความร่วมมือด้านการศึกษาในภูมิภาค

บรูไน ดารุสซาลาม ให้ความสนใจในการพัฒนาความร่วมมือทาง
การศึกษาระดับต่างๆ ดังนี้

- ระดับการอุดมศึกษา
 - ความร่วมมือด้านการวิจัยและพัฒนา
 - การพัฒนาสถาบันนานาชาติ
 - การส่งเสริมโครงการ Twinning Schools
 - การแลกเปลี่ยนนักเรียนและบุคลากร
- ระดับการอาชีวศึกษา
 - การพัฒนาหลักสูตรอาชีวศึกษา
 - การฝึกปฏิบัติงานของนักเรียนและบุคลากรในภาค
อุตสาหกรรม
 - การสร้างนวัตกรรม
- ระดับการศึกษาพื้นฐาน
 - การพัฒนาเยาวชนให้มีพื้นความรู้ที่แข็งแกร่งในด้านภาษา
อังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ การคิดคำนวณ

การสร้างสรรค์นวัตกรรม และการเรียนการสอนด้าน
วิทยาศาสตร์

- การบูรณาการการสอนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) ในหลักสูตรต่างๆ
- การพัฒนาการคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์
- การศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย
- การศึกษาตลอดชีวิต และการศึกษาต่อเนื่อง

1.1.11 ระบบกฎหมาย

ระบบกฎหมายของประเทศบรูไนมีรากฐานมาจากระบบกฎหมายจารีตประเพณีของประเทศอังกฤษ (English Common Laws) ระบบการศาลของอังกฤษเป็นระบบอิสระ มีอำนาจในการตัดสินคดีอย่างเต็มที่ แม้ว่าประเทศบรูไนได้รับเอกราชจากอังกฤษแล้วก็ตาม บรูไนยังคงใช้ระบบกฎหมายของอังกฤษอยู่ แต่สำหรับชาวมุสลิมมีหลายกรณีที่ใช้กฎหมายอิสลาม (Islamic Shari'a Law หรือ Islamic Shri'ah Law) แทน และไม่ยอมรับเขตอำนาจโดยบังคับของศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ (ICJ)^[3]

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบดูแลเกี่ยวกับระบบกฎหมาย ในขณะที่ประธานที่ปรึกษากฎหมายรัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่นๆ ดำรงตำแหน่งประธานศาลสูงสุด อำนาจในการตัดสินคดีอยู่ที่ศาลสูงสุด คือ ศาลฎีกา ศาลชั้นกลางหรือศาลอุทธรณ์ และศาลชั้นต้นดังนี้

1) ศาลชั้นต้น (Subordinate Court) ซึ่งประกอบด้วย ศาลแขวง (Magistrate Courts) และศาลเยาวชน (Juvenile Courts) โดยศาลแขวงถูกควบคุมโดยพระราชบัญญัติศาลชั้นต้น (Subordinate Courts Acts) คดีส่วนใหญ่ถูกพิจารณาในศาลแขวง ซึ่งมีที่อยู่ใน 4 เขต คือ บรูไน ดารุสซาลาม บันดาร์ เสรี เบกาวัน คัวลาเบอไลต์ ตูตง และ เต็มบูรง เขตอำนาจศาลแขวงพิจารณาทั้งคดีแพ่งและคดีอาญา ซึ่งไม่อยู่ในเขตอำนาจของศาลชั้นกลางและศาลฎีกา ศาลเยาวชนตั้งอยู่ใน 4 เขต ได้แก่ บันดาร์เสรี เบกาวัน ตูตง คัวลาเบอไลต์ และ เต็มบูรง โดยศาลเยาวชนจะพิจารณาคดีใน 3 ประเภทใหญ่ๆ ได้แก่ การกระทำความผิดอาญา โดยเยาวชนอายุไม่ถึง 18 ปี เยาวชนซึ่งไม่อยู่ในการดูแลของผู้ปกครอง และเยาวชนที่ต้องการการดูแลและคุ้มครองเป็นพิเศษ

2) ศาลชั้นกลาง (Intermediate Court) ตั้งโดยพระราชบัญญัติศาลชั้นกลาง (Intermediate Court Act) ซึ่งรับพิจารณาทั้งคดีแพ่งและคดีอาญา โดยในคดีอาญาจะรับพิจารณาคดีอาญาที่ระวางโทษไม่เกิน 20 ปี ศาลชั้นกลางไม่มีอำนาจพิจารณาคดีที่มีโทษประหารชีวิต สำหรับคดีแพ่ง ศาลชั้นกลางสามารถรับพิจารณาคดีที่มีทุนทรัพย์ไม่เกิน 300,000 ดอลลาร์บรูไน และคดีที่มีการร้องเรียกเงินในจำนวนเงินมากกว่า 15,000 ดอลลาร์บรูไน แต่ไม่เกิน 60,000 ดอลลาร์บรูไน นอกจากนี้ผู้พิพากษาชั้นกลางยังทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลจัดการ การเข้าสมัครเป็นทนายความ (Advocate) และทนายให้คำปรึกษา (Solicitor) คำตัดสินที่ออกโดยศาลชั้นกลางสามารถอุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์ได้

3) ศาลฎีกา (Supreme Court) ซึ่งประกอบด้วย ศาลสูง (High Court) และศาลอุทธรณ์ (Court of Appeal) ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล

และผู้พิพากษาของศาลสูงรับพิจารณาคดีทั้งคดีแพ่งและคดีอาญา โดยไม่จำกัดเขตอำนาจศาล รวมทั้งรับอุทธรณ์คดีแพ่งและคดีอาญาจากศาลแขวง

ในการพิจารณาคดี ศาลอุทธรณ์ไม่มีอำนาจในการพิจารณาคดีตัดสินคดีที่มีบทลงโทษประหารชีวิต หรือจำคุกเกินกว่า 20 ปี ทั้งมีหน้าที่รับพิจารณาคดีแพ่งหรือคดีอาญาจากศาลชั้นกลาง ซึ่งในกรณีที่ศาลอุทธรณ์เป็นศาลสูงสุดหรือศาลสุดท้ายของการตัดสินคดีทางอาญา องค์คณะศาลต้องประกอบด้วย ประธานหัวหน้าคณะและผู้พิพากษาอีกสองคน ส่วนคดีทางแพ่งในกรณีที่ทุกฝ่ายยินยอมพร้อมใจสามารถอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการกฎหมายแห่งคณะองคมนตรีในลอนดอน (Privy Council)

นอกจากนี้ ประเทศบรูไนมีประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม จึงมีการใช้กฎหมายอิสลาม ซึ่งขึ้นอยู่กับกรมกฎหมายอิสลาม กรมนี้มีหน่วยงานย่อยอีก 4 หน่วยงาน คือ

1. **แผนกมุฟตี** มีมุฟตีเป็นหัวหน้าสูงสุดด้านกิจกรรมศาสนาอิสลาม เป็นผู้ประกาศตัวชี้ขาดหรือวินิจฉัยปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมมุสลิม ซึ่งปกติแล้วจะมีประเด็นสำคัญๆ ที่ถูกถามโดยหน่วยงานต่างๆ ของรัฐบาล มุฟตีเป็นประธานคณะกรรมการศาลและประธานคณะกรรมการด้านกฎหมาย (Legal Committee) นอกจากนี้มุฟตียังดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกของสภาศาสนาอิสลามอีกด้วย

2. **แผนกหัวหน้าผู้พิพากษา (กอฎี)** แผนกนี้มีผู้พิพากษาเป็นประธาน มีอำนาจหน้าที่ดูแลศาลศาสนา 2 แห่ง คือ

1) ศาลผู้พิพากษา มีอำนาจหน้าที่ในการตัดสินคดีความทั่วราชอาณาจักร

2) ศาลผู้พิพากษาประจำเขต มีอำนาจเฉพาะในเขตใดเขตหนึ่งเท่านั้น ฝ่ายนี้ยังมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการสมรสและการหย่าร้างอีกด้วย

3. แผนกศาลศาสนา (ศาลชะรีอะฮ์.) มีอำนาจหน้าที่ในการให้คำปรึกษาแก่สมเด็จพระราชาธิบดีในเรื่องที่เกี่ยวกับกิจการมุสลิม สถานีมีคณะกรรมการที่เป็นหลักอยู่ 2 ฝ่าย คือ

1) คณะกรรมการกฎหมายที่มีหน้าที่พิทวา (วินิจฉัย) ปัญหาต่างๆ ซึ่งเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม คำวินิจฉัยที่ได้ประกาศออกมาจะกลายเป็นกฎหมายทันที ซึ่งมุสลิมทุกคนต้องเคารพและปฏิบัติตาม

2) คณะกรรมการศาล เป็นศาลที่รับคำร้องหรือข้อร้องเรียนต่างๆ และยังเป็นแหล่งอ้างอิงทางกฎหมายสำหรับคดีต่างๆ ที่ปรากฏขึ้นในราชอาณาจักร

นอกจากนั้น แผนกศาลศาสนายังมีหน้าที่รับผิดชอบให้ความช่วยเหลือแก่คนจน คนทำงานเพื่อศาสนา รายได้หลักของแผนกศาลศาสนา นี้ได้จากค่าธรรมเนียมต่างๆ จากค่าปรับในศาลศาสนาหรือศาลชะรีอะฮ์. กำไรจากธนาคาร และชะกาตประเภทต่างๆ

4. แผนกสืบสวน มีอำนาจหน้าที่ด้านการตรวจสอบ สืบสวนข้อเรียกร้อง และดำเนินการจับกุมผู้กระทำผิด มีเจ้าหน้าที่อยู่ทั่วประเทศมากกว่า 70 ท่าน^[1]

1.1.12 ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับบรูไน

ไทยสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับบรูไนเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2527 (ค.ศ. 1984) เมื่อบรูไนเป็นเอกราชและเข้าเป็นสมาชิกอาเซียน ซึ่งทั้งสองประเทศมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันมาโดยตลอด โดยเฉพาะในระดับราชวงศ์ มีการแลกเปลี่ยนการเยือนในระดับราชวงศ์ ผู้นำระดับสูงของรัฐบาล และผู้นำระดับสูงของกองทัพอยู่เสมอ ทั้งสองประเทศยังมีทัศนคติที่ดีต่อกัน ไม่เคยมีความบาดหมางทางประวัติศาสตร์ และมักเป็นพันธมิตรในเรื่องต่างๆ ทั้งในกรอบอาเซียนและกรอบสหประชาชาติ ได้มีการหารือเกี่ยวกับการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างทั้งสองประเทศในด้านต่างๆ ได้แก่ การทหาร การค้า การลงทุน การประมง แรงงาน การท่องเที่ยว และวัฒนธรรม โดยไทยประสบความสำเร็จในการโน้มน้าวให้บรูไนให้ความสำคัญกับการลงทุนในอุตสาหกรรมอาหารฮาลาล และร่วมมือกันจัดตั้งธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทยขึ้น เมื่อวันที่ 3 กันยายน พ.ศ. 2546 มีการจัดตั้งกองทุนร่วม (Matching Fund) “กองทุนไทยทวีทุน” ระหว่าง Brunei Investment Agency กับกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

มีบริษัทไทยที่ลงทุนในบรูไน คือ บริษัท Brunei Construction ซึ่งเป็นบริษัทรับเหมาก่อสร้างที่ถือหุ้นระหว่างชาวไทยกับชาวบรูไนตามกฎหมายบรูไนที่กำหนดการทำกิจการต่างๆ จะต้องมีส่วนบรูไนเป็นหุ้นส่วนอยู่ด้วย สำหรับธุรกิจไทยในบรูไน ส่วนใหญ่จะเป็นร้านอาหาร ร้านตัดเสื้อ และอู่ซ่อมรถ

ปัจจุบันมีแรงงานไทยในบรูไนมีประมาณ 8,000 คน (พ.ศ. 2550) โดยส่วนใหญ่เป็นแรงงานไร้ฝีมือ ทำงานในกิจการก่อสร้าง อุตสาหกรรม ตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูปเพื่อการส่งออก นอกนั้นทำงานในภาคธุรกิจ บริการ เช่น ห้างสรรพสินค้า ร้านอาหาร การตกแต่งดูแลสวน ช่างซ่อม และงานในภาคเกษตรกรรม แรงงานไทยส่วนใหญ่ได้รับการยอมรับอย่าง ดีจากนักธุรกิจในบรูไน เพราะมีความซื่อสัตย์ อดทน ขยัน หมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ แม้จะด้อยในเรื่องภาษา อย่างไรก็ตามก็ยังมีปัญหาอยู่ บ้าง โดยส่วนใหญ่เป็นเรื่องความขัดแย้งระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง อาทิ อัตราค่าจ้างที่ไม่สอดคล้องกับความสามารถในการทำงาน และการขาด ความรู้และความเข้าใจต่อกฎระเบียบข้อบังคับของสัญญาจ้าง^[2]

1.2 ประวัติและข้อมูลรัฐบาลโดยย่อ

บรูไน (Brunei) หรือ รัฐบรูไน ดารุสซาลาม (State of Brunei Darussalam) มีการปกครองในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ (แบบ อิสลาม) มีรูปแบบรัฐเป็นรัฐสุลต่าน โดยมีสมเด็จพระราชาธิบดีทรงไว้ ซึ่งพระราชอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ ทรงดำรงฐานะประมุข แห่งรัฐ ประมุขแห่งศาสนาอิสลาม และจอมทัพแห่งบรูไน ในการบริหาร ประเทศ พระองค์ทรงดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงกลาโหม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นผู้แต่งตั้ง รัฐมนตรีและรัฐมนตรีช่วย รัฐบาลใช้อำนาจของฝ่ายบริหารโดยผูกพัน ความรับผิดชอบต่อพระองค์ รวมทั้งถวายความช่วยเหลือ และถวาย

คำแนะนำเกี่ยวกับงานบริหารของพระองค์ด้านนิติบัญญัติ ในด้านรูปแบบการปกครองของประเทศบรูไนแยกให้เห็นได้ดังนี้

● ฝ่ายบริหาร

สุลต่านดำรงตำแหน่งทั้งประมุขของรัฐและนายกรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าคณะรัฐบาล สุลต่านและนายกรัฐมนตรีคนปัจจุบันคือ Sultan and Prime Minister Sir HASSANAL Bolkiah ดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ 5 ตุลาคม พ.ศ. 2510 (ค.ศ. 1967) คณะรัฐมนตรี (Council of Cabinet Ministers) ได้รับการแต่งตั้งจากสุลต่านเพื่อทำหน้าที่เกี่ยวกับการบริหาร นอกจากนี้ยังมีสภาศาสนา (Religious Council) ซึ่งสุลต่านเป็นผู้แต่งตั้ง ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาเรื่องเกี่ยวกับศาสนา สภองคมนตรี (Privy Council) ให้คำปรึกษาเรื่องเกี่ยวกับการปกครองและรัฐธรรมนูญ และ Council of Succession เป็นสภาที่จะตัดสินว่าใครคือผู้สืบทอดตำแหน่งคนต่อไป (หากจำเป็น) ไม่มีการเลือกตั้ง ตำแหน่งสุลต่านจะสืบทอดตามกฎมณเฑียรบาล

● ฝ่ายนิติบัญญัติ

การเลือกตั้งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติบรูไนโดยตรงจากประชาชนครั้งสุดท้ายในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2505 (ค.ศ. 1962) หลังจากนั้นเป็นระบบแต่งตั้งสมาชิก ซึ่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติบรูไนประกอบด้วยสมาชิกไม่เกิน 45 คน ที่ได้รับการเลือกตั้งจากสมเด็จพระราชาธิบดี 30 คน ส่วนอีก 15 คน เป็นตัวแทนในเขตการปกครองที่ได้รับเลือกและแต่งตั้งโดยทางราชการ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาตินี้ มีวาระการ

ภาพที่ 11 สมเด็จพระราชาธิบดีฮัจญี ฮัสซานัล โบลเกียห์
มูฮัมหมัดดีน วัดเตาะห์
ประมุขของรัฐและนายกรัฐมนตรี
(Sultan and Prime Minister Sir HASSANAL Bolkiah)

ดำรงตำแหน่ง 4 ปี มีสมัยประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติอย่างน้อยปีละ
หนึ่งครั้ง และระยะเวลาระหว่างสมัยประชุมสุดท้ายกับสมัยประชุมครั้ง
ถัดไปจะต้องไม่เกิน 12 เดือน

สมาชิกสภานิติบัญญัติสามารถเสนอร่างกฎหมาย แต่ร่างกฎหมายฉบับนั้นจะมีผลบังคับใช้เป็นกฎหมาย ต่อเมื่อสมเด็จพระราชาธิบดีทรงให้ความยินยอม ทรงลงพระปรมาภิไธย และทรงประทับตราแผ่นดิน

- ฝ่ายตุลาการ

ศาลสูงสุด คือ ศาลฎีกา (Supreme Court) หัวหน้าคณะผู้พิพากษาและผู้พิพากษาได้รับการแต่งตั้งจากองค์สูลต่าน มีวาระการดำรงตำแหน่ง 3 ปี Judicial Committee of Privy Council ในกรุงลอนดอน คือ ศาลสูงสุดสำหรับการตัดสินคดีแพ่ง (Civil Cases) ขณะที่ศาลชะรีอะฮ์ (Sharia Courts) ตัดสินคดีความที่เกี่ยวข้องกับศาสนาอิสลาม

2

วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์

บรูไนเป็นประเทศที่พึ่งพาอุตสาหกรรมน้ำมันและก๊าซธรรมชาติเป็นอย่างมาก สะท้อนได้จากมูลค่าการส่งออกน้ำมันดิบและก๊าซธรรมชาติที่เป็นรายได้หลักของประเทศ

จากข้อมูลของ U.S. Energy Information Administration (EIA) รายงานว่า ปริมาณน้ำมันสำรองของบรูไน ในปี พ.ศ. 2555 มีเท่ากับ 1.1 พันล้านบาร์เรล ลดลงกว่า ร้อยละ 19 และ 39 ในช่วง 20 และ 30 ปีที่ผ่านมาตามลำดับ เมื่อพิจารณาปริมาณการบริโภคน้ำมันเฉลี่ยในช่วง 10 ปีหลังสุด (พ.ศ. 2545-2554) ของบรูไนอยู่ที่ประมาณ 14,500 บาร์เรลต่อวัน จากข้อมูลดังกล่าว The Economist Newspaper คาดการณ์ว่า ปริมาณน้ำมันดิบสำรองของบรูไนจะหมดลงในอีก 15 ปีข้างหน้า ตามด้วยก๊าซธรรมชาติสำรองที่จะหมดลงใน 25 ปีข้างหน้า ดังนั้นหากบรูไนไม่สามารถพัฒนาอุตสาหกรรมอื่นที่ไม่ใช่พลังงาน (Non-energy-based industries and services) ขึ้นมาทดแทน ระบบเศรษฐกิจของทั้งประเทศจะต้องตกอยู่ในสภาวะเสี่ยงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ปัญหาดังกล่าวเป็นสิ่งที่รัฐบาลบรูไนตระหนักมาโดยตลอด

ดังนั้น ในช่วงปลายเดือนมกราคม พ.ศ. 2551 (ค.ศ. 2008) รัฐบาลบรูไนจึงได้ประกาศแผนพัฒนาประเทศในระยะยาวที่ชื่อว่า Wawasan Brunei 2035 หรือวิสัยทัศน์บรูไน พ.ศ. 2578 (Vision Brunei 2035) ตั้งเป้าหมายในการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอุตสาหกรรมประเทศ เพื่อความเจริญอย่างยั่งยืนของบรูไนในอนาคต โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยพื้นฐานในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ ไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษา ธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก อุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ อุตสาหกรรมที่ไม่ใช่พลังงาน รวมทั้งการต่อยอดอุตสาหกรรมปิโตรเคมี

และพัฒนาเทคโนโลยีในอุตสาหกรรมพลังงานขั้นต้นและขั้นกลาง

โดยบรูไนจะให้การศึกษาศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างรากฐานเพื่อพัฒนาประเทศ ซึ่งจะเน้นที่เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจโลก อีกทั้งยังเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพราะธุรกิจเหล่านี้เป็นกลไกพื้นฐานในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศผ่านการจ้างงาน และการกระจายรายได้ รวมทั้งพัฒนาการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้นการพัฒนาเทคโนโลยีในการใช้พลังงานตามแนวคิดสถาปัตยกรรมด้านพลังงาน (Energy Architecture) เพื่อความยั่งยืนทางพลังงานของประเทศ ซึ่งมีคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจบรูไน (Brunei Economic Development Board-BEDB) เป็นผู้รับแนวคิดไปดำเนินการ และมีการร่วมมือกับสิงคโปร์ในการพัฒนาอุตสาหกรรมถลุงแร่อลูมิเนียม (Aluminum Smelting) และพัฒนาท่าเทียบเรือตู้สินค้า (Container Terminal) ที่เกาะมัวร่า (Muara Island)

แผนพัฒนาประเทศบรูไน (Wawasan Brunei 2035) เป็นแผนฯ ที่มีเป้าหมายในการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ และจะทำให้บรูไนมีเศรษฐกิจที่มั่นคงด้วยโครงสร้างพื้นฐานที่สมดุล และเผชิญหน้าต่อความเปลี่ยนแปลงในเศรษฐกิจโลกได้ต่อไป โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์ ดังนี้

2.1 วิสัยทัศน์

ก่อนการกำหนดวิสัยทัศน์แห่งบรูไน ได้มีการสำรวจ วิเคราะห์ตามภาวะการแข่งขันที่รุนแรงในตลาดโลก โดยเฉพาะหลังจากที่จีนและเวียดนามประสบความสำเร็จอย่างสูงในการเข้าสู่ตลาดการค้าเสรี การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของบรูไนจึงเป็นสิ่งจำเป็น และหนทางหนึ่งคือ การขยายฐานการผลิตไปต่างประเทศ จากการวิเคราะห์แบบ SWOT ในภาพรวมถึงศักยภาพด้านการลงทุนของบรูไนในด้านจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค มีข้อสรุปดังนี้

จุดแข็ง

- บรูไนเป็นประเทศที่มีกำลังซื้อสูงและมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ รัฐบาลพยายามที่จะผลักดันให้มีโครงการต่างๆ เกิดขึ้นในภาคอุตสาหกรรมที่นอกเหนือจากน้ำมัน โดยเฉพาะภาคการค้าปลีก และการค้าส่ง การก่อสร้างและการคมนาคมขนส่ง โดยหวังว่าอุตสาหกรรมเหล่านี้จะมีส่วนผลักดันเศรษฐกิจของประเทศต่อไปในอนาคต

- รัฐบาลบรูไนส่งเสริมการลงทุนของภาคเอกชน เพื่อจะให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและมั่นคง โดยเฉพาะตามแผนพัฒนาฉบับที่ 8 เน้นการเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- ประเทศบรูไนให้สิทธิพิเศษแก่ประเทศสมาชิกอาเซียน ด้วยการลดอัตราภาษีนำเข้าเหลือร้อยละ 0-5

จุดอ่อน

- ขั้นตอนและกระบวนการสั่งซื้อ และการขนส่งสินค้าของบรูไนไม่ค่อยคล่องตัว โดยเฉพาะบริษัทขนาดใหญ่ที่มีชาวสิงคโปร์ร่วมลงทุนอยู่ด้วย การนำเข้ามักจะขึ้นอยู่กับนักธุรกิจสิงคโปร์ ซึ่งต้องมีการขนส่งผ่านทางสิงคโปร์ก่อน
- ข้อจำกัดด้านการค้าที่เคร่งครัดมากเกี่ยวกับการกำหนดข้อบังคับในการนำเข้าสินค้าประเภทอาหาร ซึ่งจะต้องเป็นอาหารฮาลาลเท่านั้น โดยเฉพาะเนื้อสัตว์ ได้แก่ เนื้อโค กระบือ แพะ แกะ และไก่ ซึ่งอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของกระทรวงศาสนา

โอกาส

- รัฐบาลมีนโยบายในการสนับสนุนด้านสาธารณูปโภคพื้นฐาน อุปกรณ์ และการตลาด รวมถึงการให้กู้ยืมเงินทุนเพื่อการลงทุนและงดเว้นภาษี

อุปสรรค

- เรือบรรทุกสินค้าไปบรูไนไม่มีสินค้าเฉพาะเที่ยวไป แต่ไม่มีสินค้าในเที่ยวกลับ ทำให้ต้นทุนการขนส่งสินค้าเพิ่มสูงขึ้น

วิสัยทัศน์แห่งบรูไน

เป็นผู้นำที่ดีย่อมในการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับความมั่งคั่งและความมั่นคงแห่งชาติ

พันธกิจ

เพิ่มประสิทธิภาพของผู้บริหาร การตัดสินใจจากรัฐบาลของสมเด็จพระราชาธิบดีในการแสวงหาความเป็นผู้นำที่ยอดเยี่ยม และการกำกับดูแลที่ดีสำหรับการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ และการพัฒนาอย่างยั่งยืนในบริบทของปรัชญาชาวมุสลิมมาเลย์

บทบาทและหน้าที่

เพื่อให้บรรลุพันธกิจ ควรดำเนินการดังนี้

- ความเป็นมืออาชีพ และความสามารถในกระบวนการทำนโยบาย
- ความมีประสิทธิภาพของผู้บริหารในทุกกระทรวงและหน่วยงาน
- การประสานงานที่มีประสิทธิภาพ และการอำนวยความสะดวกระหว่างหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และชุมชน
- การมีข้อมูลที่มีคุณภาพ และบริการระดับมืออาชีพของสำนักนายกรัฐมนตรีต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญ

เมื่อเดือนมกราคม พ.ศ. 2551 รัฐบาลบรูไนได้ประกาศแผนพัฒนาระยะยาวออกมาเป็นฉบับแรก ซึ่งมีชื่อว่า “วิสัยทัศน์บรูไนปี พ.ศ. 2578” (Wawasan 2035-Vision Brunei 2035) เป็นวิสัยทัศน์แห่งชาติ โดย

จะใช้ควบคู่กับแผนพัฒนาระยะสั้น 5 ปี และให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาคเศรษฐกิจอื่น เพื่อเปลี่ยนแปลงจากเศรษฐกิจที่พึ่งพาน้ำมันและก๊าซเป็นหลักไปสู่โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่มีความหลากหลายมากขึ้น เนื่องจากปัจจุบันภาคพลังงานมีสัดส่วนร้อยละ 94 ของรายได้ทั้งหมดของรัฐ และคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 96 ของการส่งออก ร้อยละ 74 ของการลงทุน และร้อยละ 69 ของ GDP ทั้งประเทศ

วิสัยทัศน์ของบรูไน

1) เน้นการหาวิธีการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยพึ่งพาเศรษฐกิจที่ไม่ใช่น้ำมันทดแทน ซึ่งในแผนฉบับนี้ตั้งเป้าให้บรูไนสามารถขึ้นติดอันดับหนึ่งในสิบของประเทศที่มี GDP ต่อหัวสูงสุดในโลกภายในปี พ.ศ. 2578 จากปัจจุบันบรูไนติดอันดับที่ 30 รวมทั้งให้ความสำคัญกับการพัฒนาในระยะยาว ซึ่งกลยุทธ์สำคัญอยู่ที่ด้านการศึกษาและเทคโนโลยีสารสนเทศ

2) ให้ความสำคัญกับธุรกิจขนาดย่อม การลงทุนเกี่ยวกับการผลิตปิโตรเคมีขั้นปลายน้ำ และอุตสาหกรรมอื่นๆ รวมทั้งรัฐบาลเตรียมจะพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

3) สนับสนุนอุตสาหกรรมที่ไม่ใช่พลังงานของบรูไน อาทิ เมื่อเดือนมกราคม “อัลคัว” ผู้ผลิตอะลูมิเนียมรายใหญ่ของสหรัฐอเมริกาได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจ (MOU) กับคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจบรูไน (Brunei Economic Development Board : BEDB) ในการศึกษาความเป็นไปได้ที่จะตั้งโรงงานถลุงอะลูมิเนียมในบรูไน นอกจากนี้ยังได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจอีกฉบับเพื่อพัฒนาธุรกิจรายย่อย

4) ส่งเสริมการประหยัดพลังงาน เพราะแม้จะไม่สามารถยับยั้งให้แหล่งพลังงานสำรองหมดไปได้ แต่ก็อาจจะยืดเวลาให้ยาวนานออกไป โดยกระทรวงพลังงานได้ออกเตือนประชาชนให้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการใช้ชีวิต และเตรียมรับสถานการณ์เมื่อถึงเวลาที่น้ำมันและก๊าซหมดไป รวมถึงได้จำกัดการผลิตน้ำมันอยู่ที่ 200,000 บาร์เรลต่อวัน

ข้อจำกัดในการบรรลุวิสัยทัศน์ของบรูไน

1) แม้ว่ารัฐบาลบรูไนจะเข้าใจถึงความจำเป็นในการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจในระยะยาว แต่การปฏิบัติก็ยังคงเป็นเรื่องยาก เช่น ด้านการท่องเที่ยว ซึ่งแม้บรูไนจะมีศักยภาพในด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ แต่การเป็นประเทศมุสลิมแบบอนุรักษ์นิยมที่เข้มงวดต่อกฎระเบียบในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ก็อาจส่งผลต่อความพยายามส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ และอากาศแบบเมืองร้อน

2) ด้านสาธารณูปโภค แม้บรูไนจะมีเงินในการพัฒนาสาธารณูปโภค และสามารถชักชวนนักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุน แต่กลับต้องเผชิญกับการแข่งขันจากเพื่อนบ้านที่พยายามตั้งศูนย์กลางด้านการขนส่งทางเรือ ไม่ว่าจะเป็นมาเลเซียที่มีท่าเรือกลาง รวมถึงท่าเรือของสิงคโปร์

3) การจะปรับเปลี่ยนตัวเองมาเน้นธุรกิจอื่นที่ไม่ใช่น้ำมัน ยังต้องอาศัยการเปลี่ยนแปลงระบบภาษี รวมถึงเปลี่ยนแนวคิดของรัฐและประชาชน ทั้งนี้ยังไม่นับรวมอุปสรรคจากการปกครองแบบรวมศูนย์ที่สุลต่าน ซึ่งทำให้ไม่มีแรงกดดันมากพอที่จะเร่งให้เกิดการปฏิรูปโครงสร้างทางการเมืองเพื่อรองรับแนวทางในอนาคต

4) การพัฒนาเกษตรกรรม เพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาหาร โดยรัฐบาลได้ประกาศแผนการส่งเสริมการเกษตรเมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2552 โดยเน้นด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการเกษตร เพื่อเพิ่มผลผลิตและการท่องเที่ยว โดยเฉพาะในเชิงนิเวศน์

2.2 เป้าหมาย

บรูไนดารุสซาลามมีเป้าหมายต้องการจะเห็นการได้รับการยอมรับจากทุกทีในความสำเร็จของผู้มีการศึกษา และทักษะสูงมีคุณภาพชีวิตที่ดี เศรษฐกิจมีการเติบโตเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีและอย่างยั่งยืน มีความจงรักภักดีต่อสุลต่านและประเทศบรูไน เชื่อในคุณค่าของศาสนาอิสลาม มีความอดทนและความสามัคคีในสังคม เพื่อตอบสนองความท้าทายและประสบความสำเร็จในปี พ.ศ.2578 (ค.ศ. 2035) ในพื้นที่ที่สำคัญดังต่อไปนี้

ผู้มีการศึกษาและทักษะสูงประสบความสำเร็จ

สร้างระบบการศึกษาขั้นแรกที่ให้โอกาสสำหรับทุกคน และที่อยู่อาศัย เพื่อตอบสนองความต้องการการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เช่นเดียวกับที่ประสบความสำเร็จในการเล่นกีฬา และศิลปะ ความสำเร็จจะได้รับการวัดจากมาตรฐานสากลสูงสุด

คุณภาพของชีวิต

ประชากรบรูไนได้รับการดูแลที่เหมาะสมและดีที่สุด มีมาตรฐานการใช้ชีวิตและความมั่นคงทางการเมือง สร้างความมั่นใจในสภาพแวดล้อม เพื่อสนับสนุนคุณภาพชีวิตของสมาชิกทุกคนในสังคม และมุ่งมั่นที่จะเป็นหนึ่งในสิบอันดับแรกของประเทศในโลก

เศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดี และการพัฒนาอย่างยั่งยืน

การใช้ชีวิตมีมาตรฐานที่สูง มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจทันกับการเติบโตของประชากรบรูไน สร้างเศรษฐกิจกับการจ้างงานที่มีคุณภาพ ทั้งในภาครัฐและเอกชน มีโอกาสทางเศรษฐกิจที่ดี มีความสามารถในการรองรับมาตรฐานการครองชีพที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป้าหมายคือเพื่อให้บรูไนมีรายได้ต่อหัวติดอันดับใน 10 ประเทศทั่วโลก

2.3 ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ นโยบาย วิสัยทัศน์บรูไน พ.ศ. 2578 (Wawasan 2035)

1. **ด้านการศึกษา** เพื่อพัฒนาระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาประเทศในปี พ.ศ. 2552 รัฐบาลบรูไนจึงได้วางแนวทางระบบการศึกษาใหม่ เรียกว่า ระบบการศึกษาของศตวรรษที่ 21 (The New National Education of the 21st Century-SPN 21) ซึ่งเป็นระบบการศึกษาแนวใหม่จากประเทศฝรั่งเศสที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้เพื่อให้เกิดความตื่นตัวและสนใจศึกษาในวิชาแขนงต่างๆ โดยเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์มากขึ้น รวมทั้งการบรรจุหลักสูตรด้านศาสนา ได้แก่ การศึกษาระบบราชาธิปไตยอิสลาม มลายู และความรู้เกี่ยวกับศาสนาอิสลาม (Islamic Religious Knowledge-IRK) ในหลักสูตรวิชาบังคับ และเพื่อเป้าหมายที่จะเพิ่มจำนวนนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาจากร้อยละ 13 เป็นร้อยละ 30 ภายใน 5 ปี

2. **ด้านเศรษฐกิจ** เพื่อสร้างบรรยากาศการลงทุน การท่องเที่ยว และส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเทคโนโลยีกับประเทศต่างๆ เพิ่มขึ้น อาทิ การพัฒนาพื้นที่ด้านน้ำมัน และก๊าซธรรมชาติที่ Sungai Liang Industrial Park (SPARK) ซึ่งตั้งอยู่ในเมืองกัวลาไบล์ (Kuala Belait) การก่อสร้างท่าเรือ Palau Muara Besar

ภาพที่ 12 แสดงการขุดเจาะน้ำมัน
ที่มา: <http://brunei.m00hin.in.th/?p=34>

3. **ด้านความมั่นคง** เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทั้งภายในและระหว่างประเทศ รวมทั้งการเสริมสร้างสมรรถนะของบรูไนในการรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉินต่างๆ เช่น การฝึกปฏิบัติการช่วยเหลือตัวประกันจากกรณีโจรสลัดปล้นยึดเรือสินค้า โดยกองกำลังตำรวจแห่งชาติบรูไน (Royal Brunei Police Force-RBPF) และการรับมือกับสถานการณ์การก่อการร้ายที่อาจเกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวและภัยธรรมชาติ รวมทั้งส่งเสริมบทบาททางทหารและความมั่นคงในภูมิภาค อาทิ การส่งกองกำลังเข้าสังเกตการณ์การหยุดยิงระหว่างรัฐบาลฟิลิปปินส์และแนวร่วมปลดปล่อยอิสลามโมโร (Moro Islamic Liberation Front-MILF) ในมินดาเนา และได้ร่วมกับพันธกิจเฝ้าระวังสันติภาพ (Peace Monitoring Mission) ในจังหวัดอาละห์

4. **ด้านการพัฒนาระบบสถาบัน** เพื่อส่งเสริมธรรมาภิบาลในระบบการบริหารทั้งภาครัฐและเอกชน การพัฒนาคุณภาพการบริการประชาชนและป้องกันการทุจริต โดยเมื่อวันที่ 12 มกราคม 2553 สำนักงานปราบปรามทุจริต (Anti-Corruption Bureau-ACB) ได้ปรับโครงสร้างหน่วยงานภายในเพื่อรองรับวิสัยทัศน์และภารกิจตามแผนพัฒนา โดยมุ่งเป้าหมายเป็นองค์การตรวจสอบข้อร้องเรียนและการทุจริต

5. **ด้านการพัฒนาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม** เพื่อส่งเสริมธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอันเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ บรูไนจึงปรับปรุงระบบการขออนุญาตจัดตั้งบริษัท ซึ่งในอดีตการจัดตั้งบริษัทในบรูไนจะใช้เวลา 43 วัน แต่ปัจจุบันได้ลดระยะเวลาลงเหลือเพียง 23 วัน อย่างไรก็ตามการติดอันดับของธนาคารโลกในเรื่องความสะดวกต่อการทำธุรกิจ พ.ศ. 2553 (Ease of Doing Business 2010) บรูไนอยู่ในลำดับที่ 153 ซึ่งลดอันดับลงจากปีก่อนหน้าที่ลำดับ 149 ดังนั้นรัฐบาลยังคงมีความพยายามที่จะปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานเพื่อธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างต่อเนื่อง

6. **ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน** เพื่อเป็นปัจจัยส่งเสริมให้บรูไนเป็นประเทศชั้นนำและเป็นแหล่งดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติ เช่น โครงการสร้างท่าเรือน้ำลึก Palau Muara Besar

7. **ด้านความมั่นคงแก่ภาคสังคม** เพื่อให้ประชาชนบรูไนทุกคนได้
รับการสนับสนุนด้านสวัสดิการเป็นอย่างดี ทั้งด้านสาธารณสุขและการ
ศึกษา รัฐบาลจะยังคงมุ่งมั่นเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการแก่
ประชาชนอย่างต่อเนื่อง

8. **ด้านสิ่งแวดล้อม** เพื่ออนุรักษ์สภาพแวดล้อมอย่างยั่งยืน รัฐบาล
จึงมีนโยบาย Kenali Negara Kitani (KNK) หรือโปรแกรมรู้จักประเทศ
ของคุณ (Know Your Country Programme) เพื่อส่งเสริมการ
ท่องเที่ยวในประเทศที่ให้ความสำคัญกับการรักษาสภาพแวดล้อม และ
สร้างจุดเด่นด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งใน
และต่างประเทศ เช่น Heart of Borneo initiative (HOB)

องค์ประกอบหลัก

- **ยุทธศาสตร์การศึกษา** ที่จะเตรียมเยาวชนสำหรับงานและความ
สำเร็จในโลกที่มีการแข่งขัน และมีความรู้เป็นพื้นฐานเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

- **ยุทธศาสตร์เศรษฐกิจ** ที่จะสร้างเศรษฐกิจใหม่ให้แก่ประชากร
และขยายโอกาสทางธุรกิจภายในประเทศบรูไน โดยการส่งเสริมการ
ลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทั้งด้านอุตสาหกรรมน้ำมันและก๊าซ
ธรรมชาติ และกลุ่มเศรษฐกิจนอกเหนือจากอุตสาหกรรมน้ำมันและก๊าซ
ธรรมชาติ

- **ยุทธศาสตร์ความมั่นคง** ที่จะคุ้มกันความมั่นคงทางการเมือง
และอำนาจอธิปไตยของประเทศ รวมทั้งสมรรถนะด้านการป้องกัน และ
การทูต สมรรถนะในการที่จะตอบโต้การคุกคามของโรคร้ายและความ
หายนะทางธรรมชาติ

- ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบองค์การ ที่จะเสริมหลักธรรมาภิบาลทั้งในภาคสาธารณะและเอกชน รวมถึงการบริการสาธารณะที่มีคุณภาพสูง โครงสร้างการควบคุมตามกฎหมายที่ปฏิบัติได้และทันสมัย และการดำเนินการของรัฐบาลที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งลดทอนระบบราชการที่สลับซับซ้อน

- ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น ที่จะเสริมโอกาสให้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รวมทั้งช่วยให้ชาวบรูไนเชื้อสายมาเลเซียสามารถบรรลุความเป็นผู้นำทางธุรกิจและอุตสาหกรรม โดยการพัฒนาความแข็งแกร่งด้านการแข่งขันเพิ่มมากขึ้น

- ยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ที่จะสร้างความมั่นใจว่าการลงทุนจะเป็นไปอย่างต่อเนื่อง โดยผ่านความร่วมมือระหว่างภาคสาธารณะและเอกชนในการพัฒนา และคงไว้ซึ่งโครงสร้างพื้นฐานระดับมาตรฐานโลก โดยให้ความสำคัญเป็นพิเศษด้านการศึกษา สุขภาพ และอุตสาหกรรม

- ยุทธศาสตร์การประกันสังคม ที่จะสร้างความมั่นใจว่าประเทศชาติจะรุ่งเรือง ประชากรทั้งหมดจะได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างเหมาะสม

- ยุทธศาสตร์ด้านสิ่งแวดล้อม ที่จะสร้างความมั่นใจว่าธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และแหล่งที่อยู่ทางวัฒนธรรมจะได้รับการอนุรักษ์อย่างถูกต้องเหมาะสม ทั้งยังจะช่วยดูแลให้มีสุขภาพที่ดีและปลอดภัยสอดคล้องกับหลักการปฏิบัติของนานาชาติในระดับสูงสุด ^[23]

3

ประวัติความเป็นมาของระบบราชการ

บรูไนมีประวัติศาสตร์ความเป็นมาของระบบราชการอันยาวนาน อย่างน้อย 600 ปีมาแล้ว ก่อนจะมีข้อตกลงเพิ่มเติมระหว่างบรูไนและ สหราชอาณาจักรในปี พ.ศ. 2449 (ค.ศ. 1906) ระบบราชการของบรูไน ได้รับการกล่าวถึงตั้งแต่สมัยสุลต่านฮัสซันที่ 9 ที่เรียกว่า “สุลต่านฮัสซัน แคนนอน” หลังจากที่สถาบันกษัตริย์ขึ้นถึงจุดสูงสุดของอำนาจใน ศตวรรษที่สิบหกก็ตามด้วยจุดถดถอยลง และต่อมาในศตวรรษที่สิบเก้า อาณาเขตของบรูไนก็ลดน้อยลง เนื่องจากอิทธิพลของตระกูล Brooke Rajahs เจ้าผู้ครองรัฐซาราวัก การปฏิวัติบรูไน พ.ศ. 2505 (Brunei Revolt) เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2505 ในขณะที่รัฐสุลต่านบรูไนยังอยู่ภายใต้การอารักขาของอังกฤษ สมาชิกพรรค ประชาชนบรูไนซึ่งเป็นพรรคฝ่ายค้านในบรูไน มี เอ เอ็ม อาซาฮารี เป็น หัวหน้าพรรค พรรคนี้ได้เสียงข้างมากในการเลือกตั้งเมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2505 โดยมีนโยบายต่อต้านการรวมบรูไนเข้ากับมาเลเซีย อาซาฮารี ได้เรียกร้องให้มีการตั้งรัฐบอร์เนียวเหนือ โดยรวมบรูไน ซาราวัก และ ซาบาห์เข้าด้วยกัน แต่เมื่อสถานการณ์บัญญัติไม่จัดการประชุมตามที่พรรค เรียกร้อง กองทัพแห่งชาติบอร์เนียวเหนือซึ่งเป็นกองทัพใต้ดินที่พรรค ประชาชนบรูไนก่อตั้งจึงลุกฮือขึ้นก่อกบฏ สุลต่านได้ขอความช่วยเหลือ ไปยังอังกฤษ อังกฤษจึงส่งกองทหารจากสิงคโปร์มาปราบกบฏได้สำเร็จ และทำให้สุลต่านเซอร์โอมาร์ อาลี ไชฟุดดิน ตัดสินใจไม่เข้าร่วมกับ สหพันธรัฐมาเลเซียในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2506

ทั้งนี้ การเข้ามาของอังกฤษใน พ.ศ. 2449 (ค.ศ. 1906) มีส่วน ช่วยรักษาสถาบันกษัตริย์ของบรูไนไว้ และเปิดโอกาสให้สถาบันกษัตริย์ ปรับตัว จนกลายมาเป็นระบบการปกครองแบบรวมอำนาจ การนำเสนอ

การปกครองรูปแบบใหม่ที่ให้อำนาจในการปกครองด้วยตัวเองแก่บรูไน มีส่วนในการฟื้นฟูอำนาจทางการเมืองของสุลต่าน จึงทำให้ระบบราชการของบรูไนเริ่มมีขึ้นตั้งแต่เวลานี้ ประเทศบรูไนซึ่งใช้ระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์อย่างแท้จริง การปกครองของบรูไนจากอดีตมาสู่ปัจจุบันเป็นระบบการปกครองที่เน้นศาสนาอิสลามเป็นบรรทัดฐานสำคัญในการใช้พระราชอำนาจของพระราชาธิบดีหรือสุลต่าน ผ่านระบบราชการที่เป็นตัวสร้างความเชื่อมโยงระหว่างรัฐและประชาชนภายใต้ “แนวคิดรัฐอิสลาม” คือ รัฐที่ถูกปกครองตามบทบัญญัติของอิสลามโดยสมบูรณ์ ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งในการสร้างความมั่นคงของรัฐและความรุ่งเรืองของประเทศ (State Formation and Nation Building) และบรูไนได้ลงนามข้อตกลงกับอังกฤษภายใต้ข้อตกลง 1888 ในปี พ.ศ. 2449 (ค.ศ. 1906) ทั้งนี้อังกฤษยังดำเนินการเกี่ยวกับข้าราชการพลเรือน ยกเว้นในกิจการที่เกี่ยวข้องกับศาสนา นี่คือจุดเริ่มต้นของข้าราชการพลเรือนบรูไนสมัยใหม่ที่เป็นที่รู้จักกันในปัจจุบัน^[1]

3.1 การบริหารระบบราชการภายใต้การเมืองการปกครอง

ประเทศบรูไนใช้ระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ในการบริหารราชการอย่างแท้จริง ประเทศบรูไนเป็นประเทศที่เล็กมาก และปกครองด้วยระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ แต่บรูไนไม่ได้มีสภาวะความกดดันทางการเมือง ความอึดอัดของสังคม หรือมีสภาพเศรษฐกิจแร้นแค้นเหมือนที่เห็นในบางประเทศ บรูไนเป็นรัฐขนาดเล็กแต่เป็นรัฐที่เข้มแข็ง

มั่นคง เพราะความโชคดีที่มีทรัพยากรธรรมชาติสำคัญ คือ น้ำมันและ
ก๊าซธรรมชาติที่ส่งออกได้จำนวนมาก และสร้างรายได้มหาศาลให้บรูไน
ประกอบกับการตัดสินใจที่จะไม่รวมประเทศกับมาเลเซียในอดีต ทำให้
ไม่ต้องแบ่งเรื่องผลประโยชน์ บวกกับมีจำนวนประชากรไม่มาก ทำให้
สถานะประเทศง่ายต่อการบริหาร จึงนำรายได้มาพัฒนาดัชนีการพัฒน
ทรัพยากรมนุษย์จนติดอันดับที่ดีที่สุดในโลกร่วมกับประเทศในตะวันตก
คือ อยู่ในอันดับที่ 30 จากทั่วโลก คุณภาพชีวิตของประชาชนของบรูไน
ค่อนข้างดี แม้ว่าจะไม่ได้มีการปกครองประเทศแบบประชาธิปไตย

อย่างไรก็ตาม การบริหารประเทศบรูไนมีลักษณะรวมศูนย์อำนาจ
การสั่งการ และการตัดสินใจไว้ที่ส่วนกลาง ก่อนที่จะกระจายอำนาจ
งบประมาณ การบริการ และทรัพยากรลงสู่องค์กรและหน่วยงานต่างๆ
ในลักษณะรัฐสวัสดิการ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนในพื้นที่

ต่างๆ ซึ่งทำให้เห็นถึงระบบราชการที่เข้มแข็ง คือ มีการจัดสายบังคับบัญชาแบบบนลงล่างโดยสมบูรณ์แบบ แต่อย่างไรก็ตามโจทย์สำคัญของรัฐบาลบรูไน คือ “ประชาชน” บนหลักคิดของศาสนาอิสลามที่ทุกคนเท่าเทียมกัน รักกันฉันทัพันธ์ แม้กระทั่งสุลต่านเองเมื่อเข้าสู่สมัยก็ต้องนั่งประกอบพิธีที่พื้นเช่นเดียวกับประชาชน

การปกครองของบรูไนจากอดีตมาสู่ปัจจุบัน เป็นระบบการปกครองที่เน้นศาสนาอิสลามเป็นบรรทัดฐานสำคัญในการใช้พระราชอำนาจของพระราชาธิบดีหรือสุลต่าน ผ่านระบบราชการที่เป็นตัวสร้างความเชื่อมโยงระหว่างรัฐและประชาชน ภายใต้แนวคิดรัฐอิสลาม คือ รัฐที่ถูกปกครองตามบทบัญญัติของอิสลามโดยสมบูรณ์ ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งในการสร้างความมั่นคงของรัฐและความรุ่งเรืองของประเทศ (State Formation and Nation Building)

ดังนั้นการปกครอง การเมือง สังคม และกฎหมายของบรูไนมีความแนบแน่นกับหลักของศาสนาอิสลามอย่างมากเช่นกัน ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อชีวิตของชาวบรูไน ทั้งนี้ ชาวบรูไนจะให้ความสำคัญกับหลักศาสนาที่ถือว่าเป็นองค์ประกอบประจำตัวที่สำคัญที่สุด รองลงมาหรือไม่ห่างจากองค์ประกอบแรกมากนัก คือ ครอบครัว และงานตามลำดับ การใช้ชีวิตของชาวบรูไนมีความสอดคล้องกับหลักศาสนามาก เรื่องของศาสนาจึงมีความสำคัญกับรูปแบบการบริหารงานราชการของรัฐด้วย โดยรัฐมีแนวคิดหลักสำคัญ คือ การสร้างสังคมให้มีความเข้มแข็งตามหลักศาสนาอิสลาม ในกรอบของกฎหมายและหลักปรัชญาของสุลต่านที่ทรงรื้อฟื้นปรัชญาเก่าของบรูไนมาใช้อย่างเข้มแข็งอีกครั้ง คือ “วิถีชีวิตแบบมาเลย์ ศาสนาอิสลาม ยึดมั่นในระบบกษัตริย์” หรือ “MIB: Malay Islam Beraja”

(Malay Islamic Monarchy)” ซึ่งหมายถึงบรูไนเป็นประเทศที่มีการใช้ ภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมแบบมาเลย์ Islam หมายถึง เป็นรัฐอิสลาม ซึ่งกฎหมายและค่านิยมต่างๆ มาจากศาสนาอิสลาม และ Beraja หมายถึง เป็นประเทศที่ปกครองด้วยระบอบกษัตริย์ มี สุลต่านเป็นสมเด็จพระราชาธิบดี ประชาชนจะต้องมีความจงรักภักดี

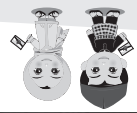
ปรัชญาของชาติดังกล่าวถือเป็นหลักการสำคัญในการบริหารประเทศ ในปัจจุบัน เช่น ข้าราชการที่ทำงานอยู่แล้วหรือที่ต้องการเป็นข้าราชการ จะต้องแสดงตนบนพื้นฐานของหลักการ MIB ให้ประจักษ์แจ้งแก่สังคม หากขาดองค์ประกอบอันใดอันหนึ่ง แม้จะเป็นชาวบรูไนก็ไม่สามารถรับ ราชการได้และเรื่องนี้ได้รับการปลูกฝังจากครอบครัว สถาบันการศึกษา ในทุกระดับ ตั้งแต่ชั้นประถมจนถึงระดับปริญญาตรี ทุกคนจะต้องได้เรียน วิชา MIB เป็นวิชาแกนทุกปี เพื่อปลูกฝังค่านิยมดังกล่าวนี้

การที่บรูไนเป็นประเทศที่มีวิถีชีวิตและวัฒนธรรมมาเลย์ (MIB) ยังถูก แสดงออกบนตราสัญลักษณ์ธงชาติของบรูไน ซึ่งเป็นการผสมกันของ สัญลักษณ์ต่างๆ บนธงชาติ ประกอบด้วย ตราแผ่นดินที่มีสี่แฉก ประกอบด้วย ราชวัช (The Flag) พระกรต (The Royal Umbrella) ทั้งสองนี้ เป็นเครื่องราชกกุธภัณฑ์ของสมเด็จพระราชาธิบดีแห่งบรูไน ปีกนกที่มี 4 ขน (The Wing of Four Feathers) หมายถึง การพิทักษ์ปกป้องความ ยุติธรรม ความสงบ ความเจริญ และสันติสุขของชาติ วงเดือนหงาย (The Crescent) เป็นสัญลักษณ์ของศาสนาอิสลาม และมีอักษรอารบิกจารึก ด้วยสีเหลือง ซึ่งเป็นคำขวัญของชาติว่า “Always in Service with God’s Guidance” (น้อมรับใช้ตามแนวทางอัลลอฮ์เสมอ) มือ 2 ข้าง (The Hand) หมายถึง หน้าที่ของรัฐบาลที่จะทำให้เกิดความมั่งคั่ง

สันติสุข และความเจริญรุ่งเรือง และแถบแพร์ที่อยู่ล่างสุดจารึกอักษร
อารบิกสี่เหลี่ยมเป็นชื่อประเทศว่า “Brunei Darussalam” หมายถึง
“บรูไน: ดินแดนแห่งสันติ” รวมทั้งการเป็นรัฐสวัสดิการ คือ ประชาชน
ไม่ต้องเสียภาษีใดๆ และได้รับบริการสาธารณะอย่างเพียงพอต่อการ
ดำรงชีวิต ก็มาจากหลักปรัชญาผู้ปกครองที่ดีที่มาจากหลักศาสนาอิสลาม
ส่วนธงชาติ ประกอบด้วย พื้นสี่เหลี่ยม หมายถึง สุลต่าน มีแถบสีขาวดำ
พาดทแยงจากขอบบนด้านซ้ายผ่านกลางผืนธงมายังขอบล่างด้านขวา
หมายถึง รัฐมนตรีที่ถวายงานรับใช้องค์สุลต่าน และมีตราแผ่นดินอยู่กลาง
ผืนธง

3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างราชการส่วนกลาง และท้องถิ่น

ระบบการบริหารราชการแผ่นดินของบรูไนเป็นแบบสายบังคับบัญชาตามลำดับชั้นจากบนลงล่าง การดำเนินงานส่วนหนึ่งเป็นการสั่งการตามลำดับชั้นลงมา อีกส่วนหนึ่งเป็นการริเริ่มของท้องถิ่นเอง แต่ต้องได้รับความเห็นชอบจากลำดับชั้นที่สูงขึ้นไป ความสัมพันธ์ระหว่างราชการส่วนกลางและท้องถิ่น คือ การกำกับดูแลและการควบคุม^[5]

3.3 การตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่

รัฐบาลมีหน่วยงาน 3 หน่วยงาน อยู่ในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการ ได้แก่

1. คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (Public Service Commission)

ทำหน้าที่กำกับดูแลการแต่งตั้งตำแหน่งข้าราชการ และวินัยข้าราชการ เมื่อข้าราชการมีการกระทำผิดกฎระเบียบข้าราชการ หน่วยงานนี้จะเข้ามาตรวจสอบ รวมทั้งตรวจสอบตามคำร้องเรียนจากประชาชนถึงความประพฤติของเจ้าหน้าที่รัฐ

2. สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (Audit Department)

ทำหน้าที่ในการรับคำร้องและตรวจสอบการใช้งบประมาณที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบราชการ หรือมีการใช้งบประมาณที่ไม่เหมาะสม และไม่มีประสิทธิภาพของหน่วยงานราชการต่างๆ

3. สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริต (Anti-Corruption Bureau)

ทำหน้าที่ตรวจสอบพฤติกรรมอันมิชอบต่อการบริหารงานของหน่วยงานราชการ มีหน้าที่หาแนวทางป้องกันมิให้เกิดการคอร์รัปชัน รวมทั้งส่งเสริม กระตุ้น และสร้างจิตสำนึกในการต่อต้านการคอร์รัปชันในพื้นที่ต่างๆ

4

ภาพรวมของระบบราชการ

4.1 รัฐบาล นโยบายรัฐบาล และนโยบายการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

4.1.1 รัฐบาล

บรูไนปกครองด้วยระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ซึ่งเป็นประเทศเดียวในประชาคมอาเซียนที่ปกครองโดยระบบสุลต่าน และสุลต่าน (Sultan) เป็นผู้ปกครองสูงสุด มีฐานะเป็นสมเด็จพระราชาธิบดี (Yang Di-Pertuan Negara) จึงทรงเป็นประมุขของรัฐ (Head of State) ทรงดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และทรงเป็นหัวหน้ารัฐบาล (Head of Government) ด้วยตำแหน่งพระมหากษัตริย์บรูไนเรียกอย่างเป็นทางการว่า สุลต่านและสมเด็จพระราชาธิบดีแห่งบรูไน (His Majesty the Sultan and Yang Di-Pertuan of Brunei Darussalam)

นอกจากนี้ยังทรงดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมและกระทรวงการคลังอีกด้วย สุลต่านและสมเด็จพระราชาธิบดีทรงมีพระราชอำนาจแต่งตั้งคณะรัฐมนตรีทั้งรัฐมนตรีว่าการ (Minister) รัฐมนตรีว่าการคนที่สอง (Second Minister) และรัฐมนตรีช่วยว่าการ (Deputy Minister) ซึ่งในปัจจุบันมีรัฐมนตรีประจำ 12 กระทรวง 1 สำนักนายกรัฐมนตรี

4.1.2 นโยบายรัฐบาล

รัฐบาลบรูไนกำหนดเป้าหมายเพื่อบรรลุถึงนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน โดยวัตถุประสงค์ของนโยบาย คือ

1. เพื่อพัฒนาระบบการศึกษา และส่งเสริมการศึกษาของประชาชน
2. เพื่อปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนในประเทศ
3. เพื่อสร้างเศรษฐกิจที่ยั่งยืนและมีพลวัต ซึ่งนโยบาย Wawasan 2035 ทั้ง 8 ประการ^[6] แสดงได้ดังนี้

1. ด้านการศึกษา

เพื่อพัฒนาระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาประเทศในปี พ.ศ. 2552 รัฐบาลบรูไนจึงได้วางแนวทางระบบการศึกษาใหม่ เรียกว่า ระบบการศึกษาของศตวรรษที่ 21 (The new National Education of the 21st Century-SPN 21) ซึ่งเป็นระบบการศึกษาแนวใหม่จากประเทศฝรั่งเศสที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียน เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้เพื่อให้เกิดความตื่นตัวและสนใจศึกษาในวิชาแขนงต่างๆ โดยเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์มากขึ้น รวมทั้งการบรรจุหลักสูตรด้านศาสนา ได้แก่ การศึกษาระบบราชาธิปไตยอิสลามมลายู และความรู้เกี่ยวกับศาสนาอิสลาม (Islamic Religious Knowledge-IRK) ในหลักสูตรวิชาบังคับ และเพื่อเป้าหมายที่จะเพิ่มจำนวนนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาจากร้อยละ 13 เป็นร้อยละ 30 ภายใน 5 ปี ดังนี้

- จัดระบบการศึกษาของชาติ โดยเน้นความสำคัญของภาษามาเลย์ ในฐานะเป็นภาษาประจำชาติที่เป็นทางการ และใช้ภาษาอื่นๆ ในการสอน เช่น ภาษาอังกฤษ และภาษาอาหรับ

- จัดให้มีการศึกษา 12 ปี แก่นักเรียนทุกคน
- จัดหลักสูตรแบบบูรณาการ ซึ่งเหมาะสมและสอดคล้องกับ
ข้อสอบของแต่ละระดับการศึกษา
 - จัดให้มีการสอนอิสลามศึกษาไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนใน
โรงเรียน
 - จัดให้มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวกในการสอนวิชาคณิตศาสตร์
วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีทางการสื่อสาร เพื่อให้นักเรียนมีความรู้
ทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว
 - จัดกิจกรรมหลักสูตรแกนหลัก (เน้นวิชาบังคับ) ที่สอดคล้องกับ
ปรัชญาการศึกษาแห่งชาติไว้ในโปรแกรมการพัฒนาดตนเอง
 - เปิดโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้แก่ผู้ที่มีคุณสมบัติ
เหมาะสม มีประสบการณ์ และมีความต้องการที่จะเรียนต่อในระดับดั่ง
กล่าว

- จัดเตรียมอุปกรณ์ และโครงสร้างพื้นฐานทางการศึกษา เพื่อตอบสนองความต้องการของชาติ
- พัฒนาขีดความสามารถด้านสติปัญญา จิตใจ อารมณ์ สังคม และร่างกายของแต่ละบุคคล เพื่อเป็นรากฐานที่สำคัญสำหรับพัฒนาสังคม

2. ด้านเศรษฐกิจ

เพื่อสร้างบรรยากาศการลงทุน การท่องเที่ยว และส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเทคโนโลยีกับประเทศต่างๆ เพิ่มขึ้น อาทิ การพัฒนาพื้นที่ด้านน้ำมันและก๊าซธรรมชาติที่ Sungai Liang Industrial Park (SPARK) ซึ่งตั้งอยู่ในเมืองควาลาเบอไลต์ (Kuala Belait) การก่อสร้างท่าเรือ Palau Muara Besar

ปัจจุบัน รัฐบาลกำลังพยายามพัฒนาภาคเศรษฐกิจอื่น เพื่อเปลี่ยนแปลงจากเศรษฐกิจที่พึ่งพาน้ำมันและก๊าซเป็นหลักไปสู่โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่มีความหลากหลายมากขึ้น เนื่องจากมีการคาดการณ์ว่าปริมาณน้ำมันสำรองที่ยืนยันแล้ว (Proven Reserve) ของบรูไนจะหมดลงในราวปี พ.ศ. 2558 ประกอบกับภาวะเศรษฐกิจถดถอยในเอเชียตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 ทำให้บรูไนเร่งปฏิรูปโครงสร้างทางเศรษฐกิจ และใช้มาตรการต่างๆ เพื่อสร้างความหลากหลายทางเศรษฐกิจ ได้แก่

- จัดตั้งสภาที่ปรึกษาด้านเศรษฐกิจ นำโดยเจ้าชายโมฮาเหม็ด โบลเกียะห์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ โดยมีแนวทางในการส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีบทบาทมากขึ้นในการพัฒนาเศรษฐกิจ

- ปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ จากเดิมที่เน้นนโยบายการให้สวัสดิการ มาเป็นการส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศและการแปรรูป

รัฐวิสาหกิจ โดยให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น และมีการขยาย
ฐานการจัดเก็บภาษี

- ปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์การลงทุนในต่างประเทศของ BIA โดยหัน
มาลงทุนในธุรกิจด้านใหม่ๆ ที่มีความเสี่ยงต่ำ เช่น การซื้อหุ้นในกลุ่ม
เทคโนโลยีสารสนเทศและโทรคมนาคม หรือธุรกิจสายการบิน

- ตามแผนพัฒนาประเทศฉบับที่ 8 (The Eighth National De-
velopment Plan : 8th NDP) ซึ่งดำเนินการระหว่างปี 2544-2548
รัฐบาลบรูไนได้ตั้งเป้าอัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายใน
ประเทศ (GDP) ที่ร้อยละ 5-6 โดยเน้นการสร้างสมดุลของงบประมาณ
ให้ดีขึ้น และกำหนดมาตรการในการพัฒนาและฟื้นฟูเศรษฐกิจแบบยั่งยืน
สร้างการขยายตัวและความเข้มแข็งให้แก่อุตสาหกรรมน้ำมันและก๊าซ
รวมทั้งการพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องต่างๆ พัฒนาเศรษฐกิจ สังคม
และทรัพยากรมนุษย์ รวมทั้งอุตสาหกรรมขนาดกลางและย่อม ขยาย
ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน แปรรูปรัฐวิสาหกิจบางกิจการ
และสร้างความแข็งแกร่งในระบบการเงินและการคลัง นอกจากนี้ยังยึด
แนวคิดของระบบธรรมาภิบาล (Good Governance) และมุ่งเน้นการ
เสริมสร้างความแข็งแกร่งของภาคเอกชน

- ส่งเสริมการลงทุนร่วมกับต่างชาติ สนับสนุนการเปิดเสรีการค้า
และสร้างบรรยากาศการลงทุนที่เอื้ออำนวยความสะดวกต่อนักลงทุนทั้ง
ภายในและต่างประเทศ

- พัฒนาประเทศให้เป็นศูนย์กลางการค้าและการท่องเที่ยว (Service
Hub for Trade and Tourism-SHuTT 2003 Vision) และตั้งเป้าหมาย
ในการเป็นศูนย์กลางการขนถ่ายสินค้าที่สำคัญในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง

เฉียงใต้ที่เรียกว่าพื้นที่เติบโตอย่างทั่วถึงของอาเซียนตะวันออก (East ASEAN Growth Area หรือ BIMP-EAGA) ซึ่งเป็นความร่วมมือของบรูไน อินโดนีเซีย มาเลเซีย และฟิลิปปินส์

- สร้างความเข้มแข็งของระบบการเงิน เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ และเอื้ออำนวยต่อโครงการพัฒนาเศรษฐกิจและสาธารณูปโภคพื้นฐาน และกำหนดแผนพัฒนาประเทศให้เป็นศูนย์กลางด้านการเงินระหว่างประเทศ (Brunei International Financial Center: BIFC) เพื่อพัฒนาการให้บริการด้านการเงินระหว่างประเทศ กระจายความหลากหลายทางเศรษฐกิจ และสร้างโอกาสในการทำงานให้แก่ประชาชน

3. ด้านความมั่นคง

เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทั้งภายในและระหว่างประเทศ รวมทั้งการเสริมสร้างสมรรถนะของบรูไนในการรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉินต่างๆ เช่น การฝึกปฏิบัติการช่วยเหลือตัวประกันจากกรณีโจรสลัดปล้นยึดเรือสินค้า โดยกองกำลังตำรวจแห่งชาติบรูไน (Royal Brunei Police Force-RBPF) และการรับมือกับสถานการณ์การก่อการร้ายที่อาจเกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวและภยัธรรมชาติ รวมทั้งส่งเสริมบทบาททางทหารและความมั่นคงในภูมิภาค อาทิ การส่งกองกำลังเข้าสังเกตการณ์การหยุดยิงระหว่างรัฐบาลฟิลิปปินส์ และแนวร่วมปลดปล่อยอิสลามโมโร (Moro Islamic Liberation Front-MILF) ในมินดาเนา และได้ร่วมในพันธกิจเฝ้าระวังสันติภาพ (Peace Monitoring Mission) การแบ่งแยกดินแดนในจังหวัดอาละห์ ของประเทศอินโดนีเซีย

สำหรับด้านการป้องกันประเทศ กำลังหลักคือ กองทัพบรูไน (Royal Brunei Armed Forces-RBAF) มีกำลังพลเพียง 7,000 นาย และกำลังสำรอง 700 นาย โดยแบ่งเป็นกองทัพบก 4,900 นาย กองทัพเรือ 1,000 นาย และกองทัพอากาศ 1,100 นาย แต่นอกเหนือจากนั้น สุลต่านยังมีกองทหารกูรข่าส่วนพระองค์ เรียกว่า Gurkha Reserve Unit (GRU) จำนวน 2,500 นาย และกองทหารกูรข่าของอังกฤษ (British Gurkha) รวมกำลังพล 1,000 คน ประจำอยู่ที่เมือง Seria เพื่อดูแลรักษาความปลอดภัยให้แก่บ่อน้ำมัน และกิจการผลิตน้ำมันของ Brunei Shell Petroleum โดยรัฐบาลบรูไนเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย

4. ด้านการพัฒนาาระบบสถาบัน

เพื่อส่งเสริมธรรมาภิบาลในระบบการบริหารทั้งภาครัฐและเอกชน การพัฒนาคุณภาพการบริการประชาชนและป้องกันการทุจริต โดยเมื่อวันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2553 สำนักงานปราบปรามทุจริต (Anti-Corruption Bureau-ACB) ได้ปรับโครงสร้างหน่วยงานภายในใหม่ เพื่อรองรับวิสัยทัศน์และภารกิจตามแผนพัฒนา โดยมุ่งเป้าหมายเป็นองค์การตรวจสอบข้อร้องเรียนและการทุจริต

5. ด้านการพัฒนาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

เพื่อส่งเสริมธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอันเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ บรูไนจึงปรับปรุงระบบการขออนุญาตการจัดตั้งบริษัท ซึ่งในอดีตการจัดตั้งบริษัทในบรูไนจะใช้เวลา 43 วัน แต่ปัจจุบันได้ลดระยะเวลาลงเหลือเพียง 23 วัน อย่างไรก็ตาม รัฐบาลยังคงมีความพยายามที่จะปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานเพื่อธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างต่อเนื่อง

6. ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

เพื่อเป็นปัจจัยส่งเสริมให้บรูไนเป็นประเทศชั้นนำและเป็นแหล่งดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติ เช่น โครงการสร้างท่าเรือน้ำลึก Palau Muara Besar

7. ด้านความมั่นคงแก่ภาคสังคม

เพื่อให้ประชาชนบรูไนทุกคนได้รับการสนับสนุนด้านสวัสดิการเป็นอย่างดี ทั้งด้านสาธารณสุข การศึกษา รัฐบาลจะยังคงมุ่งมั่นเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการแก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง

8. ด้านสิ่งแวดล้อม

เพื่ออนุรักษ์สภาพแวดล้อมอย่างยั่งยืน รัฐบาลจึงมีนโยบาย Kenali Negara Kitani หรือโปรแกรมรู้จักประเทศของคุณ (Know Your Country Programme - KNK) เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศ ซึ่งให้ความสำคัญกับการรักษาสภาพแวดล้อม และสร้างจุดเด่นด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ เช่น Heart of Borneo initiative (HOB)

4.1.3 นโยบายต่างประเทศ

วัตถุประสงค์หลักของนโยบายต่างประเทศบรูไน คือ การส่งเสริมผลประโยชน์แห่งชาติ อันได้แก่ การรักษาอธิปไตย อิสรภาพ และบูรณภาพแห่งดินแดน การสร้างความรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจ สังคม การรักษาเอกลักษณ์ทางการเมือง วัฒนธรรม และศาสนา รวมทั้งส่งเสริมสันติภาพ ความมั่นคง ความมีเสถียรภาพ และความรุ่งเรืองในระดับภูมิภาคและระดับโลก บรูไนใช้กลไกพหุภาคีทั้งในระดับภูมิภาคและระดับระหว่างประเทศเป็นเครื่องมือหลักในการดำเนินนโยบายต่างประเทศ เพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรอง เสริมสร้างความมั่นคงและผลประโยชน์

ทางการเมืองและเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับอาเซียน (ซึ่งถือเป็นเสาหลักของนโยบายต่างประเทศบรูไน) ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในเอเชีย-แปซิฟิก การประชุมเอเชีย-ยุโรป กลุ่มประเทศเครือจักรภพอค์การการประชุมอิสลามและสหประชาชาติ ในระดับทวิภาคีบรูไนพยายามเป็นมิตรกับนานาประเทศทั้งในด้านการค้าและการลงทุนเพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และยังได้ร่วมเป็นพันธมิตรทางทหารกับประเทศต่างๆ เพื่อสร้างความเข้มแข็งในการป้องกันประเทศ

หลักการดำเนินนโยบายต่างประเทศของบรูไนที่สำคัญ ได้แก่ การเคารพอธิปไตย อิสรภาพ และบูรณภาพแห่งดินแดนของประเทศต่างๆ การยอมรับในสภาพที่เท่าเทียมกันของประเทศต่างๆ การไม่แทรกแซงกิจการภายในซึ่งกันและกัน การแก้ไขข้อพิพาทด้วยสันติวิธีและความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน การที่ประมุขของประเทศซึ่งเป็นผู้นำรัฐบาลเสด็จฯ เยือนประเทศต่างๆ ด้วยพระองค์เองเพื่อสร้างบทบาทของบรูไนในเวทีระหว่างประเทศ ทำให้บรูไนได้รับการยอมรับจากนานาประเทศทั้งในและนอกภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทั้งยังแสวงหาโอกาสทางธุรกิจในตลาดโลกอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากบรูไนมีนโยบายต่างประเทศที่ต้องการเป็นมิตรกับทุกประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา จีน และญี่ปุ่น ประเทศในตะวันออกกลาง รวมทั้งประเทศเพื่อนบ้านใกล้ชิดในอาเซียน ทั้งมุ่งเน้นการกระชับความสัมพันธ์กับประเทศที่นำเข้าน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ เช่น จีน ให้มากขึ้น โดยรัฐบาลบรูไนคาดว่าจีนจะยังคงมีความต้องการพลังงานมากขึ้น รวมทั้งบรูไนจะเป็นทางเลือกที่จีนจะร่วมเป็นพันธมิตรในการสำรวจและพัฒนาแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ

กับบรูไน นอกเหนือจากมาเลเซีย ขณะที่สิงคโปร์เล็งเห็นว่าบรูไนเป็นประเทศที่น่าสนใจที่จะเป็นทางเลือกในการหาแหล่งพลังงานสำรองในอนาคต เพิ่มเติมจากการนำเข้าก๊าซธรรมชาติจากมาเลเซียและอินโดนีเซีย ปัจจุบันบรูไนสนับสนุนความร่วมมือระหว่างประเทศแบบพหุภาคีนิยม (Multilateralism) โดยเฉพาะในการดำเนินการของประชาคมระหว่างประเทศภายใต้เป้าหมายของสหัสวรรษ (Millennium Goals) และมองว่าปัญหาที่ประเทศต่างๆ กำลังเผชิญอยู่ในโลกปัจจุบันมีความหลากหลายมากขึ้นและส่งผลกระทบต่อวงกว้าง ปัญหาที่เกิดขึ้นในประเทศหนึ่งส่งผลกระทบต่อประเทศอื่นๆ ด้วย ฉะนั้นการแก้ปัญหาต่างๆ ซึ่งจะนำไปสู่ความมั่นคง ความสงบสุข และความเจริญรุ่งเรืองของสังคมระหว่างประเทศนั้นต้องอาศัยความร่วมมือของทุกประเทศ

4.1.4 การเข้าเป็นสมาชิกของอาเซียน

ประเทศบรูไนได้เข้าเป็นสมาชิกลำดับที่ 6 เมื่อวันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2527 การเข้าเป็นสมาชิกอาเซียนของประเทศบรูไนนั้น มีปัจจัยสนับสนุนแยกได้เป็น 2 ประการคือ ^[4]

1) ด้านความมั่นคงและเศรษฐกิจ

แม้บรูไนจะเป็นประเทศที่มีความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ แต่เมื่อพิจารณาในแง่การพัฒนาโครงสร้างทางเศรษฐกิจ อาจกล่าวได้ว่าการที่บรูไนเข้าร่วมในสมาคมอาเซียนจะยังประโยชน์ให้แก่บรูไนเป็นอย่างมาก เพราะประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ มีความพร้อมในเรื่องเศรษฐกิจสูงกว่าบรูไน สำหรับในด้านการเมืองและความมั่นคงนั้น บรูไนมีความมั่นใจในระดับหนึ่งว่า หลักการเกี่ยวกับการไม่แทรกแซงกิจการภายใน (Non-interference) ของอาเซียน จะเป็นเครื่องค้ำประกันเสถียรภาพของบรูไนจากการแทรกแซงของประเทศเพื่อนบ้านอย่างมาเลเซียและอินโดนีเซียได้

2) ด้านสถานการณ์ในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ

ถือเป็นการยกฐานะของประเทศในด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ด้วยเหตุที่บรูไนเป็นรัฐขนาดเล็กและเพิ่งได้รับเอกราชใหม่ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเสริมสร้างสถานการณ์และความเชื่อถือขึ้นในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ และการเข้าร่วมกับอาเซียนนั้นก็น่าจะเป็นหนทางหนึ่งที่จะเพิ่มบทบาทและชื่อเสียงของบรูไนให้เป็นที่รู้จักกันในวงการเมืองระหว่างประเทศได้อย่างกว้างขวาง

ที่มา: <https://www.siamintelligence.com>

บทบาทของบรูไนในอาเซียน เมื่อพิจารณาด้านผลประโยชน์ที่อาเซียนจะได้รับจากบรูไน จะพบว่าอาเซียนได้ผลประโยชน์จากความมั่นคงทางเศรษฐกิจที่ได้จากทรัพยากรน้ำมันของบรูไนตามสมควร โดยในช่วงวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในเอเชีย (พ.ศ. 2540) บรูไนได้เข้ามาช่วยเหลือประเทศต่างๆ ในอาเซียน โดยได้ให้ความช่วยเหลือการแทรกแซงตลาดการเงินภายในภูมิภาค ด้วยการระดมทุนจากภายนอกประเทศ ในการซื้อเงินสกุลริงกิตมาเลเซียและเหรียญสิงคโปร์ เพื่อรักษาเสถียรภาพทางการเงินของภูมิภาค รวมถึงได้แสดงเจตจำนงที่จะมุ่งเน้นนโยบายการลงทุนสู่ประเทศในกลุ่มอาเซียนมากขึ้น และยังได้ให้การช่วยเหลือประเทศอินโดนีเซียและไทยในลักษณะการให้กู้ยืมเงินเพื่อการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ ความพยายามในการช่วยเหลือประเทศในกลุ่มอาเซียนดังกล่าว ได้เพิ่มบทบาทของบรูไนในอาเซียนมากขึ้น และเป็นการสร้างหลักประกันความมั่นคงให้กับบรูไนอีกทาง

เนื่องจากบรูไนเป็นประเทศเล็ก ศักยภาพและอำนาจต่อรองทางการเมืองไม่สูง ดังนั้น บรูไนจึงมีความพยายามในการเสริมสร้างผลประโยชน์ทางการเมือง เศรษฐกิจ และความมั่นคงระหว่างประเทศ และมุ่งเน้นความเป็นภูมิภาคนิยมมากขึ้น จากเดิมที่มักให้ความสำคัญกับชาติตะวันตกอย่างอังกฤษเจ้าอาณานิคม สำหรับด้านการเมือง การที่อาเซียนมีจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้นเท่ากับเพิ่มน้ำเสียงของอาเซียนในเวทีการเมืองระหว่างประเทศให้หนักแน่นขึ้น ยิ่งกว่านั้น นอกจากบรูไนจะเป็นประเทศที่มีอิทธิพลทางเศรษฐกิจด้วยทรัพยากรน้ำมันแล้ว บรูไนยังเป็นสมาชิกองค์การระหว่างประเทศที่สำคัญอื่นๆ อาทิ กลุ่มประเทศเครือจักรภพและองค์การที่ประชุมอิสลาม เป็นต้น จึงมีช่องทางที่จะโน้มน้าวให้ประเทศสมาชิกองค์การต่างๆ เหล่านี้คล้อยตามอาเซียนได้ไม่ยากนัก ดังนั้น การสมัครเข้าเป็นสมาชิกอาเซียนของบรูไนจึงเอื้ออำนวยประโยชน์ให้แก่ทั้งบรูไนและอาเซียน

บทบาทการเป็นประธานอาเซียน ประเทศบรูไนได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนครั้งที่ 7 เมื่อวันที่ 5-6 พฤศจิกายน พ.ศ. 2544 ที่เมืองบันดาร์เสรีเบกาวัน โดยผู้นำบรูไนได้ประนามการก่อวินาศกรรมในสหรัฐอเมริกา พร้อมได้ร่วมลงนามในปฏิญญาการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนว่าด้วยการป้องกันการก่อการร้ายร่วมกัน โดยเป็นความร่วมมือทั้งในกรอบทวิภาคี ภูมิภาค และระหว่างประเทศ เพื่อต่อต้านการก่อการร้ายอย่างรอบด้าน และเพื่อที่จะทำให้ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นภูมิภาคที่ปลอดจากภัยคุกคาม ความร่วมมือนี้จะนำมาซึ่งสันติภาพ เสถียรภาพ และความมั่นคง ถือเป็นปัจจัยต่อการพัฒนาและความมั่งคั่งยิ่งขึ้นในอาเซียน

4.2 จำนวน และรายชื่อกระทรวงพร้อมที่ติดต่อ

4.2.1 รายชื่อกระทรวง จำนวน 12 กระทรวง

การบริหารการปกครองของบรูไนมีทั้งการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ในส่วนกลางสุดท่านได้มอบหมายให้รัฐมนตรีรับผิดชอบงานต่างๆ และมีรัฐมนตรีช่วยเป็นผู้ช่วยรัฐมนตรีในการบริหารภารกิจต่างๆ ที่ได้มอบหมายตามกระทรวงนั้นๆ โดยมีปลัดกระทรวงแต่ละกระทรวงเป็นหัวหน้าของข้าราชการประจำในกระทรวง กระทรวงต่างๆ ที่ดูแลรับผิดชอบภารกิจในการบริหารประเทศ มีจำนวนทั้งหมดคือ 1 สำนักนายกรัฐมนตรี และ 12 กระทรวง ดังต่อไปนี้ ^[9]

1. **สำนักนายกรัฐมนตรี** ภายใต้การกำกับและควบคุมดูแลของสุดต่านฮัจญี ฮัสซะนัล โบลเกียะห์ สามารถแบ่งงานออกเป็นหน่วยงานต่างๆ ดังนี้

- 1) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- 2) สำนักงานรักษาความมั่นคงภายใน
- 3) สำนักงานปราบปรามการคอร์รัปชัน
- 4) สำนักงานการตรวจสอบบัญชี
- 5) คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
- 6) หน่วยงานราชการพลเรือน
- 7) หน่วยงานบริการด้านบริหารจัดการ
- 8) หน่วยงานวิทย์ โทรทัศน์แห่งบรูไน
- 9) หน่วยงานข้อมูลข่าวสาร
- 10) สภากองมนตรี

2. กระทรวงการต่างประเทศ มีหน่วยงานในสังกัด ดังนี้

- 1) กรมอาเซียน
- 2) กรมองค์การระหว่างประเทศ
- 3) กรมเศรษฐกิจหลายฝ่าย
- 4) กรมวางแผนนโยบาย
- 5) กรมการเมือง 1
- 6) กรมการเมือง 2
- 7) กรมกิจการกงสุลและสนธิสัญญา
- 8) กรมการ APEC
- 9) กรมการบริหาร

3. กระทรวงศึกษาธิการ มีหน่วยงานในสังกัด ดังนี้

- 1) กรมการโรงเรียน
- 2) กรมวางแผนพัฒนาและวิจัย
- 3) กรมการศึกษาเทคนิค
- 4) กรมการบริหารและบริการ
- 5) กรมนิเทศการศึกษา
- 6) กรมพัฒนาหลักสูตร
- 7) กรมหลักสูตรร่วม
- 8) กรมการสอบ

นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานอิสระอีก 5 หน่วย คือ

- 1) หน่วยดูแลรักษาอาคารและการวางแผน
- 2) หน่วยความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและประชาสัมพันธ์

- 3) หน่วยการศึกษาพิเศษแห่งชาติ
- 4) หน่วยเลขานุการมาตรฐานแห่งชาติ
- 5) ศูนย์ความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

4. กระทรวงการคลัง มีหน่วยงานในสังกัด ดังนี้

- 1) กรมคลัง
- 2) กรมตัวแทนการลงทุนของบรูไน
- 3) กรมศุลกากรและภาษีภายใน
- 4) กรมพัฒนาและวางแผนเศรษฐกิจ
- 5) กรมเทคโนโลยีสารสนเทศและราชพัสดุ
- 6) กรมกองทุนเพื่อลูกจ้าง

5. กระทรวงมหาดไทย ขอบเขตงานของกระทรวงมหาดไทย มีหน่วยงานในสังกัด ดังนี้

- 1) สำนักงานเขต/อำเภอ
- 2) สำนักงานเทศบาล
- 3) สำนักงานรักษาความปลอดภัยและความมั่นคง
- 4) สำนักงานแรงงาน
- 5) สำนักงานเรือนจำ
- 6) สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองและทะเบียนประชากร
- 7) สำนักงานชั่ง ตวง วัด
- 8) หน่วยดับเพลิง

6. กระทรวงวัฒนธรรม เยาวชน และการกีฬา มีหน่วยงานในสังกัด ดังนี้

- 1) กรมเยาวชนและการกีฬา
- 2) กรมพิพิธภัณฑ์
- 3) กรมประวัติศาสตร์
- 4) สถาบันภาษาและหนังสือ
- 5) สำนักงานบริการสังคม

7. กระทรวงอุตสาหกรรมและทรัพยากรธรรมชาติ มีหน่วยงานในสังกัด ดังนี้

- 1) กรมการเกษตร
- 2) กรมป่าไม้
- 3) กรมประมง
- 4) สำนักงานการพัฒนาอุตสาหกรรมบรูไน

8. กระทรวงการพัฒนา มีหน่วยงานในสังกัด ดังนี้

- 1) กรมการไฟฟ้า
- 2) กรมการพัฒนาการเคหะ
- 3) กรมประชาสงเคราะห์
- 4) กรมวางแผนเมืองและชนบท
- 5) กรมที่ดิน
- 6) กรมการสำรวจ

9. กระทรวงสาธารณสุข มีเพียงกรมยาและสุขภาพเท่านั้น เป้าหมายของกระทรวงสาธารณสุข คือ การพัฒนาสุขภาพชีวิตของประชาชน และรักษาสุขภาพให้ประชาชนมีอายุยืนยาว กระทรวงนี้ยังมีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องดังต่อไปนี้

- 1) ดูแลสุขภาพอนามัยของประชาชน โดยไม่คำนึงถึงศาสนา เชื้อชาติ และกำเนิด
- 2) ยกกระดับมาตรฐานสุขภาพอนามัยของประชาชน
- 3) ประสานงานและร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ ด้านสังคมและสาธารณสุข
- 4) จัดระบบการทำงานและบริหารงานที่มีคุณภาพกับหน่วยงานของกระทรวง
- 5) ดำเนินนโยบายตามแนวทาง MIB

10. กระทรวงกิจการศาสนา มีหน่วยงานในสังกัด ดังนี้

- 1) สำนักงานฝ่ายบริหาร
- 2) สำนักงานฝ่ายกิจการมัสยิด
- 3) สำนักงานฝ่ายซารีอะห์
- 4) หน่วยงานกฎหมายอิสลาม
- 5) ศูนย์เผยแพร่อิสลาม
- 6) ฝ่ายประสานงานและพัฒนากิจการเอกลักษณ์อิสลาม
- 7) สำนักงานกิจการฮัจญ์
- 8) ศาลซารีอะห์

11. กระทรวงกลาโหม แบ่งงานออกเป็น

- 1) กองทัพบรูไน
- 2) กองทหารกรูซ่า คือ ทหารรักษาการเป็นองครักษ์ มีประมาณ 2,200 คน อีกส่วนเป็นทหารกรูซ่าของอังกฤษ ทำหน้าที่ดูแลกิจการน้ำมัน และแก๊สธรรมชาติที่ซีเรียมีประมาณ 1,000 คน

12. กระทรวงคมนาคม มีหน่วยงานในสังกัด ดังนี้

- 1) กรมการขนส่งทางบก
- 2) กรมการบินพลเรือน
- 3) กรมไปรษณีย์โทรเลข
- 4) กรมสื่อสารทางไกล
- 5) กรมเจ้าท่า
- 6) กรมการทะเล

13. กระทรวงยุติธรรม แบ่งออกเป็น 3 กรม คือ

- 1) กฎหมาย
- 2) ศาล
- 3) การพิมพ์

4.2.2 รายชื่อกระทรวงพร้อมที่ติดต่อ ^[10]

กระทรวง	ข้อมูลติดต่อ
 <p>สำนักนายกรัฐมนตรี (Prime Minister's office)</p>	<p>ที่อยู่ Jalan Perdana Menteri Bandar Seri Begawan BB3913 Brunei Darussalam</p> <p>โทรศัพท์ 2224645, 2223626, 2224684, 2224796</p> <p>อีเมล info@jpm.gov.bn</p>
 <p>กระทรวงการคลัง (Ministry of Finance)</p>	<p>ที่อยู่ Bandar Seri Begawan BB3910 Brunei Darussalam</p> <p>โทรศัพท์ 673-2380999</p> <p>โทรสาร 673-2383934</p>
 <p>กระทรวงกลาโหม (Ministry of Defence)</p>	<p>ที่อยู่ Timbalan Menteri Pertahanan Dato Paduka Haji Mustappa bin Haji SiratGarrison Bolkiah Berakas BB3510 Brunei Darussalam</p> <p>โทรศัพท์ 673-2381133, 673-2386000</p> <p>โทรสาร 673-2380101, 2382398, 2380050</p>
 <p>กระทรวงมหาดไทย (Ministry of Home Affairs)</p>	<p>ที่อยู่ Bandar Seri Begawan BS8610 Brunei Darussalam</p> <p>โทรศัพท์ 673-2223225</p> <p>โทรสาร 673-2383934</p>

กระทรวง	ข้อมูลติดต่อ
 <p>กระทรวงการต่างประเทศ และการค้า (Ministry of Foreign Affairs And Trade)</p>	<p>ที่อยู่ Subok Bandar Seri Begawan BD2710 Brunei Darussalam โทรศัพท์ 673-2262177, 2261293 โทรสาร 673-2261100, 2262904</p>
 <p>กระทรวงศึกษาธิการ (Ministry of Educations)</p>	<p>ที่อยู่ Berakas BB3510 Brunei Darussalam โทรศัพท์ 673-2381133 โทรสาร 673-2380101, 2382398, 2380050</p>
 <p>กระทรวงอุตสาหกรรม และทรัพยากรหลัก (Ministry of Industry and Primary Resources)</p>	<p>ที่อยู่ Jalan Besar Menteri, Bandar Seri Begawan BB3910, Brunei Darussalam โทรศัพท์ 673-2381687 โทรสาร 673-2381012</p>
 <p>กระทรวงสาธารณสุข (Ministry of Health)</p>	<p>ที่อยู่ Bandar Seri Begawan BB3910 Brunei Darussalam โทรศัพท์ 673-2381640 โทรสาร 673-2381440</p>

กระทรวง

ข้อมูลติดต่อ

กระทรวงวัฒนธรรม
เยาวชนและกีฬา
(Ministry of Culture,
Youth and Sports)

ที่อยู่ Simpong 336-17, Jalan Kebangsaan,
Bandar Seri Begawan BA1210
Brunei Darussalam
โทรศัพท์ 673-2382911, 238905,
2380693
โทรสาร 673-2380652, 2380653,
2380673

กระทรวงศาสนา
(Ministry of Religious Affairs)

ที่อยู่ Jalan Besar Menteri, Bandar Seri
Begawaan BB3910,
Brunei Darussalam
โทรศัพท์ 673-2382525

กระทรวงการพัฒนา
(Ministry of Development)

ที่อยู่ Berakas, Bandar Seri
Begawan BB3510
Brunei Darussalam
โทรศัพท์ 673-2383222

กระทรวงคมนาคม
(Ministry of Communications)

ที่อยู่ Jalan Besar Menteri, Bandar Seri
Begawaan BB3910,
Brunei Darussalam
โทรศัพท์ 673-2383838

4.3 จำนวนข้าราชการทั่วประเทศพร้อมคุณลักษณะหลัก หรือคุณลักษณะหลักในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

4.3.1 จำนวนข้าราชการทั่วประเทศ

จำนวนข้าราชการพลเรือนทั้งประเทศมีประมาณ 48,761 คน ส่วนใหญ่มีการศึกษาสูง และสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี รัฐบาลมีนโยบายที่จะให้ข้าราชการพลเรือนได้รับการพัฒนาไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมงต่อปี มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 ซึ่งข้าราชการต้องทำหน้าที่ในการให้บริการกับประชากรในประเทศ ตามหน่วยงานภาครัฐที่ถูกแบ่งออกเป็น 12 กระทรวง 113 แผนก ในช่วงระยะหลังมีการบริหารงานในหน่วยงานภาครัฐหลากหลายแบบ และนำระบบการบริหารจัดการเข้ามาช่วยในการบริหารงานราชการ มีการนำหลักการเปลี่ยนแปลง กระบวนทัศน์ กระบวนการคิด ทักษะคนดี และวัฒนธรรมในการทำงาน มาสร้างให้เกิดความโปร่งใส ความกระตือรือร้น ความตื่นตัว ความรับผิดชอบ ให้เกิดประสิทธิผลแก่หน่วยงานราชการ สร้างจริยธรรมให้เกิดแก่ข้าราชการ ควบคู่ไปกับการบริหารราชการที่มีประสิทธิผล และพัฒนาทักษะขีดความสามารถของข้าราชการในการส่งมอบสินค้า และบริการที่สร้างความพึงพอใจให้กับประชากรบรูไนที่มารับบริการ^[9]

ตารางที่ 4 จำนวนข้าราชการตามแต่ละกระทรวง

กระทรวง	จำนวนข้าราชการ
สำนักนายกรัฐมนตรี	6,287
กระทรวงมหาดไทย	4,643
กระทรวงการคลัง	1,864
กระทรวงการต่างประเทศ	842
กระทรวงคมนาคม	1,727
กระทรวงวัฒนธรรมเยาวชนและกีฬา	1,895
กระทรวงศึกษาธิการ	12,769
กระทรวงอุตสาหกรรม	1,746
กระทรวงสาธารณสุข	6,035
กระทรวงศาสนา	3,750
กระทรวงกลาโหม	2,265
กระทรวงการพัฒนา	4,938
สรุปจำนวน	48,761

ที่มา: ฝ่ายบริการสาธารณะ หรือ JPA 2012

ข้าราชการบรูไนแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

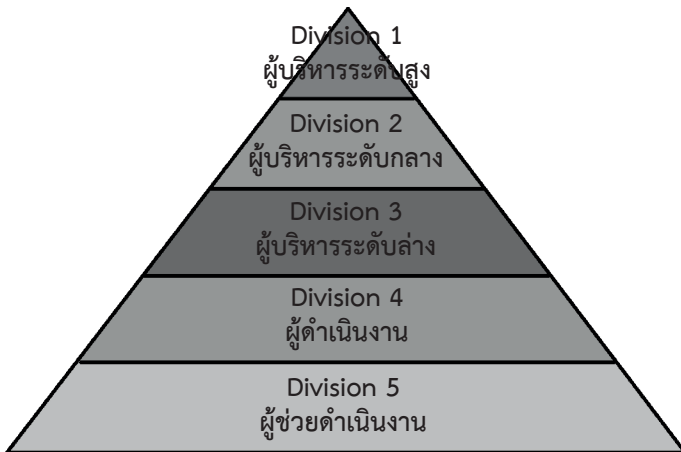
ระดับ 1 จะเป็นระดับของข้าราชการที่เป็นผู้บริหารสูงสุด (Top Management) ได้แก่ ปลัดกระทรวง รองปลัดกระทรวง ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ (ระดับบน) ผู้ช่วยผู้อำนวยการ (ระดับบน) ฯลฯ

ระดับ 2 จะเป็นผู้บริหารระดับกลาง (Middle Management) ได้แก่ ผู้จัดการอาวุโส วิศวกร ผู้เชี่ยวชาญ บุคลากรทางการศึกษา ฯลฯ

ระดับ 3 เป็นผู้บริหารระดับล่าง (Lower Management) ได้แก่ ผู้บริหารระดับกลาง หัวหน้าผู้เชี่ยวชาญทางเทคนิค ฯลฯ

ระดับ 4 เป็นพนักงานระดับปฏิบัติการ (Operational) ได้แก่ พนักงานเสมียน ช่างเทคนิค ฯลฯ

ระดับ 5 ผู้ช่วยระดับปฏิบัติการ ได้แก่ ผู้ช่วยสำนักงาน คนขับรถ นักการ ฯลฯ

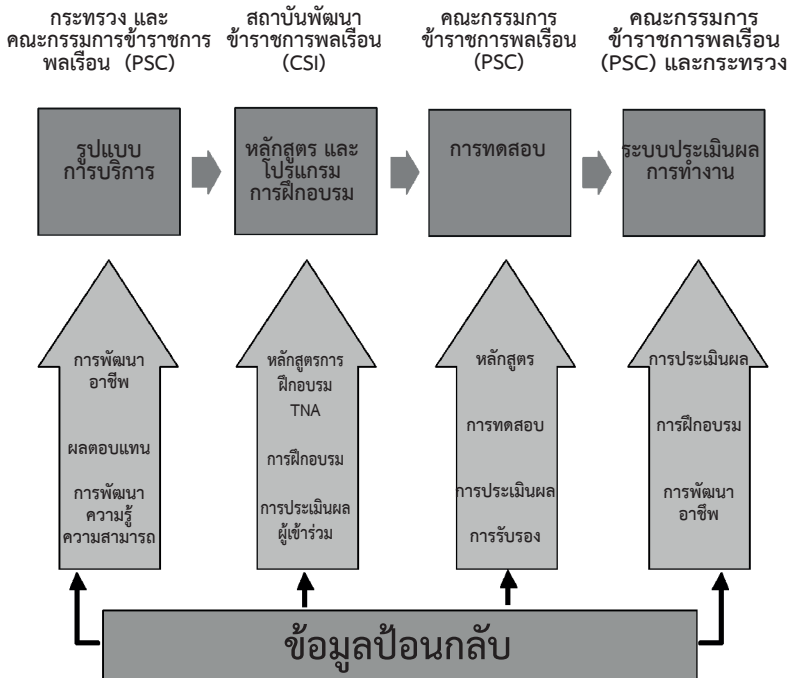
ภาพที่ 13 โครงสร้างข้าราชการพลเรือนบรูไน พ.ศ. 2552

ที่มา: ACCSM 2009

4.3.2 คุณลักษณะหลักของข้าราชการ

4.3.2.1 สมรรถนะสำหรับข้าราชการพลเรือนบรรจุใหม่

สมรรถนะสำหรับข้าราชการพลเรือนบรรจุใหม่นั้นเป็นเรื่องที่คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนและกระทรวงต่างๆให้ความสำคัญที่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรต้องมีความครบครัน จึงมีกระบวนการที่ใช้การตรวจสอบตั้งแต่รูปแบบการบริการ หลักสูตรและโปรแกรมการฝึกอบรม การทดสอบและการประเมินผลการทำงาน ซึ่งแต่ละขั้นตอนยังมีกระบวนการพิจารณา ประเมิน ตรวจสอบแล้วย้อนกลับ

ภาพที่ 14 รูปแบบการจัดการตามสมรรถนะ
ที่มา: ACCSM 2009

ส่วนในด้านพัฒนาด้านทรัพยากรมนุษย์หรือคนสามารถแบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. สมรรถนะด้านคน ประกอบด้วย

1.1 การพัฒนาผู้อื่น (Developing Others) เพื่อการพัฒนาและขยายขีดความสามารถของผู้อื่น

1.2 การติดต่อสื่อสาร (Communication) มีทักษะความสามารถในการติดต่อประสานงานทั้งภายในและภายนอกองค์กร

1.3 การสร้างความสัมพันธ์และเครือข่าย (Relationship Building and Networking)

1.4 การจัดการทีม (Managing Teams)

2. สมรรถนะด้านตนเอง เป็นการพัฒนาสมรรถนะด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะการคิด และการใช้สมอง ประกอบด้วย

2.1 ค่านิยม (Value) เป็นสิ่งที่ดี ที่พึงกระทำ เห็นคุณค่าจึงอยากแสดงพฤติกรรมนั้นๆ ทำให้องค์กรหรือบุคคลสามารถแสดงบทบาทและผลงานได้อย่างโดดเด่นแตกต่างกว่าองค์กร หรือบุคคลอื่น หรือพฤติกรรมที่องค์กรคาดหวัง/ปรารถนาให้บุคลากรประพฤติปฏิบัติ หรือทิศทาง เป้าหมายที่องค์กรต้องการบรรลุเพื่อสร้างความแตกต่างหรือโดดเด่นกว่าองค์กรคู่แข่ง

2.2 ความสามารถในการคิด (Thinking Capabilities) เช่น การคิดวิเคราะห์ การคิดในเชิงภาพองค์รวม และการคิดเชิงระบบ ฯลฯ

2.3 การจัดการตนเอง (Managing Self)

SELF
Self Effectiveness

- Values
- Thinking Capabilities
- Managing Self

PEOPLE
Effective interaction, support, shared work & communication within the team and with other team

- Managing Teams
- Relationship Building and Networking
- Communication
- Developing Others

TASK
Setting a clear goal, objectives and organization and management of the process

- Vision and Strategy
- Public Sector Acumen
- Policy
- Leadership
- Management Capabilities
- Managing Resources

3. สมรรถนะประจำกลุ่มงาน และภารกิจงาน คือ สมรรถนะที่กำหนดเฉพาะสำหรับกลุ่มภารกิจ เพื่อสนับสนุนให้ข้าราชการแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมแก่หน้าที่ และส่งเสริมให้ข้าราชการปฏิบัติภารกิจในหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น โดยสมรรถนะประจำกลุ่มภารกิจงาน ประกอบด้วย

3.1 การกำหนดระบบสมรรถนะนั้น ต้องกำหนดจากวิสัยทัศน์ (Vision) และยุทธศาสตร์ (Strategy)

3.2 ความฉลาด เฉียบแหลมในงานภาครัฐ (Public Sector Acumen)

3.3 นโยบาย (Policy)

3.4 ภาวะผู้นำ (Leadership) เป็นความสามารถด้านอิทธิพลต่อบุคคลในกลุ่ม เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย ใช้กระบวนการสั่งการ การมีอิทธิพลต่อผู้อื่น การมีปฏิสัมพันธ์ โดยถ่ายทอดแนวคิดสู่การปฏิบัติ

3.5 ความสามารถในการจัดการ (Managerial Capabilities)

3.6 การจัดการทรัพยากร (Managing Resources)

4.3.2.2 ประเด็นท้าทายในการพัฒนาข้าราชการปัจจุบัน

ความสอดคล้องของนโยบายต่างๆด้านทรัพยากรมนุษย์กับเป้าหมายการพัฒนาแห่งชาติบรูไนถือเป็นสิ่งสำคัญมาก กลยุทธ์ในการพัฒนาข้าราชการบรูไนจากวิสัยทัศน์บรูไนทั้ง 8 ข้อ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการศึกษา เศรษฐกิจ ความมั่นคง และการพัฒนาด้านต่างๆ ของประเทศนั้น ก็เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงมุมมองในการพัฒนาบรูไนอย่างชัดเจน ดังนั้นนโยบายด้านทรัพยากรมนุษย์จึงต้องเป็นไปในทิศทางเดียวกับนโยบายการบริหารประเทศ สำหรับบทบาทในด้านกลยุทธ์ของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในกระทรวงและแผนกต่างๆ นั้น ควรจะมีการทำให้บรรลุผลสำเร็จในทุกๆ กระทรวง และทุกๆ แผนก

ส่วนเรื่องการวางแผนการฝึกอบรมระยะยาวนั้น ตั้งอยู่บนแผนกลยุทธ์ขององค์กร ซึ่งปัจจุบันมีจำนวนหน่วยงานที่มีความก้าวหน้าด้านการพัฒนาขีดความสามารถของมนุษย์จะขึ้นอยู่กับแผนกลยุทธ์ขององค์กร และในบางครั้งก็มีการฝึกอบรมที่ไม่เกี่ยวข้องกับความต้องการของกระทรวงและหน่วยงาน

ความท้าทายอีกประการหนึ่งของการจัดการฝึกอบรมและการพัฒนาที่มีการส่งมอบกันอยู่ในปัจจุบันนั้น ส่วนมากจะขึ้นอยู่กับความต้องการและลักษณะงานเฉพาะกิจ ซึ่งยังมีข้อบกพร่องในการวางแผนและการจัดลำดับความสำคัญในเรื่องชนิดการฝึกอบรมว่า การฝึกอบรมไหนควรทำก่อนหรือหลัง เพราะบางหลักสูตรนับว่ามีอิทธิพลต่อคุณภาพของข้าราชการ และประเด็นการประเมินความจำเป็นในการฝึกอบรมก็ถือเป็นประเด็นที่สำคัญและท้าทายสำหรับนักทรัพยากรมนุษย์ เพราะเป็นกระบวนการที่ควรทำอย่างรอบคอบและระมัดระวัง เนื่องจากระดับความ

จำเป็นในการฝึกอบรมของข้าราชการแต่ละคนไม่เท่ากัน สำหรับหน่วยงานที่รับผิดชอบในเรื่องนี้คือ สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน ที่ต้องรับผิดชอบดูแลจนถึงขั้นตอนสุดท้ายของการฝึกอบรม คือ การประเมิน ซึ่งเป็นการวัดผลสำเร็จของการฝึกอบรม โดยนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่หลังจากการส่งมอบการฝึกอบรม ซึ่งสถาบันข้าราชการพลเรือน (CSI) ต้องดำเนินการประเมินผลกระทบสำหรับแต่ละหลักสูตรการฝึกอบรมที่จะดำเนินการในประเทศหรือภูมิภาค ซึ่งทำให้เกิดมีประเด็นท้าทายใหม่ก็คือ ผลการประเมินจากการฝึกอบรมถูกนำมาใช้น้อยที่สุดสำหรับการพัฒนาบุคลากร เช่น เรื่องการเชื่อมโยงการประเมินผลการปฏิบัติงานรายบุคคลไม่ได้ถูกเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน เป็นต้น (The 9th ASEAN & JAPAN High Level officials Meeting on Caring Societies, 2011)

4.3.3 คุณลักษณะหลักของข้าราชการในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

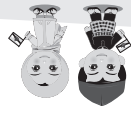
เนื่องจากบรูไนเป็นประเทศที่มีการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ที่พระมหากษัตริย์ทรงทำหน้าที่เป็นทั้งสูงสุดท่าน และนายกรัฐมนตรีรับหน้าที่ในการบริหารประเทศ ทำให้อำนาจสิทธิขาดในการบริหารประเทศอยู่ที่สูงสุดท่าน อีกทั้งบริษัทต่างชาติที่เข้ามาลงทุนก็มักเข้ามาร่วมบริหารกับรัฐบาลบรูไนทั้งสิ้น ดังนั้นหน่วยงานภาครัฐจึงนับว่าเป็นหัวหอกในการพัฒนาประเทศ บรูไนจึงให้ความสำคัญกับการบริหารงานภาครัฐ

และพัฒนาข้าราชการเป็นอย่างมาก เห็นได้จากการพยายามแยกหน้าที่ในการบริหารงานเป็นหน่วยงานย่อยเพิ่มเติมอีกหลายหน่วยงาน ที่มีหน้าที่ดูแลทั้งการบริหารกระทรวง ทบวง กรมต่างๆ และยังมีหน่วยงานเฉพาะสำหรับดูแลข้าราชการพลเรือนให้มีการพัฒนา ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานราชการพลเรือน (Public Service Department) หรือ JPA (Jabatan Perkhidmatan Awam) คือหน่วยงานสาธารณะที่กำหนดการดำเนินการที่เหมาะสมในการบริหารทรัพยากรบุคคลและนโยบายการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของภาครัฐ หรือจะเป็นสถาบันข้าราชการพลเรือน (CSI) ที่มีหน้าที่จัดโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะความสามารถของข้าราชการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อีกทั้งรัฐบาลยังส่งเสริมให้มีการศึกษาต่อในระดับสูง โดยรัฐบาลเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการศึกษาเล่าเรียนให้ทั้งหมด เพราะถือว่าอยู่ในโปรแกรมการฝึกอบรมของข้าราชการทั่วไปด้วย ในแต่ละปีจึงมีเยาวชนรุ่นใหม่ของบรูไนที่จบการศึกษาแล้วต้องการจะเป็นข้าราชการมากมาย ^[13]

ดังนั้น การพัฒนาข้าราชการของประเทศบรูไนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของข้าราชการในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของวิสัยทัศน์บรูไน พ.ศ. 2578 (Brunei Vision (Wawasan 2035) สามารถแบ่งการจัดหลักสูตรฝึกอบรม (Competency-based Training) ออกเป็น 11 ข้อ ดังนี้

- 1) การพัฒนานโยบาย (Policy Development)
- 2) การวางแผนกลยุทธ์และการบริหารจัดการ (Strategic Planning and Management)
- 3) คุณภาพภาวะผู้นำ (Leadership Quality)

- 4) การพัฒนากระบวนการบริหารจัดการ (Management Development)
- 5) เครื่องมือการบริหารจัดการ (Management Tools)
- 6) ทักษะการสื่อสาร (Communication Skills)
- 7) การสร้างทีมงาน (Team Building)
- 8) การพัฒนาตนเอง (Self-Development)
- 9) กฎระเบียบ (Rules and Regulations)
- 10) การจัดการสถานการณ์และทรัพยากรอื่นๆ (Management of Financial and other Resources)
- 11) เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technology-ICT)

5

ยุทธศาสตร์ และภารกิจของแต่ละ
กระทรวง และหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบ
งานที่เกี่ยวข้องกับ ASEAN

5.1 ยุทธศาสตร์ และภารกิจของแต่ละกระทรวง

การบริหารการปกครองของบรูไนในการกิจการบริหารประเทศ โดยความรับผิดชอบหลักของหน่วยงานและกระทรวงทั้ง 12 กระทรวง ซึ่งสามารถแสดงภารกิจและยุทธศาสตร์ได้ดังต่อไปนี้^[17]

1. สำนักนายกรัฐมนตรี (Prime Minister's Office)

มีภารกิจและยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการสนับสนุนนายกรัฐมนตรี ดังนี้

ภารกิจ

สำนักนายกรัฐมนตรี (PMO) มีภารกิจในประเด็นดังต่อไปนี้

- 1) วางนโยบายซึ่งแสดงออกถึงความเป็นผู้ชำนาญการแบบมืออาชีพ และมีประสิทธิภาพ เพื่อเอื้อต่อกระบวนการกำหนดนโยบายต่างๆ
- 2) แสดงความเป็นผู้นำในการบริหารที่มีประสิทธิภาพต่อทุกกระทรวงและหน่วยงาน
- 3) ประสานงานและอำนวยความสะดวกระหว่างหน่วยงานราชการพลเรือนต่างๆ กับหน่วยงานภาคเอกชนและชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ
- 4) ให้ข้อมูลที่มีคุณภาพและการบริการที่แสดงถึงความเป็นมืออาชีพแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสำคัญในสำนักนายกรัฐมนตรี

วิสัยทัศน์

ดำรงความเป็นผู้นำที่ดีเยี่ยม และมีธรรมาภิบาลเพื่อความเจริญมั่งคั่ง และความมั่นคงแห่งชาติ

พันธกิจ

เพิ่มประสิทธิภาพการตัดสินใจด้านการบริหารงานของรัฐบาลในสมเด็จพระราชาธิบดี เพื่อความเป็นผู้นำที่ดีเยี่ยม และมีธรรมาภิบาลเพื่อความมั่นคงของชาติและการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยจะกระทำในบริบทของปรัชญาราชาริปไตยอิสลามมลายู (MIB)

ยุทธศาสตร์

- 1) พัฒนาคุณภาพในการกำหนดนโยบาย
- 2) วางทิศทาง นโยบาย และกรอบเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) สร้างการบริการประชาชนให้ทันสมัย
- 4) สร้างภาพลักษณ์รัฐบาลให้มีประสิทธิภาพและเอาใจใส่ประชาชน

- 5) บังคับใช้กฎหมายและบริหารงานอย่างยุติธรรม
- 6) เพิ่มความสามารถของชาติบ้านเมืองในการต่อสู้กับอาชญากรรม
- 7) เพิ่มความสามารถของชาติบ้านเมืองในการบริหารจัดการวิกฤตแห่งชาติ และปัญหาด้านความมั่นคงรูปแบบใหม่

2. กระทรวงการคลัง

ภารกิจ

ตามข้อกำหนดในมาตรา 80 ของรัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐเนการา บรูไน ดารุสซาลาม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมีหน้าที่รับผิดชอบในการควบคุมและบริหารการเงินของประชาชนในบรูไน โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเป็นผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบ ควบคุม และกำหนดทิศทางในทุกๆ ด้านเกี่ยวกับเรื่องการเงินต่างๆ ของบรูไน เช่น กองทุนรวม บัญชี รายได้รวม บัญชีเงินกู้รวม ซึ่งรวมถึงการเตรียมบัญชีรายรับรายจ่ายรายปีของบัญชีต่างๆ ดังกล่าวด้วย

ในการดำเนินงาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมีอำนาจในการแห่งนี้สูญหรือลงบัญชีตัวเลขเป็นศูนย์ที่เกิดจากหนี้เสีย เช่น เงินสาธารณะที่สูญหายไปหรือขาดทุน มูลค่าของเงินที่สูญเสียจากอัตราแลกเปลี่ยน และทำให้มูลค่าของร้านค้าที่ขายสินค้า และบริการตกต่ำ ไม่เป็นที่ต้องการแล้ว รายงานเป็นหนี้สูญหรือหนี้เสีย และมีอำนาจในการทำให้รายได้ หนี้สิน และเงินที่จ่ายเกินที่เกิดขึ้นแล้ว และไม่สามารถกู้กลับคืนได้กลายเป็นศูนย์หรือหนี้ที่ถูกตัดทิ้งไป โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากสมเด็จพระราชาธิบดี Yang Di-Pertuan แห่งบรูไน

วิสัยทัศน์

สร้างระบบการเงินที่มั่นคงและยืดหยุ่นง่ายต่อการเปลี่ยนแปลง

พันธกิจ

จัดการระบบการเงินและทรัพยากรของชาติให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

3. กระทรวงกลาโหม

ภารกิจ

1) รักษาอธิปไตย ความสงบสุข และความมั่นคงของชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ การรักษาความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ และรักษาความเป็นปึกแผ่น พัฒนาการ และความสามัคคีในชาติ

2) เสริมสร้างความสัมพันธ์ทางการทหารระหว่างกองทัพบรูไนและกองทัพในประเทศต่างๆ ในภูมิภาค และทั่วโลก เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีและความมั่นคงระหว่างกันอันเป็นประโยชน์ต่อรัฐบาลบรูไนและรัฐบาลประเทศต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นประโยชน์ต่อกองทัพของประเทศต่างๆ

3) สร้างความสามารถในการแข่งขันอย่างมีประสิทธิภาพระหว่างบุคลากร RBAF เมื่อต้องเผชิญกับปัญหาท้าทาย

4) เพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของเจ้าหน้าที่ทางการทหารและเจ้าหน้าที่พลเรือน เพื่อให้สามารถเป็นกำลังในการเปลี่ยนแปลงเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงใดๆ เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายในกระทรวงกลาโหม

5) ให้การสนับสนุนและความร่วมมือแก่หน่วยงานอื่นๆ ของรัฐบาล ในการปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบของตนอีกด้วย

วิสัยทัศน์

เพื่อสร้างกองทัพที่เข้มแข็ง สามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว และสามารถจัดการทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

พันธกิจ

พิทักษ์อธิปไตยของชาติ ความสามัคคีภายในชาติ รักษารัฐธรรมนูญ และปรัชญาราชชาติไทยอิสลามมลายู (MIB) เพื่อให้เกิดผลบังคับใช้ได้จริง

4. กระทรวงมหาดไทย

ภารกิจ

กระทรวงมหาดไทยของบรูไนมีหน้าที่รับผิดชอบในการดูแลด้านแรงงานและกิจการตรวจคนเข้าเมือง ซึ่งเกี่ยวข้องกับการกิจด้านแรงงาน และการกงสุลของสถานเอกอัครราชทูตโดยตรง

5. กระทรวงการต่างประเทศและการค้า

ภารกิจ

กระทรวงการต่างประเทศได้เริ่มก่อตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2527 โดยเจ้าชายโมฮาเหม็ด บอลเกียะห์ (Prince Mohamed Bolkiah) รับการแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของประเทศบรูไน ดารุสซาลาม ความรับผิดชอบในการจัดการกิจการภายนอกของบรูไนสามภารกิจในต่างประเทศ คือ

คณะกรรมการธิการในกัวลาลัมเปอร์ ลอนดอน และสิงคโปร์ ภารกิจทั้งหมดนี้ได้รับการปรับปรุงให้เป็นคณะกรรมการระดับสูงใน พ.ศ. 2527 (ค.ศ. 1984)

6. กระทรวงอุตสาหกรรม

ภารกิจ

1. เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) และรายได้ของรัฐ
2. เพิ่มการมีส่วนร่วมและประสิทธิภาพของผู้ประกอบการท้องถิ่นเพื่อสร้างชุมชนทางธุรกิจที่ยั่งยืน
3. ช่วยสร้างโอกาสในการจ้างงาน
4. อำนวยความสะดวกและพัฒนาอุตสาหกรรมและทรัพยากรหลักสำหรับตลาดท้องถิ่นและเพื่อการส่งออก
5. ปรับปรุงบรรยากาศการลงทุน และความน่าดึงดูดของประเทศ
6. สร้างเจ้าหน้าที่กระทรวงอุตสาหกรรมเชิงรุก ซึ่งมีความกระตือรือร้น และมีคุณภาพในการเป็นผู้นำ

วิสัยทัศน์

บรูไนมีเศรษฐกิจที่มีความหลากหลาย มีการแข่งขัน และมีความยั่งยืน

พันธกิจ

เร่งสร้างความหลากหลายทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนด้วยการอำนวยความสะดวก และพัฒนาการค้าอุตสาหกรรมที่มีความสามารถในการแข่งขันและผู้ประกอบการซึ่งกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้และปรับเปลี่ยนให้มีความเข้มแข็ง

7. กระทรวงวัฒนธรรม

ยุทธศาสตร์

- กำหนดและดำเนินนโยบายตามแนวทางสังคมแห่งชาติในกีฬาวัฒนธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน

- สร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่ การจัดสวัสดิการสังคมวัฒนธรรมและกีฬาสำหรับเด็กและเยาวชน

- มีความร่วมมือกับเครือข่ายในทุกพื้นที่

- เพิ่มการรับรู้ของประชาชน ค่านิยม และจิตวิญญาณของอาสาสมัคร

- เสริมสร้างศักยภาพหน่วยงานทุกระดับของสังคมด้านวัฒนธรรม นักกีฬาสำหรับเยาวชนและบริการชุมชน

- สนับสนุนการมีส่วนร่วมระหว่างหน่วยงานทุกระดับของสังคมทุกสาขา

- เสริมสร้างศักยภาพของเยาวชนผ่านการฝึกอบรม และความสามารถในการสร้างตนเอง เพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนด้านกีฬาและความเป็นเลิศ

8. กระทรวงสาธารณสุข

วิสัยทัศน์

กระทรวงสาธารณสุขมุ่งมั่นที่จะเป็นองค์การด้านการให้บริการสาธารณสุขที่มีชื่อเสียงอย่างสูง สามารถเทียบกับองค์การด้านการให้บริการสาธารณสุขที่ดีที่สุด在全国 และเป็นองค์การซึ่งสามารถให้คุณภาพชีวิตที่ดีแก่พลเมืองและผู้พำนักอาศัยในประเทศทุกคนด้วยการ

ช่วยให้ผู้คนสามารถสร้างประโยชน์แก่สังคม เศรษฐกิจ และจิตใจตลอดชีวิต

พันธกิจ

ภารกิจของกระทรวงสาธารณสุข คือ การปรับปรุงสุขภาพและความ เป็นอยู่ของผู้คนในบรูไนผ่านระบบการดูแลสุขภาพที่ครอบคลุม มี คุณภาพสูง มีประสิทธิภาพ ราคาไม่แพง และเป็นธรรม ซึ่งทุกคนใน ประเทศสามารถเข้าถึงได้

9. กระทรวงคมนาคม

ภารกิจ

การสร้างเศรษฐกิจฐานความรู้ กิจกรรมสื่อสารแบบพลวัต (Dynamic) ที่เอื้อต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับการเป็นศูนย์กลางการจัดตั้งและการ พัฒนาที่มีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืนและปลอดภัย สามารถเข้าถึงการ รักษาความปลอดภัยในการสื่อสารเพื่อที่จะเพิ่มประสิทธิภาพในการ แข่งขันระดับชาติ

วิสัยทัศน์

ความเป็นเลิศในการสื่อสารเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน แห่งชาติ พ.ศ. 2560 (ค.ศ. 2017)

5.2 หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบงานที่เกี่ยวข้องกับ ASEAN

ประเทศบรูไนได้เข้าเป็นสมาชิกลำดับที่ 6 เมื่อวันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2527 การเข้าเป็นสมาชิกอาเซียนของประเทศบรูไนนั้น มีปัจจัยที่สนับสนุนแยกได้เป็น 2 ประการ คือ^[4]

1) ด้านความมั่นคงและเศรษฐกิจ

แม้บรูไนจะเป็นประเทศที่มีความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ แต่เมื่อพิจารณาในแง่การพัฒนาโครงสร้างทางเศรษฐกิจ อาจกล่าวได้ว่าการที่บรูไนเข้าร่วมสมาคมอาเซียนจะยังประโยชน์ให้แก่บรูไนเป็นอย่างมาก เพราะประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ มีความพร้อมในเรื่องเศรษฐกิจสูงกว่าบรูไน สำหรับด้านการเมืองและความมั่นคงนั้น บรูไนมีความมั่นใจในระดับหนึ่งว่าหลักการเกี่ยวกับการไม่แทรกแซงกิจการภายใน (Non-interference) ของอาเซียน จะเป็นเครื่องค้ำประกันเสถียรภาพของบรูไนจากการแทรกแซงของประเทศเพื่อนบ้านอย่างมาเลเซียและอินโดนีเซียได้

2) ด้านสถานภาพในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ

ถือเป็นการยกฐานะของประเทศในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ด้วยเหตุที่บรูไนเป็นรัฐขนาดเล็กและเพิ่งได้รับเอกราชใหม่ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเสริมสร้างสถานภาพและความเชื่อถือขึ้นในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ และการเข้าร่วมกับอาเซียนนั้นก็น่าจะเป็นหนทางหนึ่งที่จะเพิ่มบทบาทและชื่อเสียงของบรูไนให้เป็นที่รู้จักในวงการเมืองระหว่างประเทศได้อย่างกว้างขวาง

5.2.1 บทบาทของบรูไนในอาเซียน

ความมั่นคงทางเศรษฐกิจของบรูไน ที่เคยให้ความช่วยเหลือมิตรประเทศอาเซียนในช่วงวิกฤติทางเศรษฐกิจ และช่วยรักษาเสถียรภาพทางการเงินของภูมิภาคโดยเข้าไปลงทุนในประเทศในอาเซียน โดยการลงทุนร่วมกันระหว่างไทย-บรูไน โดยรัฐบาลบรูไนให้ Brunei Investment Agency (BIA) มาลงร่วมทุนกับกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) ที่ได้จัดตั้งกองทุนร่วมลงทุน (Matching Fund) ในชื่อ “กองทุนไทยทวิ” ซึ่งในปัจจุบัน เป็นระยะที่สองจึงเรียกว่าการลงทุนไทยทวิ 2 มีอายุกองทุนยาว 10 ปี

นอกจากบทบาททางเศรษฐกิจไปแล้ว บทบาทที่ต้องพูดถึงคือบทบาทของประธานอาเซียน พ.ศ. 2556-2557 ที่เพิ่งหมดวาระลง ประเทศบรูไนได้จัดการประชุมร่วมถึง 400 ครั้งซึ่งรวมถึงการพบปะผู้นำอาเซียน ในการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 22 ระหว่างวันที่ 24-25 เมษายน 2556

การประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 23 ระหว่างวันที่ 9-10 ตุลาคม 2556 การประชุมภูมิภาคอาเซียนกับประเทศในเอเชียแปซิฟิก ซึ่งมีรัฐมนตรีต่างประเทศ 27 ประเทศเข้าร่วมประชุมในเดือนมิถุนายน และที่สำคัญคือการประชุมสุดยอดผู้นำเอเชียตะวันออกมี 18 ประเทศสมาชิกในเอเชียตะวันออกที่รวมถึงรัฐมนตรีต่างประเทศสหรัฐอเมริกาเข้าร่วมด้วย

จากการประชุมครั้งที่ 23 นี้มีประเด็นที่สำคัญที่ต้องกล่าวถึงคือ

1. ประเด็นทางสังคม ที่ประเทศบรูไนได้ชูคำขวัญ “Our People, Our Future Together” หรือ “ประชาชนของเรา อนาคตร่วมกันของเรา” ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความมุ่งมั่น ตั้งใจที่จะให้ประเทศสมาชิกอาเซียนในการส่งเสริมความร่วมมือทั้งด้านการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม โดยขยายบทบาทให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้วยกัน ซึ่งจะเป็นหลักประกันความก้าวหน้า และความมั่นคงแห่งการพัฒนาภูมิภาคร่วมกัน

2. การประชุมครั้งนี้ ประเทศบรูไนได้ดำเนินนโยบายที่เรียกว่า “ทางการทูตเพื่อการป้องกัน” หรือ defense diplomacy โดยสร้างบรรยากาศที่เป็นกลาง^[22a] แสดงบทบาทที่เป็นกลาง ซึ่งวาระที่จัดการประชุมนี้ Murray Heibert และ Jeremiah O Magpile นักวิชาการจาก Center for Strategic and International Studies^[22b] ให้ความเห็นถึงความสำคัญที่ทำหายในหลายๆด้าน ประการแรก คือนำปัญหากรณีพิพาทเกี่ยวกับหมู่เกาะในทะเลจีนใต้มาสู่ที่ประชุม ประการที่สอง คือ การกระตุ้นให้ประเทศกลุ่มสมาชิก เร่งนโยบายให้บรรลุเป้าหมายของประชาคม

เศรษฐกิจอาเซียนใน พ.ศ. 2558 และประการที่สามคือ การให้ทั้งจีนและสหรัฐอเมริกา คงการมีส่วนร่วมในการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก (East Asia Summit - EAS)

จากบทบาทข้างต้น สื่อสารมวลชนจากต่างประเทศ^[22c] ได้ยกย่องสมเด็จพระราชาธิบดีว่าเป็นผู้นำที่ทำให้บรรยากาศ การประชุมผู้นำสุดยอดอาเซียนผ่านไปด้วยราบรื่น ด้วยพระองค์ได้เสด็จไปเยี่ยมเยียนประเทศสมาชิกที่สำคัญของการประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก (East Asia Summit - EAS) เพื่อทำความรู้จัก ทำความเข้าใจผู้นำเหล่านั้น ซึ่งทำให้เกิดผลดีในการประชุมร่วมกันและเป็นผลดีต่อประชาคมอาเซียน

หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบเกี่ยวกับ ASEAN คือ กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งสามารถติดต่อได้ ดังนี้

โทรศัพท์	+673 2261291 / 2 / 3 / 4 / 5 / 6
โทรสาร	+673 2261997
อีเมล	dept.ofasean@mfa.gov.bn

5.2.2 บทบาทและหน้าที่

- เป็นศูนย์รวมเรื่องราวต่างๆ เกี่ยวกับอาเซียนแห่งชาติ
- เป็นพื้นที่เก็บข้อมูลระดับชาติเกี่ยวกับอาเซียนในทุกเรื่อง
- ประสานงานการดำเนินงานตามมติของอาเซียนในระดับชาติ
- ประสานงาน และสนับสนุนการเตรียมการจัดประชุมอาเซียนแห่งชาติ

- ส่งเสริมเอกลักษณ์ของอาเซียน และตระหนักในความเป็นอาเซียนระดับชาติ

- มีส่วนร่วมในการประชุมที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน ได้แก่ การประชุมสุดยอดอาเซียน สภาความร่วมมืออาเซียน (ACC) การประชุมด้านการเมืองและความมั่นคงประชาคมอาเซียน (APSC) การประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน (AMM) การประชุมรัฐมนตรี (PMC) เอเชียตะวันออก-ตะวันออก (EAS) ประชุมระดับภูมิภาคอาเซียน (ARF) การประชุมร่วมกันเพื่อเตรียมความพร้อม (JPM) และการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียน (SOM)

- มีส่วนร่วมในการประชุมอาเซียนกับคู่เจรจา และการประชุมกับหน่วยงานในระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศอื่นๆ

- ประสานงานกับหน่วยงานชั้นนำระดับชาติที่เกี่ยวข้อง และปฏิบัติภารกิจถาวรสำหรับอาเซียน ซึ่งเป็นภารกิจเกี่ยวกับเรื่องราวอาเซียนต่างๆ ของบรูไนในกรุงจกาทาร์

- ร่วมงานอย่างใกล้ชิดกับสำนักเลขาธิการอาเซียนในกรุงจกาทาร์ และตัวแทนของประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ

6

ระบบการพัฒนาข้าราชการ

6.1 ภาพรวมของการพัฒนาข้าราชการ

ข้าราชการพลเรือนในประเทศไทยบรูไนถือได้ว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญของรัฐบาลในการบริหารประเทศทั้งในด้านการพัฒนาประเทศ และการให้บริการประชาชน โดยเน้นไปที่ความโปร่งใสในการดำเนินงาน ซึ่งสมเด็จพระสุลต่าน Mu'izzaddin Waddaulah ของสุลต่านและผู้ปกครองสูงสุด (Yang Di-Pertuan) แห่งบรูไนดารุสซาลามบรูไนได้กล่าวถึงบทบาทของข้าราชการพลเรือนไว้ในช่วงปี ค.ศ. 1984 ว่า^[24]

"บรูไนจะต้องเป็นเอกราชตลอดกาล เป็นประชาธิปไตยและเป็นมลายูเสรี มุสลิมในระบอบกษัตริย์ตามคำสอนของศาสนาอิสลามตาม Ahlis Sunnah Waljemaah และอยู่บนพื้นฐานของหลักการของเสรีภาพความไว้วางใจและความยุติธรรมและการแสวงหา..... ความสงบสุขและความปลอดภัย สวัสดิการและความสุขของประชาชนของเรา....."

จากพระราชดำรัสของสมเด็จพระราชาธิบดี ทรงย้ำให้เห็นถึงความสำคัญของข้าราชการอันเป็นกลไกของการขับเคลื่อนประเทศ ข้าราชการเป็นผู้ช่วยและผู้ปฏิบัติในการนำแผนนโยบายสู่การปฏิบัติ ฯลฯ ข้าราชการในบรูไนจึงเป็นกำลังสำคัญที่รัฐบาลบรูไนดูแลอย่างใกล้ชิดและด้วยปรัชญาการปกครอง MIB มลายู อิสลามและพระมหากษัตริย์ที่องค์สมเด็จพระราชาธิบดีทรงเป็นทั้งประมุขภายใต้ระบบสมบูรณาญาสิทธิราช และพระองค์ยังดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีกระทรวงกลาโหมและรัฐมนตรีคลังจึงทำให้เห็นภาพของศูนย์กลางอำนาจในการตัดสินใจสำคัญในการผลักดันให้เกิดการพัฒนาในทุกๆด้าน โดยเฉพาะข้าราชการพลเรือนนั้นรัฐบาลมีนโยบายที่ให้

ข้าราชการพลเรือนได้รับการพัฒนาในด้านต่างๆไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมงต่อปี

ในด้านนโยบายสำหรับข้าราชการพลเรือนนั้น รัฐบาลได้กำหนดให้สำนักนายกรัฐมนตรี (the Prime Minister's Office) รัฐมนตรีกระทรวงคลัง (the Ministry of Finance) และคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (the Public Service Commission) หรือ SPA – Suruhanjaya Perkhidmatan Awam เป็นหน่วยงานหลักในการรับผิดชอบที่ดูแลพรวมข้าราชการพลเรือนทั้งหมด ซึ่งคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (the Public Service Commission: PSC) หรือ SPA เป็นหน่วยงานอิสระที่ทำหน้าที่สรรหา คัดเลือกบุคคลที่จะเข้ามารับราชการ และทำหน้าที่ถวายคำแนะนำต่อองค์สมเด็จพระราชาธิบดีในการแต่งตั้งโยกย้าย เลื่อนขั้น ควบคุมวินัยข้าราชการ ยกเว้นทหาร ตำรวจและหน่วยราชทัณฑ์

นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานที่ทำงานสนับสนุน สนองนโยบายสำนักนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีกระทรวงคลังและคณะกรรมการข้าราชการ

พลเรือน ได้แก่

1. หน่วยงานราชการพลเรือน (Public Service Department: PSD) หรือ (JPA – Jabatan Perkhidmatan Awam)
2. หน่วยงานบริการด้านการจัดการ (Management Services Department: MSD)
3. สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน (Civil Service Institute: CSI) หรือ (IPA – Institut Perkhidmatan Awam)
4. Jawatan Kuasa Tanggagaji และ Syarat-Syarat Perkhidtan (JTG)

5. Jawatan Kuasa Pembaharuan Perkhidmatan Awam (JPPA)

นอกจาก 5 หน่วยงานที่สนับสนุนนโยบายและการทำงานของสำนักนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีกระทรวงคลังและคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนแล้ว ยังมีสถาบันการศึกษาอย่างมหาวิทยาลัยบรูไน (UBD: Universiti Brunei Darussalam) ที่รับผิดชอบในการบริหาร สถาบันเพื่อการสร้างผู้นำนวัตกรรม และความก้าวหน้า (Institute for Leadership, Innovation and Advancement – ILIA) และศูนย์นวัตกรรมวิธีการบริหารจัดการภาครัฐสมัยใหม่ (e-Government Innovation Centre) ซึ่งหน่วยงานต่างๆ ที่กล่าวมาต่างได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลอย่างเต็มที่ ทั้งได้รับโอกาสในการอบรมดูงานจากพันธมิตรในการพัฒนาข้าราชการร่วมกับวิทยาลัยข้าราชการพลเรือน (Civil Service College) ของประเทศสิงคโปร์ และ INTAN ของประเทศมาเลเซีย ^[12] ฯลฯ

ในส่วนความสำคัญของข้าราชการนี้ นาย Dato Paduka Hj Abdul Wahab Juned รัฐมนตรีช่วยว่าการสำนักนายกรัฐมนตรี ^[25] ได้กล่าวถึง

การปฏิรูประบบราชการในบรูไน ในงานพิธีเปิดโครงการพัฒนาผู้บริหาร สำหรับข้าราชการอาวุโส ครั้งที่ 20 เมื่อวันที่ 27 เมษายน พ.ศ. 2557 ว่า “ระบบราชการไม่ควรอยู่ในสภาพเดิมเป็นระยะเวลาานานๆ” จากคำกล่าวนี้จะเห็นได้ว่าวิสัยทัศน์ของระบบราชการของประเทศบรูไน ที่ส่งเสริมให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยยังได้กล่าวอีกว่า “การเมือง การพัฒนาทางเศรษฐกิจ และการศึกษา มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของการให้บริการ” โดยกล่าวเพิ่มเติมว่า “นี่เป็นหนึ่งในงานที่ใหญ่ที่สุดของเราในฐานะราชการพลเรือน เพื่อให้แน่ใจว่านโยบายสาธารณะไม่ได้ลำเอียงแต่ก่อให้เกิดก้าวหน้ามากขึ้น” จากคำกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า ระบบราชการของบรูไนให้ความสำคัญต่อความเสมอภาคในการให้บริการที่ดีแก่ประชาชนอย่างเท่าเทียม ทั้งนี้ทั้งนั้นก็ต้องมีการพัฒนาระบบที่ดีให้มีความทันสมัยต่อทั้งเศรษฐกิจ การศึกษา การเมืองที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

6.2 กลยุทธ์การพัฒนาข้าราชการ

กลยุทธ์ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของหน่วยงานภาครัฐบรูไน^[9]

1) รวบรวมนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทั้งหมดแล้ว นำมาวางแผนให้ครอบคลุมทุกๆ กระทรวง ทุกๆ แผน และนำนโยบายไปปฏิบัติจริง เพื่อการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของข้าราชการในระยะยาว ขณะเดียวกันก็ทำให้นโยบายต่างๆ เชื่อมโยงกับการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่งรายบุคคล และการประเมินผลงานรายบุคคล ผูกติดกับกลยุทธ์การพัฒนาที่จำเป็น ซึ่งจะช่วยในการปิดช่องว่างและจุดอ่อนรายบุคคล

2) พัฒนาผู้เชี่ยวชาญและบุคลากรผู้ที่สามารถขับเคลื่อนกลยุทธ์ในด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยเพิ่มบทบาทให้ผู้เชี่ยวชาญมีหน้าที่มากกว่าการจัดการเรื่องการเงินการฝึกอบรมแก่ข้าราชการเพียงอย่างเดียว แต่เปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญเป็นตัวแทนของหน่วยงานด้านทรัพยากรมนุษย์สำหรับประเทศชาติ โดยผู้เชี่ยวชาญจะต้องมุ่งเป้าความรับผิดชอบในการทำงานไปที่การทำงานหลักของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยเน้นในเรื่องของความชำนาญด้านที่แตกต่างจากนักทรัพยากรมนุษย์คนอื่นคือ เน้นที่การปรับโครงสร้างองค์การ

3) จัดผู้เชี่ยวชาญด้านทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นส่วนหนึ่งของทีมวางแผนกลยุทธ์ ผู้เชี่ยวชาญไม่ควรมีส่วนกับหน่วยปฏิบัติการ แต่ผู้เชี่ยวชาญควรเป็นคู่คิดเชิงกลยุทธ์ (Strategic Partner) หรือเป็นเสมือนหุ้นส่วนกลยุทธ์กับการทำงานหน้าที่สำคัญๆ ขององค์การ เช่น การวางแผนทางการพัฒนาหน่วยงานภาครัฐ การวางแผนกลยุทธ์ขององค์การที่จะต้องวางแผนให้สอดคล้องกับกลยุทธ์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

4) ใช้ระบบการอบรมที่มุ่งเน้นการพัฒนาคนให้เกิดความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่ตอบสนองให้เกิดการทำงานเพื่อบรรลุตามสมรรถนะ (Competency) ที่กำหนดไว้ โดยมีการติดตามวัดผลและการประเมินผลการปฏิบัติ หรือที่เรียกว่า การฝึกอบรมบนฐานสมรรถนะ (Competency-based Training) และใช้การวิเคราะห์ความจำเป็นในการฝึกอบรม (Training Needs Analysis) หรือที่เรียกย่อๆว่า TNA เพื่อวิเคราะห์ประสิทธิภาพการฝึกอบรม เพื่อช่วยในการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ ทำให้ผลการปฏิบัติงานของข้าราชการดีเลิศ และข้าราชการแต่ละคนมีการพัฒนาความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคลเอง การวิเคราะห์ TNA

ยังช่วยให้หน่วยงานได้ผลประโยชน์สูงสุด และมีการพัฒนารูปแบบการทำงาน

5) ใช้เทคโนโลยีเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน เช่น การทำ e-Learning กับข้าราชการ เพราะรัฐบาลให้ความสำคัญกับเรื่องนี้มาก เห็นได้จากแผนพัฒนาแห่งชาติฉบับปี พ.ศ. 2550-2555 ที่ลงทุนใช้เงินกับการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ให้เป็น e-Government ถึง 1.1 พันล้านบาทในดอลลาร์

ประเทศบรูไนดารุสซาลามได้พัฒนาระบบบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Management Systems-HRMS) ของส่วนราชการทุกส่วน โดยใช้โปรแกรมสารสนเทศด้านระบบการบริหารจัดการพนักงานของรัฐ (Government Employee Management System: GEMS) เข้ามาช่วย ซึ่งเป็นโครงการที่ทันสมัยและได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยมอบหน้าที่ให้หน่วยงานราชการพลเรือน (Public Service Department-PSD) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่กำกับดูแลและใช้ระบบนี้ เพื่อการบริหารข้อมูลข้าราชการพลเรือนของประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการเพิ่มศักยภาพการบริหารกำลังคนภาครัฐ สนับสนุนการวางแผนและการจัดการองค์การ การบริหารแผนการ สืบทอดตำแหน่ง และการบริหารทรัพยากรบุคคลของรัฐบาล

หน้าที่ความรับผิดชอบหลักของ GEMS คือ การบริหารจัดการข้อมูลกำลังคนภาครัฐ (HR Data Management) ปัจจุบันมีข้อมูลกำลังคนภาคราชการพลเรือนมากกว่า 56,000 ราย ทั้งที่เป็นข้อมูลส่วนบุคคล การรับสมัคร รวมทั้งการบริหารจัดการข้อมูลกำลังคนในด้านอื่น

GEMS ใช้ระบบปฏิบัติการเป็น Windows-based System ส่วนฐานข้อมูลใช้ Platform Oracle 9.0 มีลักษณะการทำงานบน Web-based Application ซึ่งจำเป็นต้อง Log in โดยใช้ Username และ Password ระบบจะดำเนินการ back up ข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ ส่วนฐานข้อมูล หรือ Data Recovery Site จะติดตั้งไว้คนละอาคาร รวมทั้งสิ้น 3 Sever เพื่อความปลอดภัยของข้อมูลและเพื่อการบริหารความเสี่ยง (Risk Management) การปรับแก้ข้อมูลบุคคลของ GEMS สามารถดำเนินการได้ 2 รูปแบบ คือ

1) ข้าราชการ เป็นผู้แก้ไขข้อมูลด้วยตนเอง หากข้อมูลนั้นเป็นข้อมูลส่วนบุคคล อาทิ หมายเลขโทรศัพท์ ที่อยู่ หรือไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์

2) ผู้มีหน้าที่บริหารข้อมูลกำลังคน หรือ Administrator เป็นผู้แก้ไข หรือเพิ่มเติมข้อมูล หากข้อมูลนั้นเกี่ยวข้องกับการบริหารกำลังคนและ/หรือข้อมูลที่ต้องมีการตรวจสอบความถูกต้องก่อนที่จะนำเข้าสู่ฐานข้อมูล อาทิ วุฒิการศึกษา การเลื่อนขั้นเงินเดือน การแต่งตั้ง เป็นต้น ^[12]

นอกจากนี้ยังมีตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นว่ารัฐบาลบรูไนเอาจริงเอาจังกับการพัฒนาคนในสาขาอาชีพต่างๆ เช่น

ระบบการพัฒนาคุณภาพวิชาชีพทันตแพทย์บรูไน

บรูไนมีระบบการพัฒนาคุณภาพวิชาชีพ (Continuing Professional Development-CPD) ทันตแพทย์บรูไนทุกคนต้องเก็บคะแนน CPD และต้องได้คะแนน CPD อย่างน้อยปีละ 30 คะแนน (เข้าฟังวิชาการ 1 ครั้งได้ 1 คะแนน) และคะแนนจะสามารถเก็บได้จากการทำกิจกรรมพัฒนาวิชาการ ทันตแพทย์ทุกคนต้องให้การรักษาน้อยสัปดาห์ละ

2 วัน เพื่อรักษาสถานะใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทันตกรรมในเรื่องกำลังคนด้านทันตสาธารณสุข บรูไนมองว่าการผลิตทันตแพทย์มีราคาสูง หากคนเข้ามาทำงานและทำให้คงอยู่ในระบบได้ยาก จึงเห็นว่าการผลิตบุคลากรที่มีความสามารถครบ ได้แก่ เป็นทั้ง Dental Hygienist และ Dental Therapist ในคนเดียวกันจะมีความคุ้มค่า ทั้งนี้เพื่อให้บริการปฐมภูมิ บริการในเด็ก และการให้ทันตสุขศึกษา นอกจากนี้ยังเน้นเรื่องการอบรมเพิ่มพูนความรู้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่องแก่บุคลากรเหล่านี้ เพื่อคงไว้ซึ่งมาตรฐานการให้บริการอีกด้วย

การให้บริการทันตกรรมนอกจากบุคลากรที่มีคุณภาพแล้ว ยังต้องอาศัยเครื่องมือ อุปกรณ์ต่างๆ ที่อยู่ในสภาพพร้อมให้บริการอยู่เสมอ ประเทศบรูไนมีหน่วยงานวิศวกรโดยเฉพาะที่ให้การดูแลเครื่องมือทางการแพทย์ต่างๆ เพื่อให้พร้อมใช้งานได้เต็มประสิทธิภาพอยู่เสมอ หน่วยงานนี้จะให้การดูแลหน่วยทำฟันทุกหน่วยให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ คอยเปลี่ยนครุภัณฑ์ เครื่องมือ เมื่อหมดอายุหรือล้าสมัย

มีคณะกรรมการที่มีหน้าที่กำหนด และตรวจสอบเครื่องมือเครื่องใช้ทุกชิ้นให้ทำงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

ส่วนด้านความปลอดภัยและสุขภาพของผู้ให้บริการก็มีการดูแลอย่างครบถ้วน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการควบคุมการติดเชื้อในคลินิก การกำจัดขยะ การป้องกันรังสี ตลอดจนการจัดสภาพแวดล้อมในคลินิกให้เอื้อต่อการทำงาน และส่งเสริมสุขภาพของพนักงานบรูไนให้มีมาตรฐานในเรื่องเหล่านี้ทั้งหมด มีการพิมพ์เป็นคู่มือและต้องมีการปรับปรุงทุก 2 ปีเพื่อให้ทันสมัยอยู่เสมอ และต้องมีการตรวจประเมินเพื่อให้มีการดำเนินการตามมาตรฐานเหล่านี้อย่างเคร่งครัด โดยราคาค่าบริการสำหรับประชากรชาวบรูไนคิดค่าลงทะเบียนเพียง 1 ดอลลาร์เท่านั้น (ประมาณ 25 บาท) หรือหากเป็นข้าราชการบรูไนต้องเสียค่าลงทะเบียน 3 ดอลลาร์ (ประมาณ 75 บาท) ทั้งนี้จะได้รับบริการทุกอย่างฟรี แต่หากไม่ใช่ชาวบรูไนจะต้องเสียค่าลงทะเบียน 5 ดอลลาร์ (ประมาณ 125 บาท) เช่น ถอนฟันคุณจะต้องจ่ายถึง 50 ดอลลาร์ (ประมาณ 1,250 บาท) ขณะที่ชาวบรูไนและข้าราชการบรูไนจะได้รับบริการนี้ฟรี แม้บรูไนจะมีการดำเนินการในมิติของคุณภาพครบถ้วนทุกด้านเช่นนี้ แต่ก็ยังมีด้านที่ท้าทายให้ปรับปรุงอยู่อีกหลายประการด้วยกัน อันได้แก่ เรื่องความขาดแคลนทันตบุคลากร ทันตแพทย์บรูไนต้องทำงานในหลายหน้าที่ การหากำลังคนใหม่ๆ และการคงกำลังคนเก่าให้อยู่ในระบบยังเป็นปัญหา การมีสถานที่จำกัด ทำให้การขยายบริการทำได้ยาก การที่ประชาชนมีความต้องการบริการอย่างมาก และการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ทางทันตกรรมที่ต้องสั่งจากต่างประเทศ นอกจากนี้งานด้านการป้องกันยังไม่เพียงพอ เหล่านี้ล้วนเป็นความท้าทายของงานทันตสาธารณสุขบรูไนทั้งสิ้น

6.3 หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการพัฒนาข้าราชการ

สำหรับหน่วยงานสำคัญที่ดูแลรับผิดชอบการพัฒนาข้าราชการพลเรือนมีหลายหน่วยงาน ซึ่งทำหน้าที่ต่างกัน ซึ่งประกอบด้วย

1. หน่วยงานราชการพลเรือน (Public Service Department: PSD) หรือ (JPA–Jabatan Perkhidmatan Awam) เป็นหน่วยงานกำหนดนโยบายและดำเนินงาน ด้านการบริหารและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

2. หน่วยงานบริการด้านการจัดการ (Management Services Department: MSD) เป็นหน่วยงานที่ทำงานด้านการพัฒนาและวิจัย เพื่อช่วยให้รัฐบาล ให้บริการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดีขึ้น โดยทำหน้าที่เหมือนที่ปรึกษา ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการให้บริการ

3. สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน (Civil Service Institute: CSI) หรือ (IPA – Institut Perkhidmatan Awam) ทำหน้าที่ฝึกอบรมข้าราชการ ทั้งในด้านความรู้ทักษะและภาวะผู้นำ

4. Jawatan Kuasa Tanggagaji และ Syarat-Syarat Perkhidatan (JTG) เป็นผู้รับผิดชอบในการทบทวนเงินเดือน โครงสร้างเงินเดือน รูปแบบการบริการ และข้อบังคับราชการ

5. Jawatan Kuasa Pembaharuan Perkhidmatan Awam (JPPA) เป็นผู้รับผิดชอบความทันสมัยของภาครัฐ ซึ่งรวมถึงการปรับโครงสร้างและทบทวนความทันสมัยของการเปลี่ยนแปลงของหน่วยงานภาครัฐและข้าราชการพลเรือน

นอกจากนี้ยังมีมหาวิทยาลัยบรูไน (UBD : Universiti Brunei Darussalam) ที่เป็นผู้กำกับดูแลสถาบันเพื่อการสร้างผู้นำนวัตกรรม และความ

ก้าวหน้า (Institute for Leadership, Innovation and Advancement – ILIA) และศูนย์นวัตกรรมวิธีการบริหารจัดการภาครัฐสมัยใหม่ (e-Government Innovation Centre) ซึ่งทั้ง 2 หน่วยงานนี้มีบทบาทร่วมในการพัฒนาข้าราชการไปในทิศทางที่รัฐบาลต้องการ โดยเฉพาะตามวิสัยทัศน์บรูไน พ.ศ. 2578 (WAWASAN 2035) ซึ่งแผนพัฒนาประเทศระยะยาว ที่มุ่งเน้นการรักษาความเจริญรุ่งเรืองของประเทศให้สามารถดำเนินได้อย่างต่อเนื่องในอนาคต โดยมุ่งเน้น 3 ประเด็นสำคัญ ดังนี้

1) การส่งเสริมให้ประชาชนในชาติมีการศึกษาและทักษะที่ดี สามารถประสบความสำเร็จในชีวิต

2) การส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนให้อยู่ในอันดับต้นของโลก (ติดอันดับหนึ่งในสิบ) ด้วยการจัดหาที่อยู่อาศัยที่เหมาะสม มีมาตรฐานการใช้ชีวิตที่ดี และรักษาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

3) การพัฒนาระบบเศรษฐกิจให้มีความยั่งยืน สร้างระบบเศรษฐกิจให้เกิดการขยายตัว เพิ่มโอกาสทางธุรกิจ (ประชาชนมีรายได้อีกต่อหัวต่อคนติดอันดับหนึ่งในสิบของโลก)

จากวิสัยทัศน์ข้างต้นรัฐบาลบรูไนได้มอบภาระหน้าที่ให้ทุกหน่วยงานได้ร่วมกันทำงาน และทุกหน่วยงานต่างมีบทบาทที่ต่างกัน ซึ่งบทบาทในภาคปฏิบัติ มีหน่วยงานที่น่าสนใจดังนี้คือ 1. สถาบันข้าราชการพลเรือน (Civil Service Institute – CSI) 2. สถาบันเพื่อการสร้างผู้นำ นวัตกรรมและความก้าวหน้า (Institute for Leadership, Innovation and Advancement–ILIA) และ 3. ศูนย์นวัตกรรมวิธีการบริหารจัดการภาครัฐสมัยใหม่ (e-Government Innovation Centre) ซึ่งทั้ง 3 หน่วยงานมีบทบาทหน้าที่ดังนี้^[12]

1. สถาบันข้าราชการพลเรือน (Civil Service Institute -CSI)^[12] หรือเรียกชื่อตามภาษาท้องถิ่นว่า The Institut Perkhidmatan Awam – IPA

สถาบันนี้เป็นหน่วยงาน การฝึกอบรม (Training) การให้คำปรึกษา
แนะนำ (Consultation) การทำวิจัยในบริบทที่เกี่ยวข้อง (Research)
ซึ่งภาคปฏิบัติที่ผ่านมามีบทบาทหลักในการฝึกอบรมข้าราชการพลเรือน
ของประเทศ ทำหน้าที่ในการดำเนินการฝึกอบรม รวมทั้งการให้คำปรึกษา
แนะนำ ออกแบบ และจัดหลักสูตรฝึกอบรมต่างๆ ที่สำคัญได้สร้างคุณค่า
ร่วม ในเรื่อง

- ความซื่อสัตย์สุจริต (Integrity)
- ความเป็นมืออาชีพ (Professional) ความเป็นคุณภาพ (Quality)
- ความมุ่งเน้นที่ลูกค้าหรือผู้รับบริการ (Customer Focused)

ซึ่งบทบาทที่มากขึ้นที่มองแนวการตลาด(Market Oriented) ทำให้
สถาบันข้าราชการพลเรือน (Civil Service Institute) หรือ IPA มีการ
ปรับรูปแบบการบริหารและการดำเนินงานใหม่ โดยเพิ่มสำคัญ
เกี่ยวกับการตลาดและลูกค้า (Marketing Perspective / Customer
Oriented) มากขึ้น สนับสนุนความต้องการของลูกค้าหรือผู้รับบริการ
ในบริบทที่เกี่ยวข้อง เช่น การฝึกอบรม การให้คำปรึกษาแนะนำ หรือ
การทำวิจัยที่สนองความต้องการของลูกค้ามากขึ้น จึงมีการยกระดับ
ความสำคัญของหน่วยงานวิจัยให้มากขึ้นตามไปด้วย โดยวางกลยุทธ์การ
ดำเนินงานอย่างเป็นระบบ สมเหตุสมผล และสามารถนำไปใช้อย่างมี
ประสิทธิภาพบนพื้นฐานความจำเป็นและตอบสนองความต้องการของ
กลุ่มลูกค้าได้อย่างเต็มที่ อีกทั้งสถาบันข้าราชการพลเรือน(CSI) มีแผนที่จะ
ดำเนินการปรับภาพลักษณ์องค์กร เพื่อการสร้างภาพลักษณ์ที่ชัดเจน
และเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์องค์กรอย่างยั่งยืนและต่อเนื่อง จึงจัด
ทำหลักสูตรรองรับในการฝึกอบรมต่างๆ มีดังนี้

ตารางที่ 5 หลักสูตรที่ใช้ฝึกอบรม

Clusters	No. of Course
พัฒนาภาวะผู้นำ (Leadership Development-LD)	23
การวิเคราะห์ห้องค์การและการพัฒนา (Organizational Analysis and Development)	24
การสื่อสารและการบริการลูกค้า (Communication and Customer Service)	28
การบริหารจัดการและการกำกับดูแล (Management and Supervisory)	85
เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Communication Technology)	17
Total	177

สำหรับหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) การพัฒนาทักษะ (Skill Development) มีจำนวนทั้งสิ้น 17 หลักสูตร ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน (CSI) ให้ความสำคัญกับการฝึกอบรมข้าราชการยุคใหม่ให้มีความเชี่ยวชาญ และเข้าสู่ยุคสารสนเทศอย่างจริงจัง

ในระยะเวลาที่บริการข้าราชการหรือหน่วยงานอื่นอยู่นี้ สถาบันข้าราชการพลเรือน (CSI) ได้เร่งขยายตัวในการพัฒนาข้าราชการด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ หรือ e-Learning โดยตั้งเป้าหมายไว้ว่า ในปี พ.ศ. 2558 จะเปิดหลักสูตร e-Learning แบบครบวงจร (Full Scale) ซึ่งนโยบายดังกล่าวได้ตอกย้ำอย่างชัดเจนถึงการให้ความสำคัญในการฝึกอบรมข้าราชการยุคใหม่ให้มีความเชี่ยวชาญและเข้าสู่ยุคสารสนเทศได้อย่างดียิ่งขึ้น ซึ่งสถาบันข้าราชการพลเรือน (CSI) ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตรผู้นำและดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยเรียกว่า เส้นทางพัฒนาผู้นำ (Leadership Pipeline) รวมทั้งให้ความสำคัญกับการเร่งรัดคนเก่ง (Talent Acceleration Program) เพื่อสร้างให้เป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพในอนาคต

ภาพที่ 15 สถาบันเพื่อการสร้างผู้นำ นวัตกรรม และความก้าวหน้าทางภารกิจ

นอกจากการมีข้าราชการพลเรือนเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักแล้ว สถาบันข้าราชการพลเรือนยังให้การสนับสนุนด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (HRD) กับหน่วยงาน NGOs อีกด้วย เนื่องจากเป็นนโยบายในการเปิดประตู (Open-Door) เพื่อเชื่อมสัมพันธ์กับหน่วยงานดังกล่าว และเป็นนโยบายที่ให้โอกาสในการเรียนรู้โดยไม่ยึดติดกรอบความคิด อีกทั้ง NGOs ไม่ได้รับการสนับสนุนโดยตรง (ด้วยงบประมาณ) จากรัฐบาล ดังนั้นรัฐบาลจึงต้องให้การสนับสนุนและร่วมรับผิดชอบต่อสังคมด้วยการเพิ่มนโยบายด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นหนึ่งในเป้าหมายของ WAWASAN 2035 ที่เปิดให้ทุกองค์กรได้รับการพัฒนาที่มาจากรัฐบาล

ซึ่งสถาบันข้าราชการพลเรือน (Civil Service Institute – CSI) หรือ IPA ได้ตอบสนองนโยบาย โดยได้กำหนดและดำเนินการจัดโปรแกรมการฝึกอบรมที่หลากหลายสำหรับการพัฒนาทักษะความรู้และคุณภาพความเป็นผู้นำของราชการ เพื่อความสมบูรณ์ในการบริหารภาครัฐ

จากบทบาทข้างต้น จึงกล่าวได้ว่า สถาบันข้าราชการพลเรือน (CSI) เป็นแกนสำคัญของประเทศในการขับเคลื่อนความเปลี่ยนแปลง โดยยึดหลักวิสัยทัศน์บรูไน พ.ศ. 2578 (WAWASAN 2035) และเป็นผู้สร้างข้าราชการพลเรือนยุคใหม่ที่มีประสิทธิภาพในการสนับสนุนการพัฒนาประเทศ รวมทั้งได้เพิ่มศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ และปลูกฝังวัฒนธรรมการทำงานเชิงบวกให้แก่ข้าราชการและพนักงานรัฐ

2. สถาบันเพื่อการสร้างผู้นำ นวัตกรรม และความก้าวหน้า (Institute for Leadership, Innovation and Advancement -ILIA)^[12]

สถาบันนี้เป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัยบรูไน (UBD: Universiti

Brunei Darussalam) และถือเป็นปีกด้านธุรกิจ (Business Wing) ของสถานศึกษาดังกล่าว ILIA เป็นสถาบันแห่งแรกและแห่งเดียวในประเทศบรูไนดารุสซาลามที่รับผิดชอบการพัฒนาผู้นำและนวัตกรรมเป็นการเฉพาะ โดยมีความมุ่งหมายที่จะเป็นศูนย์รวมการศึกษาวิจัยและการฝึกอบรม เพื่อประโยชน์สำหรับการเตรียมความพร้อมต่อการเผชิญหน้ากับทุกปัจจัยที่ท้าทายและมีผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศ โดยเน้นการสร้างผู้นำและนวัตกรรม ที่มีความเข้าใจถึงวัฒนธรรมของการยกระดับวิวัฒนาการและการเปลี่ยนแปลง ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการสนับสนุนความเจริญก้าวหน้าการพัฒนาสังคม รวมทั้งการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคธุรกิจ ภาควิชาการ และภาคสังคม ในการกำหนดและใช้ประโยชน์จากวิธีการและช่องทางการทำงานร่วมกัน เพื่อการพัฒนาประเทศ

นอกจากนี้ ยังเน้นถึงการสร้างผู้นำที่มีคุณภาวะ ที่สามารถแก้ปัญหาได้ในทุกบริบท ทั้งตระหนักถึงความสำคัญของภาวะผู้นำซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนองค์การและสถานการณ์ทางสังคม ซึ่งต้องเข้าใจว่ามีวิธีการที่หลากหลายในการแก้ไขปัญหาและเผชิญหน้ากับความท้าทาย

ปัจจุบัน สถาบันเพื่อการสร้างผู้นำ นวัตกรรม และความก้าวหน้า (Institute for Leadership, Innovation and Advancement-ILIA) มี Dr. Azaharaini Hj Mohd Jamil ซึ่งเป็นอดีตผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน (CSI) เป็นผู้อำนวยการสถาบัน ซึ่งการแต่งตั้ง Dr. Azaharaini Hj Mohd Jamil นี้สะท้อนให้เห็นถึงความต่อเนื่องในการพัฒนาข้าราชการของประเทศบรูไนดารุสซาลาม ที่คัดสรรบุคคลเข้ามา

ทำหน้าที่บริหารหน่วยงาน ILIA โดยคัดเลือกจากผู้มีประสบการณ์สูงในวิชาชีพการพัฒนาและฝึกอบรม และด้วยสมมุติฐานที่ว่า “บทบาทผู้นำควรมีอยู่ในทุกๆที่ (Leader role should be everywhere)” การพัฒนาผู้นำของ ILIA จึงมิได้จำกัดเฉพาะผู้บริหารระดับสูงเท่านั้น แต่ยังจัดโปรแกรมพัฒนาผู้บริหารสำหรับเจ้าหน้าที่บริหารจัดการระดับต้น (Executive Development Program for Junior Management Staff) โปรแกรมพัฒนาผู้บริหารสำหรับเจ้าหน้าที่บริหารจัดการระดับกลาง (Executive Development Program for Middle Management Offices) และโปรแกรมพัฒนาผู้บริหารสำหรับเจ้าหน้าที่บริหารจัดการระดับสูง (Executive Development Program for Senior Govern-

ment Officers) รวมทั้งการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมอื่นที่จำเป็นสำหรับผู้นำ อาทิ การเจรจาต่อรอง และการบริหารความขัดแย้ง รวมถึงบริบทของการพัฒนาผู้นำในภาพรวม ฯลฯ

ในส่วนรูปแบบการฝึกอบรมสำหรับผู้นำระดับสูงของ ILIA จะเน้นที่การใช้ แบบทดสอบโดยการจำลองสถานการณ์ในอนาคตเป็นหลัก เพื่อคาดการณ์อนาคตและใช้เป็นต้นแบบในการวางแผนงานและเตรียมคนไว้ล่วงหน้า

แม้ว่าประเทศบรูไนดารุสซาลามจะเป็นประเทศที่ร่ำรวย ประชาชนมีฐานะความเป็นอยู่ที่ยั่งยืน ไม่เดือดร้อนในการครองชีพ เนื่องจากได้รับสวัสดิการจากรัฐอย่างเต็มที่ อันเป็นผลมาจากความอุดมสมบูรณ์ของน้ำมันและทรัพยากรธรรมชาติ แต่รัฐบาลก็ตระหนักและให้ความสำคัญต่อการเตรียมความพร้อม หากประเทศจะต้องประสบกับวิกฤตหรือสถานการณ์ที่ไม่คาดฝัน หรือสถานการณ์ที่ทำให้ประเทศตกต่ำ อาทิ การบริหารประเทศในภาวะที่เกิดการขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติ หรือความท้าทายในการบริหารกำลังคนที่ไม่คุ้นเคยกับการทำงานท่ามกลางการต่อสู้แข่งขัน และด้วยการคาดการณ์ดังกล่าว ILIA จึงเน้นที่การสร้าง ความท้าทาย หรือสร้างสถานการณ์จำลองเพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ร่วมกันคิด แก้ปัญหา หรือหาทางป้องกันสถานการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้น ด้วยวิธีการใช้แบบทดสอบโดยการจำลองสถานการณ์ในอนาคตมากกว่าที่จะใช้วิธีการอบรมในห้องเรียนทั่วไป ILIA ไม่เน้นการฝึกอบรมในชั้นเรียน แต่เน้นที่การกระตุ้นความคิดและการวางแผน และด้วยความเป็นประเทศที่มีอำนาจในการใช้จ่าย ILIA จึงสามารถจัดประชุมด้านการเรียนรู้ (Learning Forum) โดยเชิญกูรูระดับโลกมาเป็นผู้บรรยายให้แก่

ข้าราชการได้อย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งยังทำลายกำแพงกีดขวางระหว่าง
ภาครัฐและเอกชน ด้วยการเปิดโอกาสให้ผู้นำองค์การทั้งของภาครัฐและ
เอกชนเข้ามาร่วมรับการอบรมร่วมกันในทุกหลักสูตร เพราะ ILIA เชื่อมั่น
ว่าเครือข่ายเป็นอีกหนึ่งปัจจัยของความสำเร็จในการบริหารงานของผู้นำ
ทุกระดับ การเข้าฝึกอบรมในหลักสูตรผู้นำของ ILIA ถือเป็น การได้
ประโยชน์ร่วมกันระหว่างผู้เข้าร่วมอบรมและสถาบันการฝึกอบรม กล่าว
คือ หากผู้เข้ารับการอบรมมีปัญหาหรือมีกรณีศึกษาในหน่วยงานของตน
ก็สามารถนำมาเป็นประเด็นวิเคราะห์หรือใช้เป็นกรณีศึกษาในชั้นเรียนได้
ทำให้หน่วยงานผู้เรียนไม่ต้องจ้างที่ปรึกษาเพื่อแนะนำหรือแก้ปัญหา อีกทั้ง
ผู้จัดการฝึกอบรมก็ได้กรณีศึกษาของหน่วยงานนั้นเป็นวัตถุดิบในการ
พัฒนาผู้เรียนต่อไป ซึ่งถือเป็นการสร้างองค์ความรู้ที่ได้ประโยชน์ร่วมกัน
จากการดำเนินการข้างต้นจะเห็นได้ว่า ILIA นั้นมีบทบาทและความรับผิดชอบ
โดยตรงต่อการพัฒนาผู้นำ และการทำงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมี
จุดเน้นที่การแสวงหาความก้าวหน้าทางวิชาการในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ
การพัฒนาความเป็นผู้นำ นวัตกรรม ความรับผิดชอบ รวมทั้งส่งเสริม และ
เผยแพร่ความรู้ดังกล่าวในการพัฒนาผู้นำที่โดดเด่นทั้งในภาครัฐ เอกชน
และสังคม อีกทั้ง ILIA ให้บริการทั้งการจัดหลักสูตรฝึกอบรม การจัด
ประชุมทางวิชาการ และการให้คำปรึกษาแนะนำแก่ส่วนราชการและ
หน่วยงานเอกชน โดยเป็นอีกหนึ่งหน่วยงานหลักที่เข้ามามีบทบาทสำคัญ
ในการพัฒนาประเทศบูรณาการในดารุสซาลาม และมีเป้าหมายว่าจะขยาย
บทบาทความสำคัญออกไปในระดับภูมิภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเป็น
สะพานหรือตัวเชื่อมโยงการยกระดับสถานะของมหาวิทยาลัย และการ
พัฒนาผู้นำในระดับชาติและระดับโลก

3. ศูนย์นวัตกรรมวิธีการบริหารจัดการภาครัฐสมัยใหม่ (e-Government Innovation Centre)^[12] eG.InC

ศูนย์นี้ถูกสร้างขึ้นตามอนุสัญญาหลวงพระบาง หรือ “Luang Prabang Joint Declaration” ที่บรูไนรับเป็นเจ้าภาพในการจัดตั้งศูนย์นวัตกรรมวิธีการบริหารจัดการภาครัฐสมัยใหม่ (e-Government Innovation Centre) หรือ eG.InC เพื่อสร้างขีดความสามารถของมนุษย์ในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) และให้คำปรึกษาที่เหมาะสมแก่รัฐบาลในการพัฒนาไปสู่รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์อย่างเต็มรูปแบบของประเทศในกลุ่มอาเซียน

ศูนย์นวัตกรรม eG.InC ถูกกำหนดโดยรัฐบาลบรูไนให้เป็นอีกหนึ่งหน่วยงานภายใต้สังกัดของมหาวิทยาลัยบรูไน (UBD: Universiti Brunei Darussalam) เพื่อรองรับการส่งเสริมนวัตกรรม e-Government ของประเทศผ่านช่องทางการวิจัยและการศึกษา โดยเน้นที่ 3 องค์กรประกอบซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ได้แก่ งานวิจัย งานฝึกอบรม และงานสัมมนา โดย eG.InC มีเป้าหมายในการดำเนินการเพื่อนำประเทศไปสู่การเป็นรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ที่มีประสิทธิภาพ การดำเนินงานของศูนย์นวัตกรรม eG.InC ครอบคลุมทั้งการตรวจสอบโปรแกรม การประเมินผลโปรแกรม

การปรับปรุงโปรแกรม เพื่อพัฒนางานให้เดินหน้าอย่างต่อเนื่อง ทั้งยังมีหน้าที่ในการให้ข้อเสนอแนะหรือชี้แนะทิศทางสำหรับอนาคต โดยนำเสนอในรูปแบบของแผนกลยุทธ์สำหรับรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ และเสนอแนะรูปแบบการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้บรรลุเป้าหมายในการเป็นรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์อย่างชัดเจน

ศูนย์นวัตกรรม eG.InC เป็นหน่วยงานขนาดเล็กที่บริหารจัดการและดำเนินงานด้วยคนรุ่นใหม่ มีความคล่องตัวสูงทั้งในเชิงการบริหารงานและกายภาพ แม้จะมีอายุเพียง 2 ปีหลังจากการก่อตั้งในเดือน มิถุนายน พ.ศ. 2554 แต่ก็ เป็นหน่วยงานที่มีศักยภาพในการผลักดันงานใหญ่ของประเทศไทยให้ประสบความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ “เป็นผู้นำระดับโลกเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนของสังคมสารสนเทศ”

ศูนย์นวัตกรรม eG.InC เปิดได้ให้บริการด้านการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ e-Government ผ่านการสร้างฐานความรู้ที่ครอบคลุม กว้างขวาง และเครือข่ายของผู้เชี่ยวชาญ ทั้งส่งเสริมความร่วมมือรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างประเทศและระดับภูมิภาค และมีส่วนร่วมในการดำเนินการของรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ที่ประสบความสำเร็จด้วยกลไกการฝึกอบรม และให้ความรู้แก่บุคลากรภาครัฐ ภาคอุตสาหกรรม และภาคประชาชน อีกทั้งยังให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทิศทางการพัฒนารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ และการประเมินผลนโยบาย e-Government รวมทั้งการพัฒนาโปรแกรมต่าง ๆ ซึ่งการดำเนินงานจนประสบความสำเร็จนี้ ทำให้ศูนย์นวัตกรรม eG.InC ได้รับการเสนอชื่อให้เป็นหน่วยงานดีเด่นเพื่อรับรางวัล FutureGov Awards ในปี พ.ศ. 2554 รวม 3 ด้าน คือ “กระบวนการบริหารงานดีเด่น” “ผู้นำด้านเทคโนโลยี” และ “การสร้างความร่วมมือร่วมกับประชาชน” และเมื่อปี พ.ศ. 2555 สามารถคว้ารางวัลองค์กรดีเด่นด้าน “การสร้างความร่วมมือร่วมกับประชาชน” จากการประชุม Asia Pacific FutureGov Awards and Summit 2012 ที่จัดขึ้น ณ จังหวัดเชียงใหม่ ประเทศไทย

นอกจากศูนย์นวัตกรรม eG.InC จะจัดการฝึกอบรมเพื่อสร้างผู้นำและบริหารการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) ให้แก่ส่วนราชการแล้วยังวางแผนการทำงานในเชิงรุกด้วยการออกไปพบกับหน่วยงานและชุมชนต่างๆ เพื่อขอรับทราบประเด็นที่เป็นปัญหา และให้การสนับสนุนที่เหมาะสมแก่หน่วยงานหรือชุมชนดังกล่าว เพื่อก้าวพ้นความท้าทายและอุปสรรคที่กำลังเผชิญอยู่ แม้จะเกิดการเปลี่ยนแปลงของสังคมเข้าสู่กระแส Social Media อย่างรุนแรงทั่วโลก แต่ศูนย์นวัตกรรม eG.InC ก็พร้อมรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ด้วยการบริหารงานของคนรุ่นใหม่ที่เข้าใจและเข้าถึง Social Media รวมทั้งเข้าใจพฤติกรรมการใช้สื่อสมัยใหม่ของประชาชน จึงทำให้การดำเนินงานเป็นไปได้อย่างราบรื่น ศูนย์นวัตกรรม eG.InC วางแผนจัดหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนภาครัฐให้เป็น e-Government ทั้งการฝึกอบรมในห้องเรียนและการฝึกอบรมผ่านสื่อสมัยใหม่ในรูปแบบของ Smart Technologies to Facilitate e-Government Services ด้วยการประยุกต์

ตารางที่ 6 หน่วยงานที่ดูแลการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

หน่วยงานที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์		
หน่วยงานราชการ พลเรือน (PSD)	สถาบัน ข้าราชการพลเรือน (CSI)	กระทรวง และ หน่วยงานรัฐบาล
Long-Term	Short Term Training	Training Technique

ที่มา: ฝ่ายบริการสาธารณะหรือ JPA 2011

ให้เป็น Application ที่อยู่บนเครื่องมือสื่อสารในรูปแบบ Smart Phone อาทิ Tablet iPhone iPad หรือ Android เป็นต้น

จากการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพของศูนย์นวัตกรรม eG.InC และประสบความสำเร็จอย่างน่าชื่นชมนี้ ต่างเกิดจากการร่วมมือของเครือข่ายด้วยศูนย์นวัตกรรม eG.InC ไม่ได้ดำเนินงานเองในทุกๆกิจกรรม แต่ทำงานด้วยการสร้างเครือข่ายร่วมกับสถาบันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขั้นสูงของเกาหลี (KAIST: Korean Advanced Institute for Science and Technology) ที่ทำความร่วมมือกับสำนักปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ในการสนับสนุนทั้งในด้านวิชาการและการบริหารจัดการจากสถาบันอย่างใกล้ชิด มีการจัดส่งเจ้าหน้าที่เข้ารับการฝึกอบรมที่ประเทศเกาหลีอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการส่งผู้เชี่ยวชาญจากเกาหลีมาให้คำแนะนำและทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา ณ ประเทศบรูไนด้วย ซึ่งแผนกลยุทธ์ของประเทศบรูไนว่าด้วยการเป็นรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ หรือ e-Government Stra-

ตารางที่ 7 ผู้ที่จบการศึกษาทุกระดับที่เข้ารับการฝึกอบรม

ปี	ปริญญาเอก	ปริญญาโท	บัณฑิตศึกษา	ปริญญาตรี	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	อนุปริญญา	ประกาศนียบัตร	รวม
2006	-	64	-	131	16	159	122	492
2007	1	17	-	155	10	188	127	498
2008	-	70	-	162	8	202	126	568
2009	1	57	-	56	10	194	22	340
2010	1	149	-	79	24	239	6	498
2011	-	139	7	81	19	128	-	372

ที่มา: ฝ่ายบริการสาธารณะหรือ JPA 2011

tegic Plan 2009 – 2014 ก็ได้จัดทำขึ้นโดยใช้ฐานการศึกษาจาก KAIST Best Practice เป็นหลัก

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานภาครัฐ การจัดฝึกอบรมครอบคลุมทั้งระยะยาว ระยะกลาง และระยะสั้น ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ หรือส่งข้าราชการไปอบรมตามสถาบันการฝึกอบรมต่างๆ เนื่องจากการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในหน่วยงานราชการมีความสำคัญมากในแง่การเตรียมความพร้อมในเรื่องคุณภาพแรงงานของบรูไน เพื่อที่จะพบกับความท้าทายในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยหน่วยงานราชการจะมีการจัดงบประมาณสำหรับงานด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทั้งการฝึกอบรมโดยผู้เชี่ยวชาญด้านงานบริการทั้งในประเทศและต่างประเทศ แบ่งออกเป็น^[19]

1. หน่วยงานราชการพลเรือน

(Public Services Department-PSD)

ดูแลการฝึกอบรมเพื่อส่งข้าราชการไปฝึกอบรมต่างประเทศเป็นหลัก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มพูนทักษะและคุณภาพในการทำงานให้แก่ข้าราชการ ซึ่งข้าราชการสามารถสมัครเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมระยะยาว เช่น ฝึกอบรมด้านบริการ แต่เป็นการฝึกอบรมในลักษณะได้รับปริญญาตรี ประกาศนียบัตร หรืออาจจะเป็นหลักสูตรปริญญาโทและปริญญาเอก

2. สถาบันข้าราชการพลเรือน

(The Civil Service Institute-CSI)

เป็นหน่วยฝึกอบรมของรัฐบาลที่มีหน้าที่จัดหาหลักสูตรการฝึกอบรม การเป็นที่ปรึกษา การออกแบบ และส่งมอบหลักสูตรการฝึกอบรมระยะสั้น เป็นการจัดการฝึกอบรมเกี่ยวกับความรู้ที่จำเป็นต้องใช้สำหรับข้าราชการ จัดฝึกอบรมในประเทศในรูปแบบของการอบรมระยะสั้น การฝึกอบรมมีทั้งเรื่องการบริหารจัดการ การวิจัยและพัฒนา รวมทั้งด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) สำหรับทุกๆ ภาคส่วน

3. กระทรวงและหน่วยงานรัฐบาล

จะดูแลในเรื่องการฝึกอบรมพิเศษ อาจเป็นการฝึกอบรมด้านเทคนิคต่างๆ ที่มีความสำคัญและจำเป็นในการทำงาน สำหรับวัตถุประสงค์ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในหน่วยงานภาครัฐ เพื่อพัฒนาวัฒนธรรมองค์การในหน่วยงานภาครัฐ รวมไปถึงการจัดการทรัพยากรมนุษย์ ทั้งในส่วนของ การฝึกอบรม การคัดเลือกบุคคลากรเข้าทำงาน เพื่อให้ได้

ตารางที่ 8 โปรแกรมการฝึกอบรม

โปรแกรมการอบรม	จำนวนหลักสูตร
การพัฒนาภาวะผู้นำ	23
การวิเคราะห์ห้องค์การและการพัฒนา	24
การสื่อสารและการบริการลูกค้า	28
การจัดการและการกำกับดูแล	85
การพัฒนาทักษะด้าน ICT	17
ศูนย์รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์	62

ที่มา: ฝ่ายบริการสาธารณะ หรือ JPA 2013

บุคลากรที่มีทักษะ ความรู้ ความสามารถตามที่หน่วยงานต้องการ มีการจัดการด้านธรรมาภิบาลของหน่วยงาน จัดระบบให้คำปรึกษาด้านกลยุทธ์สำหรับงานสวัสดิการของข้าราชการ และดูแลความเป็นอยู่ที่ดีของข้าราชการทุกคน รวมทั้งตระหนักถึงความสำคัญของภาวะผู้นำ โดยจัดหลักสูตรการพัฒนาภาวะผู้นำ และหลักสูตรอื่นๆ สำหรับพัฒนาบุคลากรในด้านต่างๆ เช่น การพัฒนาภาวะผู้นำข้าราชการระดับกลางและระดับสูง เป็นต้น

7

กฎหมายสำคัญที่ควรรู้

7.1 กฎระเบียบข้าราชการ

กฎระเบียบที่บังคับใช้กับข้าราชการพลเรือน

ข้าราชการพลเรือนในปัจจุบันอยู่ภายใต้กฎหมายและกฎระเบียบต่างๆ ดังนี้

- คณะกรรมการบริการสาธารณะตามพระราชบัญญัติ (บทที่ 83 ของกฎหมายบรูไน)
- กฎระเบียบภายใต้พระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือนเป็นที่รู้จักกันแพร่หลาย ซึ่งควบคุมกฎระเบียบเกี่ยวกับการกำหนดสิทธิประโยชน์ และการดำเนินการทางวินัย
- คำสั่งจากสำนักนายกรัฐมนตรีที่รู้จักกันในฐานะนายกรัฐมนตรี
- ธนารักษ์ออกหนังสือเวียนเกี่ยวกับเรื่องการเงิน
- กฎระเบียบทางการเงิน จัดซื้อจัดจ้าง การปกครอง และประเด็นที่เกี่ยวข้อง

หลายหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ ยังทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบการดำเนินการของข้าราชการพลเรือน รวมถึงสำนักการต่อต้านการทุจริต และฝ่ายตรวจสอบ เป็นผู้รับผิดชอบในการกำจัดการทุจริตทั้งในราชการและหน่วยงานที่ภาครัฐเป็นเจ้าของและเป็นผู้รับผิดชอบในการสร้างความมั่นใจทางการบัญชีที่เหมาะสม และวิธีการปฏิบัติตามการดำเนินการใช้จ่ายของรัฐบาล

การประพจน์ปฏิบัติตนและวินัยของข้าราชการ

การให้บริการพลเมืองจะต้องปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และคำแนะนำ เพื่อจุดมุ่งหมายในการให้บริการ ซื่อสัตย์ มีประสิทธิภาพ และรับผิดชอบ สอดคล้องกับหลักการของควมมีคุณธรรมและจริยธรรมในการให้บริการ ประชาชน

- ข้อบังคับของเจ้าหน้าที่สาธารณะ (จรรยาบรรณและวินัย) พระราชบัญญัติคณะกรรมการบริการสาธารณะ (บทที่ 83)
- การเงินข้อบังคับ 1983
- ระเบียบของนายกรัฐมนตรี
- หนังสือเวียนจากกระทรวงการคลัง และหนังสือแจ้งกรมบริการ

การเข้าร่วมในการทำงาน (กฎข้อ 4 6 และ 8)

ระเบียบเจ้าหน้าที่สาธารณะ (จรรยาบรรณและวินัย) ระเบียบคณะกรรมการบริการสาธารณะตามพระราชบัญญัติ (บทที่ 83)

ข้าราชการ

- ปฏิบัติงานทุกวัน ยกเว้นวันหยุดราชการ
- มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติตามกฎระเบียบของชั่วโมงการทำงานอย่างน้อย 7.5 ชั่วโมงต่อวัน

ชั่วโมงการทำงาน

- เวลา 07.45-12.15 น. และ 13.30-16.30 น.

ข้าราชการพลเรือนอาวุโส

- การขออยู่ในสำนักงาน/สถานที่ทำงาน หรือถ้าออกจากที่ทำงาน/สถานที่ทำงาน จะต้องได้รับอนุญาตจากหัวหน้าแผนก
- ต้องบันทึกเวลาเข้าและออกจากสำนักงาน/สถานที่ทำงาน

การดำเนินการทางวินัยข้าราชการพลเรือนอาวุโส จะต้องดำเนินการในกรณีนี้

- ความล้มเหลวในการปฏิบัติงานตามกฎระเบียบของการทำงาน
 - ออกจากสำนักงาน/ชั่วโมงการทำงานในช่วงเวลาทำงาน โดยไม่ได้รับอนุญาตจากหัวหน้าหรือเจ้าหน้าที่ที่เหนือกว่านั้น
 - ขาดจากการทำงาน โดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากหัวหน้าแผนก
- รัฐประยุทธ์ใช้ (กฎข้อ 9) ระเบียบเจ้าหน้าที่สาธารณะ (การปฏิบัติและมีระเบียบวินัย)

ระเบียบคณะกรรมการการบริการสาธารณะตามพระราชบัญญัติ (บทที่ 83)

ข้าราชการทั้งหมด

- จะต้องปฏิบัติหน้าที่ในทุกเวลาราชการ
- ต้องส่งเอกสารเป็นหนังสือให้หัวหน้าแต่ละแผนก หากตั้งใจจะเดินทางไปต่างประเทศ
- จำเป็นต้องได้รับความยินยอมก่อนจะออกจากรัฐ

ข้าราชการพลเรือนระดับสูงออกจากรัฐโดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากหัวหน้าแผนกถือว่าผิดกฎระเบียบ และสามารถดำเนินการทางวินัย

ยาเสพติด

บรรดาข้าราชการพลเรือนถูกห้ามไม่ให้มีส่วนร่วมในการเสพยาเสพติดรวมถึงการกระจาย การขาย การประมวลผล หรือกิจกรรมที่ผลิตยาเสพติดใดๆ Islah คือ ศูนย์ฟื้นฟูและสำนักปราบปรามยาเสพติด เป็นหน่วยงานของรัฐบาลที่สามารถติดต่อเพื่อขอคำแนะนำ และถูกดำเนินการทางวินัย

การเงิน (กฎระเบียบทางการเงินที่ 1983)

ข้าราชการพลเรือนที่ทำงานโดยตรงหรือโดยอ้อมกับการบริการสาธารณะและการจัดการทางการเงินจะต้อง

- รู้และเข้าใจหลักเกณฑ์และวิธีการทางการเงินที่ชัดเจน
- ปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบด้วยความจริงใจ ซื่อสัตย์ สุจริต และมีประสิทธิภาพ

ข้าราชการที่ละเมิดกฎระเบียบและขั้นตอนการดำเนินการทางวินัยจะต้องถูกดำเนินการ

ข้อมูลลับของรัฐบาล

บรรดาข้าราชการพลเรือนที่ทำงานโดยตรงหรือโดยอ้อมกับการบริการจะต้องปฏิบัติดังนี้

- ต้องรู้และเข้าใจ ปฏิบัติตามตลอดเวลาพระราชบัญญัติความลับ

(Rahmi) การลงนามในระหว่างการให้บริการกับรัฐบาล

- รักษาความลับของเอกสารรัฐบาลทุกครั้ง รวมทั้งหลังออกจากราชการ

ความผิดทางอาญา และความผิดชะรีอะฮ์ (Syariah)

ข้าราชการทั้งหมดควรนำกฎของศีลธรรมและจรรยาบรรณในการทำงานมาใช้ เพื่อเป็นเกียรติและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น ควรหลีกเลี่ยงการมีส่วนร่วมกับกรณี เช่น

- ขโมย
- ผิดประเวณี
- การมีเพศสัมพันธ์ที่ผิดกฎหมาย
- การรับประทานอาหารในที่สาธารณะระหว่างวันในเดือนรอมฎอน

ข้าราชการที่เกี่ยวข้องในคดีอาญา หรือความผิดชะรีอะฮ์ (Syariah) ถ้าตัดสินจะได้รับ การตัดสินในศาลและดำเนินการทางวินัย

การดำเนินการทางวินัย

การดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการพลเรือนตามความผิด

- ตักเตือนทางวาจา
- ให้อภัยเตือนเป็นลายลักษณ์อักษร
- ถูกระงับการทำงาน ให้หยุดงาน
- คำสั่งห้ามทำงาน
- จับกุม

- ลดบทบาทของงาน
- การสิ้นสุดการทำงาน
- ไล่ออก

7.2 กฎหมายแรงงาน

กฎหมายและข้อตกลงกฎหมายแรงงานเป็นกฎหมายสำคัญของทุกประเทศ ในปัจจุบันกฎหมายแรงงานให้คุ้มครองประโยชน์แก่ประเทศทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองระหว่างประเทศหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นการสร้างความเป็นธรรมในสังคม (Social Justice) กฎหมายแรงงานช่วยลดความเอารัดเอาเปรียบในการจ้างงานระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง ซึ่งทำให้สังคมมีความเป็นธรรม การสร้างความสงบสุขในสังคมอุตสาหกรรม (Industrial Peace) กฎหมายแรงงานได้กำหนดขอบเขตและกระบวนการ การระงับข้อพิพาทแรงงาน หรือให้ยุติด้วยความพึงพอใจของทุกฝ่าย ทำให้การทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข การถนอมแรงงาน และพัฒนาคุณภาพชีวิต กฎหมายแรงงานจะช่วยไม่ให้อูกจ้างต้องทำงานหนักเกินกำลัง ใช้แรงงานที่เหมาะสมแก่เพศและวัย ความปลอดภัยในการทำงาน รวมทั้งการได้รับค่าจ้างที่เหมาะสม ซึ่งนับเป็นการใช้แรงงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ กฎหมายแรงงานได้กำหนดค่าตอบแทนในการทำงานที่เหมาะสม ก่อให้เกิดการจ้างงาน มีการไหลเวียนของกระแสเงินตราทั้งในและระหว่างประเทศ ส่งผลโดยตรงต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ และส่งเสริมการลงทุน

การทำงานในวันหยุดจะต้องไม่มีผู้ถูกว่าจ้างรายใดถูกบังคับให้มาทำงานในวันหยุดของตน เว้นแต่มีเหตุจำเป็นให้ต้องมาทำ เมื่อเกิดข้อพิพาทขึ้นให้กรรมการพิจารณาว่า จะให้ผู้ถูกว่าจ้างนั้นมาทำงานสืบเนื่องจากธรรมชาติของการรับช่วงต่อจากการทำงานเป็นกะหรือไม่ ผู้ถูกว่าจ้างคนใดที่จะต้องเข้ามาทำงานในวันหยุด หรือในวันหยุดราชการจะต้องมีการจ่ายเงินค่าจ้างให้ในวันนั้น

การลาป่วย ผู้ถูกว่าจ้างที่ทำงานกับผู้ว่าจ้างมาระยะหนึ่ง หลังจากที่ได้รับการตรวจร่างกายโดยแพทย์ ทางผู้ว่าจ้างต้องออกค่าใช้จ่ายให้ทั้งหมด และสามารถขอลาป่วยได้

ในประเทศบรูไน การจ้างงานผู้พิการเป็นสวัสดิการทางสังคมอย่างหนึ่ง โดยการให้เป็นเงินสำหรับผู้พิการที่มีรายได้น้อย ส่งเสริมเงินลงทุน ประกอบอาชีพ พัฒนาทักษะการประกอบอาชีพ การดูแลตนเอง นอกจากนี้องค์การด้านผู้พิการ เช่น องค์การสมาร์ทเทอร์ เป็นองค์การที่ทำงานด้านเด็กพิการทางสติปัญญา มีการจัดตั้งศูนย์พัฒนาศักยภาพเด็กพิการทางสติปัญญา โดยมีการจ้างงานในศูนย์ ซึ่งใช้เป็นสถานประกอบการ ส่วนองค์การที่ให้การสนับสนุน มีการส่งเสริมความตระหนักให้ผู้พิการเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาสังคม ให้รางวัลแก่ผู้พิการที่เป็นเจ้าของกิจการ เป็นต้น ส่วนปัญหา ได้แก่ สังคมยังไม่เปิดโอกาสให้ผู้พิการได้ทำงานอย่างเต็มที่ การไม่ยอมรับศักยภาพผู้พิการ การศึกษาที่เหมาะสมที่ใช้ในการทำงานของผู้พิการ

พระราชบัญญัติแรงงานบรูไน

พระราชบัญญัติแรงงานของบรูไน เริ่มมีผลบังคับใช้เต็มรูปแบบในวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2555 โดยจะไม่รับรองการสมัครเข้าทำงานของแรงงานต่างชาติโดยบริษัทนายหน้าจัดหาแรงงาน รวมถึงบุคคลต่างๆ ไปโดยไม่มีใบอนุญาตจากสำนักงานแรงงานอีกต่อไป อย่างไรก็ตาม ในบางกรณี เช่น การยื่นเอกสารเพื่อทำงานเป็นแม่บ้าน หรือการยื่นใบอนุญาตของบริษัทในการต่ออายุการทำงานเป็นแม่บ้าน หรือคนงานในบริษัท การยื่นเอกสารขอแก้ไขสัญญาจ้างของแม่บ้านหรือคนงานในบริษัท เป็นต้น สามารถทำได้ทั้งจากลูกจ้างเองหรือผ่านทางบริษัทนายหน้าจัดหาแรงงาน ซึ่งการละเมิดพระราชบัญญัติดังกล่าวจะมีโทษปรับไม่เกิน 5,000 เหรียญสหรัฐ หรือจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ และหากมีการกระทำผิดครั้งที่สองจะมีโทษปรับไม่เกิน 10,000 เหรียญสหรัฐ หรือจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ

7.3 กฎหมายเข้าเมือง

7.3.1 การเข้าเมือง

ตามกฎหมายบรูไน การกระทำผิดกฎหมายเข้าเมืองจะรวมถึงการเข้าเมืองโดยไม่มีเอกสารที่ถูกต้อง การใช้วีซ่าผิดประเภท การอยู่เกินกำหนด การเปลี่ยนนายจ้างโดยไม่ได้รับอนุญาต และการทำงานผิดประเภทกับที่ขออนุญาตไว้ ซึ่งผู้ที่กระทำการดังกล่าวจะถูกปรับไม่น้อยกว่า 30,000-100,000 ดอลลาร์บรูไน และอาจถูกตัดสินจำคุกด้วย^[11]

ยกเว้นการตรวจลงตรา 90 วัน	บุคคลสัญชาติอเมริกา
ยกเว้นการตรวจลงตรา 30 วัน	บุคคลสัญชาติมาเลเซีย สิงคโปร์ และอังกฤษ
ยกเว้นการตรวจลงตรา 14 วัน	บุคคลสัญชาติไทย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ เบลเยียม แคนาดา เยอรมัน ฝรั่งเศส ลิกเตนสไตน์ ลักเซมเบิร์ก เนเธอร์แลนด์ สวีตเซอร์แลนด์ สวีเดน มัลดีฟส์ นิวซีแลนด์ และนอร์เวย์

สำหรับบุคคลสัญชาติอื่นนอกเหนือจากที่กล่าวมา จะต้องขอวีซ่าก่อนเดินทางเข้ามายังประเทศบรูไน

มาจากประเทศที่อาจมีการระบาดของโรคไข้เหลือง อาทิ ประเทศในแถบแอฟริกา จะต้องได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันมาล่วงหน้า และขอให้แสดงแบบฟอร์มการเข้ารับการฉีดวัคซีนดังกล่าวต่อเจ้าหน้าที่ด้วย สำหรับโรคมาลาเรีย อหิวาตกโรค ไข้ดำนั้น ไม่มีการระบาดในประเทศบรูไน และผู้โดยสารที่เดินทางเข้าประเทศไม่จำเป็นต้องได้รับการฉีดวัคซีนดังกล่าว

7.4 กฎหมายครอบครัวอิสลาม

7.4.1 ที่มาของกฎหมายอาญาอิสลาม

ประเทศบรูไนดารุสซาลาม มีการประกาศใช้ระบบกฎหมายอิสลาม หรือชะรีอะฮ์ (Syariah Penal Code) คือ กฎหมายที่บัญญัติบทลงโทษตามคัมภีร์อัลกุรอาน และแนวทางของศาสนามุฮัมมัด ซึ่งการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวเป็นความประสงค์ของพระอัลลอฮ์ ตามรัฐธรรมนูญของบรูไน สมเด็จพระราชาธิบดีทรงโปรดให้มีพระบรมราชโองการประกาศในราชกิจจานุเบกษา (Royal Gazette) ของบรูไน เกี่ยวกับการนำกฎหมายอาญาอิสลาม (Syariah Penal Code) มาเป็นกฎหมายของบรูไน โดยจะเริ่มบังคับใช้ควบคู่ไปกับกฎหมายพลเรือน (Civil Law) ที่มีอยู่เดิม สมเด็จพระราชาธิบดี ทรงประกาศบังคับใช้กฎหมาย “ชะรีอะฮ์” ซึ่งอ้างอิงหลักการในศาสนาอิสลาม ว่าด้วยบทลงโทษผู้กระทำความผิดในคดีอาญา ทำให้บรูไนเป็นประเทศแรกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (และคงเป็นประเทศเดียว) ที่บังคับใช้กฎหมายดังกล่าว ^[10]

7.4.2 ระยะเวลาในการบังคับใช้กฎหมายอาญาอิสลาม ในบรูไน

กฎหมายอาญาอิสลามมีผลบังคับใช้ในบรูไนตั้งแต่วันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2557 และมีการดำเนินการแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

- **ระยะแรก:** เมื่อกฎหมายอาญาอิสลามมีผลบังคับใช้หลังจาก 6 เดือนที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา (ตั้งแต่วันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2557) จะบังคับใช้ในคดีที่ว่าด้วยความผิดทั่วไปตามมาตรา 4 ที่มีบทลงโทษปรับ และจำคุก อาทิ การไม่เคารพวัตรปฏิบัติของมุสลิมในเดือนรอมฎอน การประทุष्टิไม่เหมาะสมในที่สาธารณะ โดยจะยังไม่บังคับใช้กับความผิดที่มีบทลงโทษด้วยการเฆี่ยนตีหรือประหารชีวิต
- **ระยะที่ 2:** หลังจาก 12 เดือนของวันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา (ตั้งแต่วันที่ 22 ตุลาคม พ.ศ. 2557) จะบังคับใช้กับความผิดที่มีบทลงโทษตามที่ได้ระบุไว้ในคัมภีร์อัลกุรอาน และแนวทางของศาสนาดมุฮัมมัด แต่จะยังไม่บังคับใช้กับความผิดที่มีโทษประหารชีวิต
- **ระยะที่ 3:** หลังจาก 24 เดือนของวันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (ตั้งแต่วันที่ 22 ตุลาคม พ.ศ. 2558) จะมีผลบังคับใช้เต็มรูปแบบ ซึ่งรวมถึงความผิดที่มีโทษประหารชีวิตด้วย

7.4.3 ประเภทของความผิด

ประเภทของความผิดแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 ความผิดที่บังคับใช้กับชาวมุสลิม

อาทิ การละทิ้งศาสนาอิสลาม การเคารพบูชาลัทธิหรือเทพเจ้าอื่นนอกเหนือจากศาสนาอิสลาม การไม่บริจาคทาน (Zakat) การละเลยการละหมาดวันศุกร์ และการไม่ถือศีลอดในเดือนรอมฎอน (เดือนแห่งการถือศีลอด)

กลุ่มที่ 2 ความผิดที่บังคับใช้ทั้งชาวมุสลิมและผู้ที่ไม่ใช่มุสลิม

อาทิ การลักขโมย การปล้น การฆาตกรรม การทำร้ายร่างกายผู้อื่น การดูหมิ่นศาสดามุฮัมมัดและคัมภีร์อัลกุรอาน การไม่เคารพวัตรปฏิบัติของชาวมุสลิมในเดือนรอมฎอน (เช่น การดื่มและรับประทานอาหารในที่สาธารณะช่วงกลางวันของเดือนรอมฎอน) การดื่มสุราในที่สาธารณะ การประพฤติไม่เหมาะสมในที่สาธารณะ (เช่น การสัมผัสและการแสดงความรักด้วยการกอดและจูมพิต)

กลุ่มที่ 3 ความผิดที่ผู้ที่ไม่ใช่มุสลิมต้องรับโทษด้วย

หากมีความเกี่ยวข้องกับมุสลิม อาทิ การผิดประเวณีกับชายหรือหญิงที่เป็นมุสลิม การอยู่ใกล้ชิดกับชายหรือหญิงที่เป็นชาวมุสลิมในที่ลับตาคน

7.4.4 กระบวนการพิสูจน์ความผิด

ประมวลกฎหมายอาญาอิสลามเป็นกฎหมายที่ถูกบัญญัติไว้ในคัมภีร์อัลกุรอาน โดยให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งกับกระบวนการพิสูจน์ความผิดของผู้กระทำความผิด กระบวนการพิสูจน์ความผิดต่อความผิดที่มีบทลงโทษร้ายแรง เช่น Hadd, Qisas, Diyat, Arsy จะต้องไม่มีการคาดเดา ความผิดจะต้องชัดเจน และปราศจากข้อสงสัยใดๆ ภาพจากกล้องวงจรปิด หรือการตรวจพิสูจน์ DNA ไม่เพียงพอที่จะพิสูจน์การกระทำความผิดได้ ต้องมีพยานบุคคลที่มีความยุติธรรม จิตใจดี และเห็นการกระทำความผิดด้วยตาอย่างชัดเจน (ประจักษ์พยาน) โดยต้องมีจำนวนประจักษ์พยานมากกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ตามแต่ละความผิดด้วย หากข้อแม้ไม่ครบถ้วนตามหลักการของศาสนาอิสลาม ความผิดจะถูกนำไปสู่การพิจารณาด้วยกฎหมายทั่วไป

จำนวนของพยานบุคคลสำหรับการพิสูจน์ความผิด

1. การลักขโมย ปล้น และการกล่าวหาผู้อื่นว่ากระทำผิดประเวณี การดื่มสุรา และการละทิ้งศาสนาอิสลาม จะต้องมีประจักษ์พยานที่มีความยุติธรรม เพศชาย 2 คน
2. การผิดประเวณี ช่มชู้ การมีเพศสัมพันธ์ระหว่างชายกับชาย หรือหญิงกับหญิง จะต้องมีประจักษ์พยานที่มีความยุติธรรม เพศชาย 4 คน
3. การฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา จะต้องมีประจักษ์พยานที่มีความยุติธรรม เพศชาย 2 คน รวมทั้งคำให้การของผู้ถูกกระทำหรือเหยื่อ

ด้วยความที่บรูไนเป็นหนึ่งในประเทศที่ปกครองด้วยระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ สมเด็จพระราชาธิบดีทรงเป็น “องค์อธิปัตย์”

และทรงมีพระราชอำนาจในการบริหารจัดการราชอาณาจักรอย่างสมบูรณ์ ทำให้กฎหมายดังกล่าวถูกนำมาบังคับใช้โดยไม่มีเสียงคัดค้านในประเทศ ขณะเดียวกันก็เป็นเรื่องห้ามไม่ได้ที่เสียงคัดค้านจากนอกประเทศจะตั้ง ประสานกันขึ้นมาด้วยความเป็นห่วงในสิทธิและเสรีภาพของชาวบรูไน โดยเฉพาะองค์การสิทธิมนุษยชน ซึ่งเห็นว่าบตลงโทษทั้งหมดล้วนเป็นการลดทอนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ รวมถึงเป็นเครื่องมือในการเลือกปฏิบัติ ต่อกลุ่มคนรักเพศเดียวกันด้วย แต่แม้จะเจอกับเสียงคัดค้านมากมายแค่ไหน สมเด็จพระราชาธิบดีแห่งบรูไนทรงเรียกร้องให้นานาประเทศเคารพใน อำนาจอธิปไตยของบรูไน ซึ่งมีสิทธิ์ปกครองตนเองในรูปแบบที่แตกต่าง ไปจากประชาคมโลก

ปัจจุบันสุดต่าน ฮัสซานัล โบลเกียห์ ประมุขแห่งบรูไน ทรงประกาศใช้กฎหมายชะรีอะฮ์ทั่วประเทศอย่างเป็นทางการ หลังจากมีการร่างกฎหมายดังกล่าวมานานหลายปี และเริ่มบังคับใช้บางส่วนแล้วตั้งแต่เมื่อเดือนเมษายนที่ผ่านมา พร้อมกับทรงเปิดเผยว่าการผลักดันกฎหมายอิสลามให้บังคับใช้อย่างจริงจังในครั้งนี้ ถือเป็นก้าวสำคัญในการปฏิรูปประเทศให้เป็นรัฐอิสลามที่เคร่งครัดมากขึ้น ภายใต้กฎหมายอิสลามฉบับใหม่นี้ ประชาชนที่กระทำผิดในข้อหาต่างๆ จะถูกลงโทษอย่างเด็ดขาดด้วยวิธีดั้งเดิม เช่น หากขโมยของจะถูกตัดมือ หรือผู้ที่ประพฤติดังกล่าว เช่น มีเพศสัมพันธ์นอกสมรส หรือเป็นกลุ่มรักเพศเดียวกันจะถูกจับมัดกับหลัก และให้สาธารณชนรุมขว้างหินจนตาย

กฎหมายชะรีอะฮ์จะมีผลบังคับใช้อย่างสมบูรณ์ภายใน 6 เดือน หลังจากการประกาศใช้อย่างเป็นทางการ โดยจะใช้กับพลเมืองที่เป็นมุสลิม ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 70 ของประเทศเท่านั้น ไม่รวมถึงศาสนาอื่นๆ ซึ่งแตกต่างจากประเทศในตะวันออกกลางที่นิยมใช้กฎหมายชะรีอะฮ์แบบครอบคลุม ไม่ว่าจะเป็นพลเมืองของตนเองหรือพลเมืองต่างชาติและต่างศาสนา

กฎหมายอาญาอิสลามจะบังคับใช้กับชาวมุสลิมในคดีที่มีความผิดในลักษณะ Hudud (ความผิดที่มีบทลงโทษที่กำหนดไว้ในคัมภีร์อัลกุรอาน และแนวทางของศาสนาฮัมมัด อาทิ การลักขโมย การปล้นหรือจี้ การลักทรัพย์ การทำร้ายร่างกาย การผิดประเวณี การกล่าวหาว่าผู้อื่นกระทำผิดประเวณี การบริโภครื่องดื่มมีนเมา และการกระทำความผิดต่อหลักศรัทธาของศาสนาอิสลาม ซึ่งมีบทลงโทษ อาทิ การเขียน การตัดมือ การประหารชีวิตโดยการขว้างหินจนเสียชีวิต เป็นต้น และการกระทำความ

ผิดตามกฎหมายศาสนาอิสลามในลักษณะอื่นๆ เช่น การละทิ้งศาสนา (Irtidad) การละเลยการละหมาดในวันศุกร์ การไม่เคารพต่อศาสนาใน ห้วงเดือนรอมฎอน การที่หญิงชายที่มีได้เป็นคู่สมรสอยู่ตามลำพังสอง ต่อสองในที่รโหฐาน (Khalwat) การบูชาลัทธิหรือเทพเจ้าอื่นที่เป็นการ ขัดต่อหลักศาสนาอิสลาม (Hukum Syarak) และการเผยแพร่ศาสนาอื่น นอกเหนือจากศาสนาอิสลาม เป็นต้น

กฎหมายอาญาอิสลามโดยทั่วไปจะบังคับใช้เฉพาะชาวมุสลิม แต่ทั้งนี้ หากผู้ที่นับถือศาสนาอื่นกระทำความผิด โดยมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ สนับสนุนการกระทำความผิดของชาวมุสลิม ก็จะถูกดำเนินคดีตาม กฎหมายอาญาอิสลามได้เช่นกัน อัยการสูงสุดชี้แจงว่า เมื่อมีผลบังคับใช้ แล้วบรูไนจะนำกฎหมายอาญา 2 ระบบมาบังคับใช้ร่วมกัน โดยคดีอาญา จะถูกแบ่งเป็นสองส่วน คือ

1. การกระทำความผิดในคดีที่จะต้องพิจารณาคดีในศาลศาสนา อิสลามเท่านั้น
2. การกระทำความผิดในคดีที่จะต้องพิจารณาคดีทั้งในศาลศาสนา อิสลามและศาลพลเรือน

การพิจารณาคดีต่างๆ กระทำโดยคณะกรรมการพิเศษที่มีอยู่เพื่อออก กฎหมายอาญาศาสนาอิสลามโดยเฉพาะ มีประธานร่วม คือ หัวหน้าผู้ พิพากษาศาลศาสนาอิสลาม และหัวหน้าผู้พิพากษาศาลสูงและสมาชิก หากผู้ต้องสงสัยสารภาพผิด (Iqrar/Admission/Confession) คดีจะถูก ส่งไปยังศาลศาสนา โดยอัยการศาลศาสนาเป็นผู้ยื่นฟ้อง และมีอัยการ ของกฎหมายพลเรือนเป็นผู้ช่วย หากมีความจำเป็นหรือหากพิจารณา แล้วไม่เข้าข่ายดำเนินคดีในศาลศาสนา อัยการก็จะส่งดำเนินคดีตาม กฎหมายอาญาพลเรือนต่อไป

7.4.5 สรุปประมวลประเด็นกฎหมายอาญาอิสลามบรูไน

ที่มาของกฎหมายอาญาอิสลาม หรือ Syariah Penal Code คือกฎหมายที่บัญญัติบทลงโทษตามคัมภีร์อัลกุรอาน และแนวทางของศาสนาอิสลาม ซึ่งการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวเป็นความประสงค์ของพระอัลลอฮ์ตามรัฐธรรมนูญบรูไน สมเด็จพระราชาธิบดีแห่งบรูไนทรงมีอำนาจในการมีพระราชวินิจฉัยให้บังคับใช้กฎหมาย เพื่อให้เกิดสันติสุขแก่ประชาชนชาวบรูไน กฎหมายอาญาอิสลามของบรูไนไม่ได้มาทดแทนกฎหมายอาญาทั่วไปที่มีอยู่เดิม กล่าวคือ จะบังคับใช้ควบคู่กับกฎหมายอาญาทั่วไป โดยเมื่อพบผู้กระทำความผิดจะมีกระบวนการพิจารณาว่า จะถูกดำเนินคดีด้วยกฎหมายใด ระยะเวลาในการบังคับใช้กฎหมายอาญาอิสลามในบรูไน กฎหมายอาญาอิสลามจะมีผลบังคับใช้ในบรูไนตั้งแต่วันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2557 (6 เดือนหลังจากการประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 22 ตุลาคม พ.ศ. 2556) และจะมีการดำเนินการ 3 ระยะดังนี้ ระยะแรก เมื่อกฎหมายมีผลบังคับใช้หลังจาก 6 เดือนที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา (ตั้งแต่วันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2557) จะบังคับใช้ในคดีที่ว่าด้วยความผิดทั่วไปตามมาตรา 4 ที่มีบทลงโทษปรับและจำคุก อาทิ การไม่เคารพวัตรปฏิบัติของมุสลิมในเดือนรอมฎอน การประพฤติไม่เหมาะสมในที่สาธารณะ โดยจะยังไม่บังคับใช้กับความผิดที่มีบทลงโทษด้วยการเฆี่ยนหรือประหารชีวิต ระยะที่ 2 หลังจาก 12 เดือนของวันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา (ตั้งแต่วันที่ 22 ตุลาคม พ.ศ. 2557) จะบังคับใช้กับความผิดที่มีบทลงโทษตามที่ได้ระบุไว้ในคัมภีร์อัลกุรอานและแนวทางของศาสนาอิสลาม แต่จะยังไม่บังคับใช้กับความ

ผิดที่มีโทษประหารชีวิต ระยะที่ 3 หลังจาก 24 เดือนของวันที่ประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (ตั้งแต่วันที่ 22 ตุลาคม พ.ศ. 2558)
จะมีผลบังคับใช้เต็มรูปแบบ ซึ่งรวมถึงความผิดที่มีโทษประหารชีวิตด้วย

8

ลักษณะเด่นของระบบราชการที่น่าเรียนรู้

8.1 การปกครองของบรูไนต่อการบริหารราชการ

สิ่งที่น่าสนใจในการปกครองของบรูไน คือ ภายหลังจากได้รับเอกราชจากอังกฤษ บรูไนยังคงอยู่ภายใต้การปกครองโดยระบอบสุลต่าน (Constitution Sultanate) และทรงมีอำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาดในการบริหารประเทศ ประชาชนไม่สามารถแสดงความคิดเห็นทางการเมืองได้อย่างเสรี อย่างไรก็ตาม กลับไม่พบความเคลื่อนไหวเพื่อต่อต้าน เรียกร้องให้มีการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองจากประชาชน ทั้งนี้ เป็นเพราะรัฐบาลของสุลต่าน ฮัสซานัล โบลเกียห์ ซึ่งปกครองประเทศมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2510 ให้การดูแลประชาชนเป็นอย่างดี มีการจัดระบบรัฐสวัสดิการให้แก่ประชาชน ไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษา การรักษาพยาบาล ที่อยู่อาศัย โดยที่ประชาชนไม่ต้องเสียภาษี เนื่องจากรัฐบาลนารายได้จากน้ำมันและก๊าซธรรมชาติมาใช้ในการพัฒนาประเทศ

ทั้งนี้ บรูไนยังคงมีปัญหาค่าใช้จ่ายที่จะต้องหาทางแก้ไข มีการคาดการณ์ว่าน้ำมันสำรองของบรูไนจะหมดลงภายในปี พ.ศ. 2558 นี้ และปัญหาอื่นๆ อีก เช่น การขาดแคลนแรงงาน จนทำให้ต้องมีการนำเข้าแรงงานต่างชาติ ดังนั้น รัฐบาลจึงมีการวางแผนการพัฒนาประเทศจากการพึ่งพาน้ำมันเพียงอย่างเดียว เป็นการพัฒนาเศรษฐกิจในด้านอื่นๆ ด้วย อาทิเช่น การท่องเที่ยว การส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ การเปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามาลงทุนในประเทศเพิ่มขึ้น รวมทั้งการหันมาให้ความสำคัญกับการพัฒนาเกษตรกรรมของประเทศ เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหาร โดยจะพัฒนาการเกษตรแบบดั้งเดิมให้เป็นการเกษตรที่ใช้เทคโนโลยีระดับสูง และการเกษตรเชิงพาณิชย์

ลักษณะเด่นของระบบราชการบรูไน คือ สวัสดิการจากรัฐบาล ประชาชนส่วนใหญ่มีสวัสดิการที่ดีจากรัฐ รวมถึงข้าราชการจะได้รับสวัสดิการที่ดีกว่าอาชีพอื่น ทำให้มีผู้รับราชการมาก การที่รัฐบาลให้ความใส่ใจกับปากท้องของประชาชนอย่างรอบด้าน และมีการวางแผนในระยะยาว เมื่อประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดี และรู้สึกว่าจะบอบการปกครองที่เป็นอยู่นั้น สามารถสร้างความสุขให้แก่ประชาชนแล้ว จึงไม่เดือดร้อนที่จะเรียกร้องหรือแสวงหาการปกครองอื่น ซึ่งไม่แน่ว่าจะสร้างความสุขให้แก่ประชาชนได้เท่าที่เป็นอยู่ ดังนั้น การเมืองของบรูไนจึงค่อนข้างมีความมั่นคงกว่าประเทศอื่นๆ ในอาเซียนด้วยกัน จึงเป็นตัวอย่างให้ประเทศที่กำลังประสบปัญหาทางการเมืองในประเทศทั้งหลายได้นำไปพิจารณา และบททวนนโยบายการบริหารของตนว่า ควรมุ่งเน้นที่ใด สำหรับบรูไนนั้น ได้พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่า การมุ่งเน้นที่ประโยชน์สุขของประชาชนเป็นอันดับแรก เพื่อสร้างความเป็นปึกแผ่นภายในชาติ ไม่ใช่มุ่งที่ผลประโยชน์ของตนหรือกลุ่มของตนก่อนผู้อื่น จะสามารถทำให้ประชาชนสัมผัสได้ถึงความจริงใจของผู้นำที่ต้องการพัฒนาบ้านเมือง แล้วจากนั้นประชาชนก็พร้อมให้ความร่วมมือในการพัฒนาประเทศไปด้วยกัน

8.2 การเสริมสร้างวัฒนธรรมการอ่านของรัฐบาลบรูไน

พระราชดำรัสของสมเด็จพระราชาธิบดี ฮัจญี อัสซานัล โบลเกียะห์ ที่พระราชทานไว้ที่การประชุมความรู้ในหัวข้อ “การศึกษาสร้างเอกลักษณ์ที่แท้จริงของบุคคล” ณ วันที่ 26 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 เพื่อเฉลิมฉลองพระราชสมภพ 65 ปี ของสมเด็จพระราชาธิบดี ทรงกล่าวว่า

“ผู้ที่มีความรู้คือผู้ที่ไม่เคยหยุดเรียนรู้ ฟัง เห็น หรืออ่าน เพื่อเพิ่มเติมความรู้” พระองค์ได้ทรงกล่าวต่อไปว่า “วัฒนธรรมการอ่านเป็นเรื่องสำคัญ ซึ่งเราควรให้ความสำคัญที่สุดในโครงการพัฒนาระดับชาติ” “เราพึงหล่อเลี้ยง เสริมสร้างวัฒนธรรมการเพิ่มเติมความรู้ที่บ้าน ที่ศูนย์การศึกษาที่ทำงาน และที่อื่นๆ เพื่อคนรุ่นต่อไปจะได้พัฒนานิสัยการอ่าน และบำรุงรักษาวัฒนธรรมความรู้ได้”

พระราชดำรัสของสมเด็จพระราชาธิบดีในการเฉลิมฉลองครบรอบ 50 ปี ของสถาบันภาษาและวัฒนธรรมแห่งบรูไน (DBP) เมื่อวันที่ 17 กันยายน พ.ศ. 2554 มีว่า “ข้าพเจ้ารู้สึกชื่นชมความพยายามที่มีการนำโครงการต่างๆ ที่หลากหลาย รวมทั้งกิจกรรมมากมายมาปฏิบัติ เพื่อยกระดับสภาพของภาษามาเลย์ โดยการส่งเสริมการอ่านที่เกี่ยวข้องกับเยาวชน และประชาคมทั่วไปตามห้องสมุดทั่วประเทศ”

ปัจจุบันนี้ สถาบันภาษาและวัฒนธรรมแห่งบรูไนมีหน้าที่รับผิดชอบในการพัฒนา และเผยแพร่ภาษาและวรรณกรรม การวิจัยด้านวัฒนธรรม การจัดทำเอกสาร และการตีพิมพ์งานวรรณกรรมในห้องถิ่น นอกเหนือจากการให้บริการทางห้องสมุดทั่วประเทศ มีบริการห้องสมุดสาธารณะผ่านห้องสมุดสาขา ห้องสมุดประชาคม จุดบริการห้องสมุดเคลื่อนที่ ระบบการยืมจำนวนมาก ห้องสมุดครอบครัว และมุมอ่านหนังสือทั่วประเทศ ในปี พ.ศ. 2528 มีการก่อตั้งมหาวิทยาลัยแห่งชาติขึ้นเป็นแห่งแรก และอีก 3 แห่งในปี พ.ศ. 2550-2552 ในปี พ.ศ. 2540 มีการก่อตั้งห้องสมุด Mindef และศูนย์สารสนเทศ ซึ่งได้รับรางวัลห้องสมุดดีเยี่ยมประเภทห้องสมุดกระทรวง เมื่อวันที่ 13 มกราคม พ.ศ. 2554 กระทรวงและหน่วยงานของรัฐบาลเกือบทุกแห่งจะมีห้องสมุดขนาดและมาตรฐาน

ต่างๆ กัน โดยมีบรรณารักษ์อย่างน้อยหนึ่งคน สถาบันการศึกษาของรัฐบาลทุกแห่งมีห้องสมุด ได้แก่ โรงเรียนประถม 118 แห่ง โรงเรียนระดับมัธยม 31 แห่ง และวิทยาลัย 3 แห่ง นอกจากนี้ วิทยาลัยเอกชน และโรงเรียนเอกชนล้วนแต่มีห้องสมุดของตนเอง แม้กระทั่งสุเหร่าและห้องสวดมนต์ก็มีห้องสมุดเล็กๆ

ปลูกฝังการอ่านตั้งแต่วัยเด็ก

เมื่อตระหนักว่าการอ่าน คือ ทักษะที่เกิดจากการเรียนรู้ และต้องมีการสอนอย่างเหมาะสมตั้งแต่ช่วงปฐมวัย สถาบันภาษาและวัฒนธรรมแห่งบรูไนจึงมีบทบาทสำคัญในอันที่จะประสานงานอย่างใกล้ชิดกับโรงเรียน และได้รับการสนับสนุนจากโรงเรียนในการทำกิจกรรมเกี่ยวข้องกับห้องสมุด เพื่อประโยชน์สำหรับเยาวชนตั้งแต่วัยเด็ก เด็กก่อนวัยเรียน

จะเรียนรู้ภาษาพื้นฐาน ตัวเลข มารยาท ความรู้พื้นฐานของศาสนาอิสลาม การเคลื่อนไหว วินัย การร้องเพลง การพัฒนาพรสวรรค์ เด็กๆ ควรจะรู้สึกคุ้นเคยกับหนังสือและมีหนังสือรอบล้อมตั้งแต่เด็กๆ ไม่ว่าจะเป็นที่โรงเรียน หรือที่บ้าน เด็กๆ ควรรู้สึกผ่อนคลายสบายใจเมื่ออยู่กับหนังสือ โรงเรียนระดับประถมจะเน้นทักษะพื้นฐาน (3Rs) เพื่อเน้นการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และทักษะพื้นฐานในการอ่าน การเขียน และการคิดเลข (3Rs) และเพื่อเสริมสร้างทักษะโดยการจัดสถานการณ์ต่างๆ ที่จะให้นักเรียนสามารถฝึกฝนทักษะเหล่านี้

สำหรับการพัฒนาพื้นฐานอื่นๆ ที่จะเป็นฐานสำหรับการศึกษาในระบบต่อไป หากเด็กๆ ไม่ได้ถูกสอนให้อ่านมาอย่างดี การศึกษาอื่นๆ ของพวกเขาเด็กๆ จะพลอยบกพร่องไปด้วย เมื่อเด็กไม่มีความสามารถในการอ่าน ก็จะไม่สามารถค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม อ่านข้อมูลหรือคำสั่งคำสอนต่างๆ ได้ ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของครูตั้งแต่ระดับประถมศึกษาที่จะต้องบอกให้ได้ว่านักเรียนคนใดที่ไม่ใช่นักอ่านที่ดี ทั้งนี้เพราะครูระดับประถมเป็นกลุ่มแรกที่ได้พบเด็กเหล่านี้ การขาดความสามารถในการอ่านจะทำให้เด็กเหล่านี้ล่าช้าในทุกๆ วิชาที่โรงเรียน เนื่องจากว่าความสำเร็จทางวิชาการขึ้นอยู่กับความสามารถในการอ่าน

วิธีการแก้ไข

- จัดหาสื่อการอ่าน
- เด็กๆ จะต้องได้รับและได้อ่านสื่อการอ่าน
- สถานการณ์ที่สมบูรณ์แบบ
- วิธีการต่างๆ

- คัดเด็กที่มีปัญหาเรื่องการอ่านออกมา
- ใช้วิธีการที่ถูกต้องในการสอนอ่าน
- ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็ก
- วิธีการสอนอ่าน 4 วิธี ได้แก่ การสะกดคำ การออกเสียง ตัวอักษร

และการมองแล้วพูดออกมา

ถ้าไม่มีการเข้าไปแก้ปัญหาย่างเหมาะสมแล้ว ผู้ที่เรียนรู้ได้ช้าจะมีความหวังเพียงริบหรี่ เด็กๆ เหล่านี้จะกลายเป็นเหมือนผู้ใหญ่อีกนับล้านๆ ที่ถูกปิดกั้นจากระบบต่างๆ ของสังคมนั้นๆ

ชาวบรูไนโดยทั่วไปไม่อ่านหนังสือเพื่อความบันเทิง ประเทศบรูไนมีขนบธรรมเนียมประเพณีการถ่ายทอดด้วยวาจามาเป็นเวลาช้านาน ดังนั้นชาวบรูไนจึงชอบพูดคุยมากกว่าอ่าน และอาจถือว่าการพูดคุยกันว่าเป็นการคบหาสมาคมที่มีคุณค่า แต่คนที่รักการอ่านจะถูกมองว่าไม่ชอบสังคม ชาวบรูไนจำนวนมากเชื่อว่าการอ่านเป็นกิจกรรมที่ควรทำเมื่ออยู่ลำพังเป็นส่วนตัว และไม่คิดว่าการอ่านมีประโยชน์และมีศักยภาพที่จะเป็นกุญแจสำคัญไปสู่ความสำเร็จ ชาวบรูไนจำนวนมากคิดว่าการอ่านออกเขียนได้เพียงพอแล้วที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิต

งานหนังสือแห่งชาติบรูไน

งานหนังสือแห่งชาติ จัดโดยสถาบันภาษาและวัฒนธรรมแห่งบรูไน (DBP) ที่ก่อตั้งมาตั้งแต่ พ.ศ. 2505 และได้เปิดบริการห้องสมุดทั่วประเทศที่ใหญ่ที่สุด รวมทั้งบริการหอสมุดแห่งชาติ และนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527 จนถึงปัจจุบัน สถาบันภาษาและวัฒนธรรมได้จัดงานหนังสือแห่งชาติประจำปี โดยจัดควบคู่ไปกับวันชาติ และจัดให้มีกิจกรรมหลายอย่าง เช่น การสัมมนา การฝึกอบรม การประชุมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ

การอ่าน การแข่งขันเล่านิทานประจำปี เปิดรับสมัครสมาชิกสโมสรห้องสมุดสำหรับเด็กและเยาวชน

นอกจากนี้ได้จัดเทศกาลแห่งการอ่าน (Memperkasa Budaya Membaca) เป็นงานประจำปีที่สถาบันภาษาและวัฒนธรรม ริเริ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2545 เพื่อกระตุ้นให้สาธารณชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนให้หันมาเริ่มนิสัยรักการอ่าน เพื่อใช้เป็นการบำบัดที่ดีในการส่งเสริมจิตใจให้มีสุขภาพดี มีความคิดสร้างสรรค์ และมีความคิดริเริ่มใหม่ๆ อันจะนำไปสู่ความเป็นเลิศในทุกระดับของสังคม และได้ริเริ่ม “เดือนแห่งการอ่าน” ในปี พ.ศ. 2550 เพื่อให้เป็นโครงการประจำปี ในเดือนมิถุนายนของทุกๆปี ในอันที่จะปลูกฝังนิสัยการอ่านในหมู่เยาวชน และการสัมมนาระดับชาติ

วันหนังสือโลก

สถาบันภาษาและวัฒนธรรมแห่งบรูไน ได้จัดให้มีกิจกรรมขึ้นทั้งวัน ในทุกสาขาทั่วประเทศเมื่อวันที่ 23 เมษายน พ.ศ. 2555 เพื่อให้ประชาชน ทราบถึงความสำคัญของวันนี้ หัวข้อการจัดงานในปีนี้เป็น “หนังสือและการแปล” เพื่อเฉลิมฉลองการครบรอบ 80 ปีของฐานข้อมูลหนังสือแปล ของยูเนสโก (UNESCO) หรือ Index Translationum ความสำคัญของการเฉลิมฉลองวันอ่านหนังสือโลกของยูเนสโก ก็เพื่อกระตุ้นการอ่านใน ทุกชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วยรณรงค์ให้อ่านหนังสือ เพราะการอ่านช่วย ด้านพัฒนาการ พัฒนาสังคม และวัฒนธรรมของสังคม

ความคิดริเริ่มของสำนักนายกรัฐมนตรี Majlis Ilmu การประชุม ความรู้ปี พ.ศ. 2554 (Knowledge Convention) โดยที่นักวิชาการจะ มาแลกเปลี่ยนความรู้ในหัวข้อที่เป็นวาระการประชุมระดับชาติ

ความคิดริเริ่มของสถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัยต่างๆ มีหน่วย บริการแนะนำ และให้คำปรึกษาการใช้ห้องสมุด และโครงการข้อมูล การรู้หนังสือ เพื่อส่งเสริมการอ่านและทักษะในการหาข้อมูล โรงเรียนเอง ก็มีกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของตนเองเป็นประจำ เช่น โครงการ I SRDM (I See, I Remember, I Do, I am motivated) (ฉันเห็น ฉันจำได้ ฉันทำ ฉันมีแรงจูงใจ) หรือ Do It Yourself (ทำเองเลย) เป็นโครงการที่ ให้ประสบการณ์เรียนรู้มากมาย และยังเปิดโอกาสให้นักเรียนระดับ ประถมได้ฝึกหัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและที่น่าสนใจอย่างที่สุด เพื่อ สนับสนุนให้บรรลุถึงศักยภาพสูงสุดของตนเอง และสอดคล้องกับ SPN 21 โครงการนี้มีกิจกรรมหลากหลาย เช่น การเพิ่มพูนศัพท์ ทักษะการ เขียน และยังช่วยส่งเสริมความมั่นใจในตนเอง ความสามารถในการ

แข่งขัน ความเป็นอิสระ และลักษณะการคิดการทำงานเชิงรุก

ความริเริ่มของเอกชนและองค์การพัฒนาเอกชน (NGOs) องค์การพัฒนาเอกชนหลายองค์การ มีบทบาทในการส่งเสริมหนังสือและการอ่าน สมาคมการอ่านและการรู้หนังสือ (The Reading and Literacy Association) ได้ก่อตั้งขึ้นมาในปี พ.ศ. 2536 ชุมชนออนไลน์ B:Read เป็นกลุ่มเฟซบุ๊กของผู้มีความกระตือรือร้นที่เป็นเยาวชนร่วมกันส่งเสริมการอ่านและอภิปรายเกี่ยวกับหนังสือของบรูไน ดารุสซาลาม กลุ่มนี้จัดให้มีการแลกเปลี่ยนหนังสือกันอ่านเป็นการสาธารณะ (Public Book Swap) ครั้งแรกในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2554 นอกจากนี้เว็บไซต์ Nollybook.com ซึ่งเป็นร้านขายหนังสือออนไลน์ ก็ได้กระตุ้นวัฒนธรรมการอ่านในบรูไน

สมาคมห้องสมุดแห่งบรูไน จัดให้มีโครงการฝึกอบรม และการบรรยายเรื่องอาชีพการงาน เพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญของห้องสมุด และบทบาทของบรรณารักษ์ สมาคมครูผู้สอนภาษาแห่งบรูไนจัดให้มีการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียน ส่วนสมาคมครู และผู้ปกครองจัดโครงการ ‘PTA outreach’ ซึ่งเป็นการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการอ่านสำหรับพ่อแม่

วัฒนธรรมความรู้ ส่วนประกอบสำคัญของการจัดให้การศึกษาที่มีคุณภาพสำหรับทุกคนตาม SPN 21 ก็คือ การเน้นการพัฒนาแต่ละบุคคลที่ได้รับการปลูกฝังให้กระหายที่จะแสวงหาความรู้และทักษะใหม่ๆ โดยเด็กๆ รู้วิธีการ และรู้จักแหล่งที่จะค้นหาความรู้ และวิธีการที่จะคัดสรรข้อมูลที่ต้องการออกมา สิ่งนี้เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งในการสร้างสรรค์วัฒนธรรมความรู้ในสังคม และยังเป็นเงื่อนไขแรกของการพัฒนาไปสู่

ประเทศที่ประสบความสำเร็จและก้าวหน้า จึงสำคัญอย่างยิ่งที่จะพัฒนาให้นักเรียนมีความเต็มใจและสนใจที่จะอ่าน คิด เรียนรู้ และมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการอภิปรายและเขียนอย่างสร้างสรรค์

ดังที่กำหนดไว้ในวิสัยทัศน์บรูไน พ.ศ. 2578 (ค.ศ. 2035) ระบบการศึกษาใหม่มุ่งไปสู่การผลิตพลเมืองในระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ที่มีการศึกษา มีความชำนาญสูง และประสบความสำเร็จ การส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านในระยะไม่นานมานี้ ถือได้ว่าเป็นการเริ่มต้นที่ดีไปสู่การทำให้วิสัยทัศน์ดังกล่าวเป็นจริงขึ้นมาได้

ข้อสังเกตและคำแนะนำ วัฒนธรรมการอ่านเป็นความรับผิดชอบของสังคม ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือ และการประสานงานกันระหว่างภาคส่วนของหน่วยงานต่างๆ ข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้ อาจใช้เสริมความคิดริเริ่มขององค์กรต่างๆ ที่กล่าวมาก่อนหน้านี้ คือ

- ทำให้วัฒนธรรมการอ่านเป็นวาระแห่งชาติ
- สมาคมสำนักพิมพ์อาเซียนควรแปลงงานเขียนของนักเขียนอาเซียนที่ดีเยี่ยม
 - สภาพัฒนาหนังสือแห่งชาติควรแข่งขันจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหนังสือและการอ่าน และจัดหาเวทีอภิปรายให้นักเขียน ผู้เขียนภาพประกอบ ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ สำนักพิมพ์ และผู้แปลได้มีโอกาสสนทนา แลกเปลี่ยนความรู้กัน
 - ทำให้วรรณคดีเปรียบเทียบบของอาเซียนเป็นวิชาหนึ่งในโรงเรียนและมหาวิทยาลัย
 - ร้านหนังสือควรจัดแสดงหนังสือ นิตยสาร และงานของนักเขียนในท้องถิ่นเพื่อให้เข้าถึงได้ง่าย และเพื่อการประชาสัมพันธ์
 - การอ่านเป็นสิ่งที่ดี แต่การแบ่งปันสิ่งที่เราอ่านไปแล้วถือว่าสำคัญพอกัน
 - ให้วัฒนธรรมการอ่านเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาให้รางวัลหมู่บ้านดีเด่น (Excellent Village Award)
 - ปรับปรุงห้องสมุดที่มีอยู่แล้ว และสร้างห้องสมุดใหม่เพิ่มขึ้นพร้อมงบประมาณเพียงพอต่อการเพิ่มหนังสือในห้องสมุด
 - ปรับปรุงการเข้าถึงข้อมูลและความรู้โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT)
 - ผลิตหนังสือและข้อมูลที่มีเนื้อหาเรื่องของท้องถิ่นมากขึ้น รวมทั้งส่งเสริมกิจกรรมการวิจัยด้านนี้
 - ปรับปรุงการนำเข้าหนังสือ
 - ปรับปรุงอุตสาหกรรมหนังสือในท้องถิ่น

- ส่งเสริมให้พ่อแม่และลูกๆ ทำให้การอ่านและการไปห้องสมุดเป็นวาระของครอบครัว

8.3 วันเวลาทำงานราชการ

การติดต่อหน่วยงานในบรูไน เวลาเปิดทำการของหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และธนาคารในบรูไนมีรายละเอียดดังนี้

- การติดต่อหน่วยงานราชการในบรูไน เวลาเปิดทำการ คือ วันจันทร์ถึงวันพฤหัสบดี และวันเสาร์ เวลา 07.45-16.30 น. (ปิดทำการวันศุกร์และวันอาทิตย์)
- การติดต่อหน่วยงานไปรษณีย์ในบรูไน เวลาเปิดทำการ คือ วันจันทร์ถึงวันพฤหัสบดี เวลา 07.45-16.30 น.
- การติดต่อหน่วยงานพิพิธภัณฑสถานในบรูไน เวลาเปิดทำการ คือ วันพฤหัสบดีถึงวันอาทิตย์ เวลา 09.30-17.00 น. และวันศุกร์ เวลา 09.00-16.30 น.
- การติดต่อธนาคารในบรูไน เวลาเปิดทำการ คือ วันจันทร์ถึงวันศุกร์ เวลา 09.00-15.00 น. และวันเสาร์ เวลา 09.00-11.00 น.

8.4 เทศกาลและวันหยุดราชการ

ประชาชนบรูไนส่วนใหญ่ คือ ชาวบรูไนเชื้อสายมลายูที่มีวิถีชีวิตเรียบง่าย ปฏิบัติตามหลักศาสนาอิสลาม ทำให้เทศกาลและวันสำคัญทางศาสนาของชาวบรูไนส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมมลายูและ

ศาสนาอิสลามเช่นกัน สำหรับกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ ที่อาศัยอยู่ในบรูไนก็มี วัฒนธรรมและประเพณีของตนเอง โดยจัดงานเฉลิมฉลองได้และรัฐบาล ได้ประกาศให้วันสำคัญเป็นวันหยุดราชการด้วย

วันชาติของบรูไนตรงกับวันที่ 23 กุมภาพันธ์ เป็นวันเฉลิมฉลอง ราชวงศ์ กองทัพ ตำรวจ ข้าราชการ บริษัท ห้างร้าน พ่อค้าประชาชน นักเรียน นักศึกษา องค์กรต่างๆ จะมาร่วมกันเดินพาเหรดที่สนามกีฬา แห่งชาติ และกองทหารจะเชิญธงชาติขนาดใหญ่ขึ้นสู่ยอดเสาในบริเวณ สวนของมัสยิดสุลต่าน โอมาร์ อาลี ไชฟุดดิน กลางเมืองหลวงบันดาร์ เสรีเบกาวัน

วันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระราชาธิบดีแห่งบรูไนตรงกับวันที่ 15 กรกฎาคม เป็นวันพระราชสมภพของสมเด็จพระราชาธิบดี ฮัจญี ฮัสซานัล โบลเกียห์ มูอิซซัดดิน วัดเดาละห์ ในวันนี้จะมีการเฉลิมฉลอง อย่างยิ่งใหญ่ ประชาชนชาวบรูไนจะมารวมตัวกันที่สวนโอมาร์ อาร์ลี

ไซฟุดดิน ใจกลางเมืองบันดาร์เสรีเบกาวัน ซึ่งสมเด็จพระราชาธิบดีจะมีพระราชดำรัสถึงประชาชน และอีกสองสัปดาห์ถัดมาที่พระราชวังอิสตานานูรู อิมาน จะมีการเฉลิมฉลอง มีการแสดงดอกไม้ไฟ และขบวนพาเหรดอย่างยิ่งใหญ่

วันเมาลิด เมาลิดเป็นภาษาอาหรับ แปลว่า ที่เกิดหรือวันเกิด หมายถึงวันเกิดของนบีมุฮัมมัด ตรงกับวันที่ 12 เดือนรอป็อลอวาล หรือเดือน 3 ตามปฏิทินอาหรับ ในวันนี้ชาวมุสลิมในบรูไนจะมารวมตัวกันที่สวนโอมาร์ อาลี ไซฟุดดิน และอ่านพระคัมภีร์อัลกรุอัน องค์สุลต่านและพระบรมวงศานุวงศ์จะเสด็จพระราชดำเนินนำขบวนไปตามถนนสายหลักของบันดาร์เสรีเบกาวัน เพื่อรำลึกถึงนบีมุฮัมมัดและการเดินทางของท่าน นอกจากนี้ในเมืองยังมีกิจกรรมทางศาสนา เช่น การบรรยายธรรม เป็นต้น เทศกาลถือศีลอดอยู่ในช่วงเดือนรอมฎอน หรือเดือน 9 ตามปฏิทินทางจันทรคติของศาสนาอิสลาม ซึ่งถือเป็นเดือนอันศักดิ์สิทธิ์ของชาวมุสลิม เป็นช่วงเวลาสำคัญที่สุดของชาวมุสลิมในการละเว้นจากอบายมุข และชำระจิตใจให้บริสุทธิ์เป็นเวลาประมาณ 29-30 วัน

บรรณานุกรม

- [1] กรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กระทรวงการต่างประเทศ. นโยบาย *Wawasan 2035* ของบรูไนดารุสซาลาม. ค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2557 จาก <http://www.eastasiawatch.in.th/>
- [2] กระทรวงการต่างประเทศ. 2556. ความสัมพันธ์กับประเทศบรูไน. ค้นเมื่อ 4 กุมภาพันธ์ 2557. จาก <http://www.mfa.go.th/>
- [3] กระทรวงยุติธรรม. รายงานการศึกษากฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ระบบงาน และแนวปฏิบัติของกระทรวงยุติธรรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับระบบงานยุติธรรมของประเทศในอาเซียน: ประเทศบรูไน. (หน้า 33-48). กระทรวงยุติธรรม. กรุงเทพฯ.
- [3] ดร.สัญญาพงศ์ ลิ้มประเสริฐ และคณะ. 2556. โครงการศึกษา ทบทวนกฎหมายปกครองและกระบวนการยุติธรรมทางปกครอง เพื่อเตรียมพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน. วิทยาลัยนวัตกรรมการ มหาวิทยาลัยรังสิต กรุงเทพฯ.
- [4] ตติยาพร จารมณีรัตน์. 2554. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการ ASEAN: การบูรณาการการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมผ่าน หลักสูตร การท่องเที่ยวในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กรณีศึกษา ประเทศสิงคโปร์และบรูไน *Learning Each Other Through ASEAN Tourism Education: The Case of Singapore and Brunei*. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- [5] นิษานท์ สิงห์พุดธางกูร. 2556. ระบบการปกครองท้องถิ่นประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน: เนการาบรูไนดารุสซาลาม. สถาบันพระปกเกล้า.

- [6] มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. *บทบาทของประเทศบรูไนกับอาเซียน*.
ค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2557 จาก <http://www.gotoknow.org/>
- [7] วิทยา มิตรศรีธธา. 2555. *หนังสือหนึ่งในประชาคมอาเซียน ชุด
ประเทศบรูไน The State of Brunei Darussalam*. บริษัท เจเนซิส
มีเดียคอม จำกัด.
- [8] ศูนย์ข้อมูลข่าวสารอาเซียน สำนักประชาสัมพันธ์เขต 6. *เรียนรู้ภาษา
ประเทศบรูไน*. ค้นเมื่อ 21 กุมภาพันธ์ 2557. จาก <http://region6.prd.go.th/>
- [9] สถานเอกอัครราชทูต ณ บันดาร์เสรีเบกาวัน. *บรูไนดารุสซาลาม
(Brunei Darussalam)*. ค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2557. จาก <http://www.thaiembassybrunei.org/>
- [10] สถานเอกอัครราชทูต ณ บันดาร์เสรีเบกาวัน. *รวมประเด็นกฎหมาย
อาญาอิสลามบรูไน*. ค้นเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2557. จาก <http://www.thaiembassybrunei.org/>
- [10a] สามารถ ทองเฟื้อ (2557) *วารสารการเมืองการปกครอง
มหาวิทยาลัย, ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 มีนาคม – สิงหาคม*
- [11] สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
ข้อมูลประเทศบรูไนดารุสซาลาม. ค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2557 จาก
<http://www.bic.moe.go.th/>
- [12] สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. *การพัฒนาข้าราชการ
เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน: บรูไนดารุสซาลาม*.
ค้นเมื่อ 4 กุมภาพันธ์ 2557. จาก <http://www.ocsc.go.th/>
- [13] สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. *ประเทศบรูไน*.

- ค้นเมื่อ 4 กุมภาพันธ์ 2557. จาก <http://www.smeasean.com/>
- [14] สำนักอาเซียน. กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. (มีนาคม 2551). *องค์ความรู้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. ประเทศอาเซียน 10 ประเทศ: บรูไนดารุสซาลาม (Brunei Darussalam)*. ค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2557 จาก <http://www.thai-aec.com/>
- [15] สักกรีฐ์ เศวตไพบูลย์กิจ. 2556. *ความแตกต่างทางวัฒนธรรมและการปรับตัวของแรงงานไทยที่มีผลต่อการทำงานในประเทศบรูไนดารุสซาลาม*. สารนิพนธ์, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, คณะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์.
- [16] อาภาพรรณ สีหิรัญวงศ์. 2556. *100 เรื่องน่ารู้ในบรูไน*. อมรินทร์คอมมิกส์. กรุงเทพฯ.
- [17] Academia.edu. *โครงสร้างระบบราชการบรูไน*. ค้นเมื่อ 21 กุมภาพันธ์ 2557. จาก <https://www.academia.edu/>
- [18] ACCSM. 2009. *Update on ACCSM and ARC Project*. Retrieved Feb 22, 2014 from <http://www.moha.gov.la/accsm/resources/Brunei/>
- [19] AEC Thailand. *การขนส่ง กับ AEC ประชาคมอาเซียน*. ค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2557 จาก www.thai-aec.com/
- [20] Asean Economics Community. *สกุลเงินของประเทศสมาชิกอาเซียน*. ค้นเมื่อ 27 พฤษภาคม 2557 จาก <http://aec.rmutr.ac.th/>
- [21] ASEAN SME. *ประเทศบรูไน*. ค้นเมื่อ 16 เมษายน 2557. จาก http://www.smeasean.com/country_info.php?

- [22] BBC. *Brunei profile*. ค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2557. จาก <http://www.bbc.co.uk/news/>
- [22a] Center For Strategic and International Studies (2013) .
Brunei's ASEAN Chairmanship Scorecard. Retrieved 20 August 2014 from <http://cogitasia.com/bruneis-asean-chairmanship-scorecard/>
- [22b] Center For Strategic and International Studies (2013).
Brunei Takes on the Challenges of Chairing ASEAN in 2013. Retrieved 20 August 2014 from <http://csis.org/publication/brunei-takes-challenges-chairing-asean-2013>
- [22c] China Daily Asia (2013) .Brunei leaves ASEAN standing tall. Retrieved 20 August 2014 from http://www.chinadailyasia.com/opinion/2013-10/18/content_15093592.html
- [23] gov.bn e-darussalam. *Government of Brunei website*. Retrieved Feb 13, 2014 from <http://www.gov.bn/bm/>
- [24] *The Brunei Civil Service An Introduction Retrieved* Feb 13, 2014 from <http://www.bruneiresources.com/civilservicebackground.html>
- [25] *The Brunei Times : Reforms in civil service is not a choice, Retrieved* May 13, 2014 from <http://www.bt.com.bn/frontpage-news-national/2014/04/27/%E2%80%98reforms-civil-service-not-choice%E2%80%99>

สำนักงาน ก.พ.
กรมการบัญชีการคลัง กระทรวงการคลัง

47/111 ถนนติวานนท์ อ.เมือง นครบุรี 11000
โทรศัพท์ 0 2547 1000 โทรสาร 0 2547 1108
www.ocsc.go.th/ocsc/th/